



Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

MEIJERS

IX.

403

MEIJERS

IX

403

VEREENIGING TOT BEOEFENING
VAN OVERIJSSSELSCH REGT EN GESCHIEDENIS.

OVERIJSSSELSCHE
STAD- DIJK- EN MARKEREGTEN.

DERDE DEEL. NEGENTIENDE STUK.

DAT MARCKENBOECK VAN BATHMAN.

ZWOLLE
DE ERVEN J. J. TIJL.
1892

WERKEN, UITGEGEVEN DOOR DE
VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN OVERIJSSELSCH
REGT EN GESCHIEDENIS.

- Verslagen van de Handelingen der vergaderingen van de Vereeniging, 1^e—68^e stuk. (Niet in den handel).
- Catalogus van de Bibliotheek der Vereeniging. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, f 0.60. Met 3 supplementen, 1^e suppl. bij denzelfden f 0.20. 2^e suppl. f 0.10, 3^e suppl. f 0.05, bij De Erven J. J. Tijl.
- Register van Overijsselsche Oorkonden, I, No. 1—369. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink 1873. II, No. 370—890. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1875. III, No. 891—1118. dezelfde 1884. IV, No. 1119—1291, dezelfde 1886.
- Verslagen en Mededeelingen, 1^e—18^e stuk. 1^e st., 1860, f 1.25 — 2^e st., 1862, f 1.25 — 3^e st., 1865, f 0.75 — 4^e st., 1867, f 1.00 — 5^e st., 1870, f 1.25 — 6^e st., 1871, f 1.50 — 7^e st., 1872, f 0.75, 1^e—7^e st. Deventer, J. de Lange — 8^e st., 1873, Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink — 9^e st., 1874, f 1.80 — 10^e st., 1876, f 0.70, — 11^e st., 1878, f 1.50 — 12^e st., 1881, f 1.00 — 13^e st., 1883, f 0.75 — 14^e st., 1885, f 0.60, — 15^e st. 1886 f 0.60. — 16^e st., 1887 f 2.00. — 17^e st., 1889 f 1.75, 18^e stuk, 1891, f 1. 9^e—18^e st. Zwolle, De Erven J. J. Tijl.
- Verhandeling over het Graafschap Goor en beschrijving van de Heerlijkheid Almelo en Vriezenveen. Twee onuitgeg. hoofdstukken van den Tegenw. Staat van Overijssel; door wijlen Mr. G. Dumbar. Deventer, J. de Lange 1858, f 0.50.
- Kronijk van Gerardus Coccius. Deventer, J. de Lange 1860, f 0.70.
- Charters en bescheiden over de betrekking der drie Overijss. steden, bijzonder van Kampen, op het noorden van Europa, 1251—1398. Deventer, J. de Lange 1861, f 1.15.
- Mr. J. P. Ver Loren, Lebuinus en zijne stichting te Deventer gedurende den eersten tijd van haar bestaan, Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1885, f 4.50.
- Uittreksels uit het dagboek van Arent toe Boecop volgens een HS. van de 17^e eeuw. Deventer, J. de Lange 1862, f 2.40.

(Zie verder de beide laatste pag. van den omslag.)

1272
8,403



OVERIJSSSELSCHE
STAD-, DIJK- EN MARKEREGTEN.

VEREENIGING TOT BEOEFENING
VAN OVERIJSSELSCH REGT EN GESCHIEDENIS.

OVERIJSSELSCH E
STAD- DIJK- EN MARKEREGTEN.

DERDE DEEL. NEGENTIENDE STUK.

DAT MARCKENBOECK VAN BATHMAN.

Z W O L L E
DE ERVEN J. J. TIJL
1892



I N L E I D I N G.

In de uitgegeven markerechten der Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis komen weinig andere bijzonderheden voor dan de zoodanige, welke bepaaldelijk het bestuur en het beheer der marken raken. Bijna te vergeefs zal men er in zoeken naar wetenswaardigheden betreffende het vroegere bestuur en beheer van het platteland van Overijssel, waarin dan toch bijna ontwijfelbaar de markebesturen of de vergaderingen der markgenooten in de meeste kerspelen het overwegende aandeel moeten gehad hebben. De markeboeken zelve, waaruit die in het licht verschenen markerechten getrokken zijn, bevatten slechts enkele desbetreffende gegevens en deze zijn in den regel te kort en te vaag, om er eenig bepaald besluit voor de beteekenis der markebesturen met betrekking tot de kerspelzaken uit te kunnen trekken. Geheel anders is het gesteld met de boeken der marke van Bathmen en Loo. In deze zijn verscheidene besluiten en relazen, benevens rekeningen en verantwoordingen opgeteekend, door welke duidelijk in het licht treedt, hoezeer die marke weleer de hand had in de verzorging der belangen van de gezamenlijke ingezetenen van het kerspel Bathmen, waarbinnen deze, om zoo te zeggen voor de helft dorpsmarke, was gelegen. Door eene uitgave van niets meer dan van het zoogenaamde markerecht, met de daaraan verwante resolutiën,

zou ik dan ook, naar het mij toeschijnt te kort gedaan hebben aan den mede in vele andere opzichten zeer belangrijken inhoud dier boeken. Ik besloot daarom in deze uitgave ongeveer alles op te nemen wat die boeken geven. Om die, aanstonds nader uiteen te zetten reden behoort deze uitgave dan ook niet rechtstreeks onder de straks vermelde rubriek van markerechten en heeft ter onderscheiding daarvan aanspraak op een meer uitgebreiden titel dan van „Markerecht van Bathmen en Loo“.

De even genoemde markeboeken bestaan uit vier folianten handschrift, deels origineel, deels copie. Het eerste deel draagt tot opschrift: „Datt marckenboeck van Bathman“, waaronder Loo begrepen moet worden. Ten einde dan ook deze uitgave, om al hetgeen zij zooals boven gezegd meer bevat dan zuiver markerecht, te houden buiten die rubriek van uitsluitend markerechten, heb ik gemeend niet beter te kunnen doen dan haar in plaats van *Markerecht van Bathmen en Loo*, tot titel te geven dien van het handschrift zelve, luidende: „*Dat marckenboeck van Bathman.*“

Het handschrift berust ter secretarie der gemeente Bathmen en werd mij voor dezen arbeid bereidvaardig door het bestuur dier gemeente afgestaan. Ik heb de bladen van de markeboeken in de uitgave aangegeven. Het werd, al bevat het ook, zooals wij straks nader zullen zien, aantekeningen van vroegere jaren, in 1605 aangelegd, om te eindigen met het jaar 1867, toen de ontbinding der marke werd uitgesproken, nadat de, nog bij de in 1831 gemaakte verdeling onder de gewaarden in gemeenschap gebleven gronden, krachtens besluit van 22 December 1862, onder de ongewaarden verdeeld waren, terwijl bereids de bruggen, waterleidingen en wegen der marke in 1852 bij overeenkomst met het gemeentebestuur aan de gemeente Bathmen waren overgedaan. Hier en daar heeft het een gaping; zoo ontbreken o. a. de aantekeningen over de jaren liggende tusschen 1696 en

1725, welke volgens het verhandelde in de vergadering van laatstgenoemd jaar blijkbaar toen reeds waren verdwenen. Daarom werd dan ook besloten het markboek voortaan in dubbel te houden, zooals vervolgens over de jaren 1725—1816 schijnt geschied te zijn. Op het laatste blad van het 1^o boek wordt een door den markenschrijver geteekend reces van 1591 aangetroffen, dat ik gemeend heb in de uitgave te moeten opnemen dadelijk achter het jaar 1590, alzoo op blz. 24.

De verschillende deelen, gebonden in perkamenten omslagen, zijn uitmuntend bewaard gebleven. Zij werden langen tijd aangehouden door den markenschrijver, eene functie die tot 1628 achtereenvolgens door notarii publici en vervolgens een tijdlang door den rentmeester van ter Hunnepe, wiens onderteekening ophoudt met 1647, werd vervuld. Na dat jaar zijn de notulen niet meer onderteekend en toch was het ambt van markenschrijver niet afgeschaft, want o. a. werd daartoe in 1725 Josias Sluysken aangesteld.

De Markencedel bevindt zich op het 3^o blad van het eerste deel en is door de in de vergadering van 1605 aanwezige goedsheeren en erfgenamen onderteekend; later werden telkenmale resolutiën van inwendige politie genomen, die als een uitbreiding dezer markencedel zijn te beschouwen. Uit die handteekeningen, zoowel als uit het genotuleerde der eerste jaren moet het besluit volgen, dat de meeste gewaarde erven toenmaals in handen waren geraakt van elders wonende heeren en gestichten en door de boeren werden bemeijerd, althans voor zoover zij in die tijden niet onbewoond en onbeheerd lagen.

Omstreeks het midden van de 18^o eeuw kwam daarin verandering. Slaat men toch de aanteekeningen dier tijden op, dan ziet men allengs meer de boeren als eigenaren der erven, alzoo als gewaarden optreden en het getal der goedsheeren verminderen.

Voornamelijk in en na 1770 nam het getal boerengewaarden toe, doordat toen ook gedeelten van waren

werden verkocht en overgebracht op ongewaarde erven.

Het markerichtersambt was erfelijk en verbonden aan den hof te Loo, behoorende tot de goederen van het klooster ter Honnepe (vgl. blz. 1), wiens abdisse derhalve erfmarkerichteres was. Deze had naast zich een adjunct-markerichter, die door de marke werd benoemd. Na de secularisatie van het klooster trad als erfinarkerichter op de administrateur der voormalige kloostergoederen en eindelijk na den verkoop van den hof te Loo diens nieuwe eigenaar, de heer Hermannus Coster te Almelo.

De bijeenkomsten der gewaarden, eerst holt-, later markengerichten (blz. 70) en ten slotte vergaderingen geheeten, plachten volgens oud gebruik gehouden te worden op genoemden hof, wellicht oorspronkelijk in de open lucht, evenals in de naburige marke Dorth en Zuidloo, waar men onder den ouden eikenboom op Meilink bijeen kwam. In oorlogstijd waagden de markegenooten zich daar vaak niet, maar vergaderden dan te Deventer. In lateren tijd was de kerk en in het laatst natuurlijk de dorpskerk hunne verzamelplaats.

Reeds vroeger maakte ik gebruik van dit handschrift bij de samenstelling van mijn academisch proefschrift: Bijdrage tot de kennis van den rechtstoestand der marken, in het bijzonder van die in Overijssel. Behalve het zogenoemde markenrecht nam ik er toen verscheidene plaatsen uit over, die duidelijk aantonen, dat de markegenooten van Bathmen en Loo, behalve de zaken hunner gemeenschap, ook die van het kerspel regelden en bestuurden, hetgeen trouwens voor de hand lag en waarvoor dan ook hun genootschap als het ware de eerstaangewezenen moest zijn in die tijden, toen zoodanige belangen nog geene behartiging vonden bij het publiek gezag, dat zijne dienaren ten plattenlande had in de drosten en schouten of richters, binnen wier machts- en arbeidssfeer weinig meer was gelegen dan de uitoefening der rechtspraak krachtens het bestaande landrecht. Hetgeen overigens de

schouten voor het kerspel deden, vloeide niet voort uit hun ambtelijken werkring, maar gold zuiver als bewezen diensten. De schouten van Bathmen ontvingen voor zoodanige diensten verschillende blijken van waardeering. Zoo o. a. werd in 1584 den schout voor zijne menigvuldige diensten, het kerspel bewezen, een katerstede gegeven (vgl. blz. 11 en 12 en verder o. a. blz. 23). Wel was de schout werkzaam als ontvanger en uitgever der kerspeldelgden, maar hij was dit niet als dienaar van het hooger gezag, maar van de marke, die voor deze functie in den regel de keuze op hem liet vallen. Nu eens zien wij de marke van Bathmen en Loo alleen, dan weer in samenwerking met de andere, bijna geheel binnen het kerspel gelegen marke van Dorth en Zuidloo, in hare vergaderingen bezig met de behandeling der kerspelbelangen en daar onderwerpen regelen, die men thans moeilijk in andere handen dan in die der publieke machten zou kunnen denken. Wij zien haar de uitzetting doen tot dekking der kerspelschulden (vgl. o. a. bl. 12); de in den lombard verzette kerkenkleinodiën lossen (vgl. blz. 19) ¹⁾; van den rentmeester van ter Hunnepe, die als vertegenwoordiger der markenrichteres de markenkas administreerde, rekening vragen van hetgeen hij voor de reparatie der kerk ontvangen en uitgekeerd heeft (vgl. blz. 35); markgenooten deputeeren om de kerkenrekening mede aan te hooren (vgl. blz. 43); handelen over de beroeping van den predikant (vgl. blz. 1, 65 en 67); een regeling maken omtrent de zitplaatsen in de kerk (vgl. blz. 77 en 78); den armenjager (vgl. blz. 82 en 86), later

¹⁾ 14 Maart 1459 verpachtte Bisschop David van Bourgondie de tienden van een stuk roggeland in het kerspel Bathmen, begrensd door de landweer en het Zwarte Rijt, door hem gekocht van de marke van Bathmen. Met het daarvoor door hem betaalde geld werd de kerk te Bathmen gemimmerd en gemaakt. Vgl. Tijdr. reg. op het oud Prov. arch. van Overijssel, fol 344.

den amptsdienaar, zoowel ten behoeve van den schout als van het kerspel aanstellen (vgl. blz. 106).

Sprekend is de resolutie van 6 Juni 1620 (vgl. blz. 45 j^o 46), om nl. den heer van Dorth als markenrichter van Dorth en Zuidloo te verzoeken eenigen uit die marke af te vaardigen, ten einde met die van Bathmen en Loo te handelen en „van des kerspels int gemein ahngelegenne saeken, als van de klokke ende van die kosterije, onderschultis ende schoel tott gemeine vordell ende profitt te resoluieren.“

De benoeming der zettters tot het uitzetten der middelen en het formeeren der zetcedulen in het kerspel Bathmen geschiedde eveneens vanwege de daarin gelegen marken, die vervolgens deze cedulen examineerden en approbeerden, gelijk het heet in het adres der Municipaliteit van Bathmen van 1797 aan de Provisioneele Representanten des Volks (vgl. blz. 109). Sedert ondenkelijke jaren hadden deze marken daarvan de quasi-possessio en waren daarin door onderscheidene staatsresolutiën gerechtigd en gemaintineerd, zooals gezegd wordt in het antwoord der marke, in wier handen het request om bericht gesteld was (vgl. blz. 110).

Gewaagd is dan ook, naar het mij toeschijnt, de bewering niet, dat de markebesturen of althans de vergaderingen der markegenooten, en wel in de eerste plaats die der dorpsmarken, tevens kerspelbesturen zijn geweest, het kerspel hebben beheerd en verzorgd, ook al spreekt het Landrecht daarvan niet en al misten zij buiten markezaken alle gezag om genomen besluiten ten uitvoer te leggen. Echter moet zoowel uit de resolutiën van Ridderschap en Steden (vgl. bl. 174) als uit den inhoud dezer markeboeken (vgl. blz. 110) opgemaakt worden, dat het gewestelijk bestuur, waar dit te doen had met de kerspelen, het markegenootschap voor de uitvoering zijner besluiten heeft in het werk gesteld of als vertegenwoordiger van het kerspel aangemerkt.

Is het handschrift reeds om al deze gegevens belangrijk, zijne beteekenis wordt nog verhoogd door de uitvoerige aantekeningen, voor een groot deel bestaande uit besluiten en lijsten van kosten betreffende het krijgsvolk in dit kerspel tijdens het laatste vierendeel der 16^e eeuw.

Wel is waar werden deze markeboeken eerst in 1605 aangelegd, maar onmiddellijk achter de in dat jaar vastgestelde markenordonnantiën volgen vele bladzijden, die op het voorafgaande tijdperk betrekking hebben.

De markeboeken van vroegere jaren waren toen reeds verloren gegaan, gelijk ook blijkt uit den aanhef op het eerste blad (vgl. bl. 1): „Also durch die verulatenne unnd jegenwoirdige bedroeffde krygeslopende tyden alle dingen geruinert, deuastiert, verwoestet, gespoliert, verbrant und berouet synnen, wairdurch dan dat olde Marckenboick van dat kerckdarp tho Bathmen verureemd und wherlois geworden is.“ Toch waren eenige aantekeningen uit die dagen nog behouden gebleven en deze werden in het nieuwe markeboek overgebracht, blijkens de memorie (vgl. blz. 30) „vmb dat Marckenboeck tot den perfecten staet te brengen souele mogelick, vnd die olde memoriën vnd annotatiën te boeke tho stellen“, en al staat dat te boek gestelde van 1579—1605 (vgl. blz. 35) dooreen, het levert menig gegeven voor een beeld der geschiedenis van het platteland in Overijssel in die „bedroeffde en krygeslopende tyden“, gelijk het in die markeboeken heet.

Dat laatste vierendeel was voor Overijssel volstrekt niet beter dan het eerste vierendeel der 16^e eeuw, waarin hare steden elkaar belegerden en het platte land herhaaldelijk werd afgeloopen en geplunderd door de krijgsbenden van den Hertog van Gelder, die hier, wegens de verdeeldheid tusschen de steden onderling en de verzwakkende macht van den toenmaligen landsheer, nagenoeg vrij spel hadden. De in 1528 tot stand gekomen overgang van Overijssel aan Karel V had wel

gedurende de eerste tijden eenige rust voor het landschap tengevolge, doch spoedig en nog voor zijne bevolking zich behoorlijk had kunnen herstellen van de vroeger gelede jammeren, braken de bange jaren aan, waarin het platteland letterlijk zou ten gronde gaan, door alles wat het in den strijd met Spanje, zoowel van vriend als vijand, had te lijden. Reeds menige blik op de gebeurtenissen dier dagen is ons voornamelijk door de Overijsselsche almanakken van 1847 en 1848 gegund, en daaruit leerden wij begrijpen, dat het volk over het geheele platteland van Overijssel in 1580 ten einde raad zich terecht aaneensloot en in zijn wanhoop, — immers het noemde zich de desperate of vertwijfelde bende — met geweld van wapenen aanviel op de Staatsche troepen, die, nadat Overijssel zich in 1580 had laten winnen voor de nadere Unie, hier heen waren gezonden om kwartier te zoeken en met rooven en plunderen te voorzien in hun onderhoud, dat hun door de Generaliteit werd onthouden. De graaf van Hohenloh (vgl. blz. 16) werd met ruiters en voetknechten op de boeren afgestuurd; hij raakte met dezen tot tweemaal toe geweldig slaags, o. a. bij Raalte, waarbij verscheidene desperaten vielen. Het leger zegevierde en de ongelukkige toestand bleef daarmee voor langen tijd bestendig.

Hoe het in die tijden met het kerspel Bathmen gelegen was, laat zich leeren uit den aanhef van het reeds boven vermelde reces van het jaar 1591: „dat die huiszund bouwluiden der eruen dess kerckdorps vursz, vermitz den elendig bedroefden lanckduirenden, blodigen binnenlandisschen krygh, leider Godts, vanden oeren veryacht, verdreuen, verthogen und verstoruen, oick allenthalven gefluchtet und gedispergiert synnen, als dat die principael eruen vnd guideren belmundich, woeste, vngeploget, vngeregert vnd voir vogelweide bliuen liggen, dat die guitheren vnd eigheners giene bouw- oft Meyerluiden hebben offte connen becommen vmb oer eruen te woenen

vnd te bouwen vnd moten euen wal ten beiden 'tziden grote contributien van penningen geuen vnd vpbrengen.“

Met de bezetting van Deventer door Hoogduitsche knechten brak voor het om die stad gelegene platteland en daarmee ook voor dit kerspel de ellende aan, geheel overgeleverd als het was aan den moedwil dier huur-benden, die Overijssel niet beschouwden als een gedeelte van het land, waarvoor zij gekomen waren om te strijden ter wille van zijn vrijheid, maar als een wingewest, en zijne landlieden als een overwonnen volk, hun ten prijs gegeven door den overwinnaar. Met dezelfde willekeur als dezen, gingen na het ontzet van Deventer de vervolgens daarin tot het midden van Januari 1579 achtergeblevene Staatsche troepen in de omliggende kerspelen te werk. Terzelfder tijd zochten nog bovendien twee regimenten Franschen der door den paltsgraaf Johan Casimir krachtens opdracht van de Staten in de Nederlanden gebrachte huurtroepen hun kwartier in diezelfde streek, waar zij in het aanwenden van middelen om hun rantsoen te krijgen niet voor de overige Staatsche soldaten onderdeden. Weldra ook werden enkele kasteelen, o. a. dat van Verwolde en niet minder dat van Dorth, wiens toenmalige eigenaar jonker Seyno van Dorth werd gerekend tot een der meest hulpvaardige vrienden der nadere unie, roofnesten van Staatsche soldaten, die van daar uit de groote wegen onveilig maakten, de arme omliggende bevolking beroofden van het weinige dat haar was overgebleven, haar gevangen namen en op allerlei wijze pijnigden. Om de geringste aanleiding werden hier en elders de landlieden medegenomen, enkel tot afpersing van grootere rantsoenen. Konden deze niet gegeven worden, dan werden zij dikwijls in de gevangenis gehouden, waar zij gansch uitteerden en verrotten, gelijk het heet. Ook de Arkenstein was vaak en voornamelijk in 1581 langen tijd met verschillende troepen bezet. (Vgl. de Resolutie van Ridd. en

St. van 1582 en de punten, door hunne Gedeputeerden in 1585 aan Leycester overgegeven.

Over die tijden nu loopen ook de aantekeningen in de Markeboeken van Bathmen; zij betreffen tot 1605 bijna uitsluitend deze gebeurtenissen. Door die aantekeningen in het licht te brengen, meende ik een niet onbelangrijke stof te leveren voor hen, die een bijdrage wenschen samen te stellen tot de geschiedenis van Overijssels platteland, waarvoor boven alles een rijke bron wordt gevonden in de Resolutiën van Ridderschap en Steden dier dagen.

Ik vertrouw hiermede genoegzaam verdedigd te hebben, waarom ik, afwijkende van het tot nu toe gevolgde stelsel, van de marke van Bathmen en Loo niet uitsluitend het markerecht met de daarop onmiddellijk betrekking hebbende resolutiën heb uitgegeven.

Mr. J. W. MULDER.

IN GADES NAMEN AMEN.

Blad 1. Also durch die verulatenne unnd jegenwoirdige bedroeffde krygeslopende tyden alle dingen geruindert, deuastiert, verwoestet, gespoliert, verbrant und berouet synnen, wairdurch dan dat Olde Marckenboick van dat Kerckdarp tho Bathman verureembt und wherlois geworden is, hebben die gedeputierden desselügen kerckdarpes, up behach der gemeiner erffg. nhauolgende Statuten und regulenn gemaeket, tot erhaltung guider Policie und Ordnungh wairdurch datt die vurtz in guider Esse und werdē mogen bliuenn und sinnē vur irsten hir gestalt die geerfdē oft geguiden und eins ideren sijn wahrtaell.

	Wartallen.	
De Styffte van der Honpe thobehorende (¹)	Den hoff tho Loe	1 waer.
	Wibbelinck	1 waer.
	Nouer	½ waer.
	Essinck	1 vulle waer.
	Nyenhuiz	½ waer.
	Snellinck	1 waer.
Schoelderman, der kercken tho Bathman		1 waer.

(¹) Evert van Essen en diens vrouw verkoopen aan de Abdis en jonkvrouwen van het Convent ter Honnepe het erf en den hof te Loen, buurtschap Loe, Kerspel Bathmen, *uitgenomen de eigen lieden, daarin behoorende*. Tijdr. Reg. op het Oud-Archief in Overijssel. 1e. dl. bl. 78.

Rythmeen (1) <i>Beruerden nu (?) ielinck (1)</i>	1/2	waer.
Wilminck <i>mr. Gerdesz Kloister binnē Deventer</i>	1	waer.
Bertelinck <i>nu Lambert van Laer</i>	1/2	waer.
Reylinck	1	waer.
Schouwenberch der Voirster gasthuis	1/2	waer.
Die beiden Eruen ter Aefst, Gerrit Zwaeffken	1	waer.
<i>Die grote Trauest Jan Bruijns</i>	1	waer.
<i>Die kleynē Trauest Derck Bruijns</i>	1/2	waer.
Braeckman <i>Johan Kyuer</i> { <i>nu Suchtelen</i>	1	waer
Vegerinck <i>Johan Kyuer</i> }		beijde.
Wilkink, Peter Scholijer <i>nu de wed. Stegemans</i>	1/2	waer.
Tolner <i>woertman</i>	1/2	waer.
<i>Laer</i>		
Bereulinck <i>Otto ten Stal nu Derk Bruijns</i>	1/2	waer.
Alfferinck, <i>Berueden nu Hellendoorn en</i>		
<i>Temminck</i>	1	waer.
Omerinck Sanct Jurriens Gasthuis	1	waer.
Boijnck <i>Bruijns</i>	1	waer.
Diderkinck <i>Zal. Herm. Hessels erffg nu Jan</i>		
<i>Bruijns</i>	1	waer.
Wolterinck <i>Hulsinck</i>	1	waer.
Bouinck, <i>Wenekumps erffg nu Juffr. Judith</i>		
<i>van Laer</i>	1	waer.
<i>Broickhuys, die wed. Scherffs</i>	1/2	waer.
<i>Nota Arckenstein.</i>		

Die Scholtus Berdenis tot Bathmen heeft van de erffgenamen gekoft en betaelt 1643 den 5 Juni seecker streepien landt, alwaer Syn E. huijs op getimmert heeft bij den Veltkamp met een halve waere voor een summa van 150 guldens 1/2 waere. (2)

(1) De aantekeningen met jongere hand tot aanvulling in de lijst van gewaarden gemaakt, zijn cursief gedrukt.

(2) Met jongere hand geschreven.

Blad 2. Volgenn herna die Katersteden denn Erffg. thobehorende, sampt die Landerien bij den Arckenstein liggende, anna 1598 den 28 Meij. (1)

Blad 3. Dit Nabeschreuen is der Marcke tho Bathmenn oir marckenn recht.

Batmer Marcke steidt vann Oldes in aldusdanigenn Recht, hirna beschreuen Alsz datt die Abdissenn des *Styffts Honpe, pro tempore als Usufructuarien des haeffs to Loe, erffmarckenrichterschem sinenn, auer het kerckdoorp tho Bathmen*, wairto dat se myt die gemeine guitheren und erffg. mit gemeiner stemme wth eiren getall plegen eenen te aduingeren, nha older gewointe. Und we also tot eenenn **ADJUNCT** plechtgecaren to worden, darff des koirs nicht weigere als by die peene, tot elcker tydt, vann eenen ancker wyns **IN SPECIE**. Unnd den holtinck ader die holtspraeke behoirt men in den Mey (2) jaerlix uptenn hoff tho Loe nha older gebrueck tho holdenn.

Oick en mach in dit holtgerichte met ginen anderen gerichte, in ennigerhande saeken getastet worden, ten wehr datter gewalt geschege.

It. alle gebreecken und swaricheiden derseluiger Marke, sollenn durch denn Marckenrichters und den geswarenn upten holtinck, den erffg gemeldet worden. Und up elcker bykumpst sollen die erffg by nhamen upgeropen werden, umb den absenten die broeken

(1) Op den kant wordt verwezen naar de bladen 8 en 9, waar de vier en twintig erfgenen-katersteden vermeld staan.

(2) Op den kant staat met jongere hand: *nu den eersten maendach in Junio.*

oersz uthbliuens affgefordert und genamen tho werden.

Voortz we van den Erffg. wthblifft unnd nicht erschindt wanner die kerckenspracke gescheen is, und die Meyer sinen Landtheren sulchs angecundiget hadde, sal tott elcker reise verbuert hebben eenen olden schilt; kranckheit und ehaffte bewysliche neit wthgesundert. Lete sich auerst Imantz entschuldigen oft sande Imantz sinent wegen daer, alsdan sal hie vrij wezen. By souer oick die Meyers dhen Landtheren die kerckenspracke nicht verwittigeden, sollen diesoluige in die pene veruallen wesen.

Alle nie ankommende erffgenhamen, die *mit kopen, vereruen oft anders* in dese marcke geguidet worden, sollen dhen erfg. upte bykumst, sunder ennich middel schuldich syn tho verehren mit einen Ancker guides ryns wyns *IN SPECIE*. Desz sollen die Marckenrichters indertydt den Nourrio, nha older gewonte eene herlicke hense, recedens oft wilkompst drunck schencken, by faute van den, sollen die Marckenrichters by dubbelde hense, dairvoir responderen.

Nymant soll oick in de bekumpst der erffg. upte holtsprache ennich twist oft uproer maeken, waerdurch dat die bykumpst mochte verstuert worden, by pene we dat deden, den erffg. ider mit einen Ancker rynswyns verfallen.

Item nymant sal in dese marcke ennige schape mogen holden, by die peen tot elcker reise met einen Olden schilt veruallenn.

Oick en sal nymant scheltorff mogen grauen, als telker tydt by pene van drei olde schylde unnd by verbuirte des Torffs.

Item sollen oick alle Meyeren unnd Cateren nha S. Gertruidt oere vercken krammen, und uth den Enck holdenn, unnd sall dairup ter pene staen up elcker vercken een haluen stuver tot elcker tydt.

Item alle Broeken unnd Boten salmen sunder ennige genade in seeker vaster stedicheit nemmen, nha inhalt deses Marckenboeckes sunder ennige genade und symulatie.

We oick tot einen geswaren gecaren wort und des weigerde, sal telkermael verboirt hebben een vat dubbelt stuuersbyrs.

Anno 1605 den 6 Juny hebben die gemeine anwesende Guetheren und erffg. hirunder benompt desze vursz articulen mit gemeiner stemme geaccor-diirt und geaggregiert, desoluije angenhemen stede by se und oere nhakomlingen vast tho holden. Beholtlich dat men dit Marckenboeck sal altydt tot guidtduncken der erffg. mit gemeiner stem so mogen vermeereren und verminderen. Actum upten hoff tho Loe aº ut supra. (Heironder staan de navolgende handteekeningen :)

Margaryta van Hekeren, in plaesze der abdyse
erffmarkenrychtersse.

Gerard Bruins Can.

Hermannus Agnerus van der Cranenley, pater in Mr.
Gerds Cloester.

Peter Scholier.

Derick van Auerenck.

Henrick Kijuer.

Ludolph ter Vile.

Wed. van Selg. Hinderijck Scharff.

Adrian Hulsijnck.

Henrick Wyllemsen, prouisoer van S. Jorijen. (1)

Blad 4 is niet beschreven.

Blad 5. Hier beginnen de aantekeningen en wel met 1580, in welk jaar die gemeine erfgenamen van Bathmer kerckdarp voor hun gedeputeerden, upter Sternen binnen Deventer in het openbaar aan den Schultz van Bathmen, Adriaen Hulsinck verkoopen den Santfoirt voor 623 Dal. 29 St., hieronder begrepen de onkosten. Bij de afrekening kort de Schultz L daler xxv st. van verscheidenen verterungh, door de erfgenamen over eenige jaren bij hem gemaakt. Hij zal verder uit de koopsom betalen, ingevolge de opdracht der erf. vertegenwoordigers, aan „Mr. Carl Koek und Goessen Winoltzen de somma van CLX daler xxv st. van wegen der verterde kosten, so die Landtschap in *de Belegeringe der stadt Deventer anno 78* by se hadden gedaen, welke penningen den van Bathman in oere schatpenning afgecortet sinnen,” alsmede aan „Gerrith Reterinckx kinderen LXXX daler, so tot behoeff der Landtschap tot lennige sinnen gecommen,” en aan Claes Maler van opgenomen penningen ten behoeve des Kerspels tot die Capitalael Impositien C g.g. met $4\frac{3}{4}$ mud rogge aan rente.

Mede heeft hij nog een rekening van 29 daler

(1) cf. de holtspraak van 1605 6 Juni.

15 stuiver „so die Ruiteren oftt hoichduitschen Knechte upt Kerspel by hem tho uncoste gedaen hadden und vertert en eene van LIII daler, „dat die Curtzbachtsche Ruiteren by hem vertert hadden”. Nog brengt hij bij, dat hij van wegen des Kerspels *tot pigneren* verlecht heeft 33 daler 10 stuver.

De rekening schijnt toenmaals niet geheel afgesloten te zijn geworden, want in 1584 wordt de schultz aangemaand door de gedeputeerden der marke, om een kwitantie over te leggen van door hem uit de koopsom voor de marke betaalde schulden. Tevens zal hij o. a. reliqua moeten doen van de XL gulden „so auergeschoten sint van die penninge so quemen tot de Zal. Drost en gefenckenisse”, kwitantie of bewijs leveren van „die 1^o g. tott des Drost en gefenckenisse gecamen,” en rekenschap en reliqua doen van die penningen „so van Peter Broekhuiz und Schoelders upgenhamen sinnen, want die huisluide sustineren dat die penningen bij den setteren uthgesadt, und in schattinge upgebracht sinnen.”

Blad 6. Rekeninge Johan Wilkinck x koster tho Bathman. Reekenschap van der Cuertzbacksche Ruiteren.

It. Johan Wilkinck koster tho Bathman gehad den 3 Julij viff perde und ses mans 27 dagen lanck, des dages voir man und perth 1 carolusgulden ad xx stuver den gulden, facit hundert XLVI carolusgulden an daler 98 daler.

It dairnha gehadt 7 weken, die 3 weken 5 perde und 6 mans, die 4 weken 5 perde und 7 mans, facit 166½ car.gulden, an daler — III daler.

It van des Grauen van Hollachs Ruiteren gehadt 5

perde und 6 mans 6 dagen lanck des dages 8 st. van die kosten, und hebben in 6 dagen gedruncken 2 tunnen byrs facit XXI c.gl. min III stuiver an daler — XIII daler.

Noch dat Rovesfoder beloopt III gulden und III stuiver. Noch 3 Edelluide gehadt eene nacht mit 3 perde die nha Zwolle nha den Rithmeister reddden, vertert III gulden. Noch hefft mij die Schultz gebracht 5 knechte eine nacht verteert $1\frac{1}{2}$ gulden facit VII gulden III stuuver an daler en III $\frac{1}{2}$ daler en IX stuuver.

Noch is een bevelhebber tho Bathman ingeuallen, und heit Splytloff, met wel XL knechte und hebben 6 maeltijden gegeten und gedruncken VIII vane byrs. Und als nu Juncker van Dorth met hem handelde, dat sie in ein huesz solden gaen leggen, men solde hem kost und byr verschaffen, hebbe ich hem eene tunne biers auergelaten facit v gl. IX St. an daler III daler III stuiver.

Summa 230 daler 4 stuiver.

Hirup van den erffg. van Bathmen umfangen herkommende van Buitenberges hoffstede LXX gl. ad 28 st. den gulden is LXVI $\frac{1}{2}$ daler.

noch umfangen van de huisluide van Bathmen 43 daler, noch umfangen 1 tunne byrs und 5 schepel hauerer, dat schepel een Rider is — 3 daler.

Noch van den Schultz van Bathman umfangen van wegen des Graues van Hollachs Ruiteren — 6 daler, facit den untfanck 117 $\frac{1}{2}$ daler tot guider reckeninge,

Den untfanck tegen die uncosten afgetogen und geliquidiert kumpt den korter noch pro resto 113 daler.

Nhu hebben die Ruiteren angebracht desze nhableschreuen percele, den nicht tot ennigen vordel.

In den irsten ingebrach 2 schape van Lingeueen; voir dat eene hebbe ich den Ruiteren in Grieten Grubben huis an Brandenwijn xx st. moten geuen und dat ander hebben se sich malkanderen genhamen.

Noch vier Ganse, die twe hebben se gegeten, dair moste ick hen een par sporen voir geuen und die ander twe hebbe ich na vertreck der Ruiteren den luiden wedder gegeben.

Noch ingebracht 4 hoender, dair voir hebbe ich hem 2 ~~t~~ bussenkruitz geueuen.

Noch een schaep ingebracht van Kuirkamp, dair moste den staljungen een par nier schoen voir geuen. Dit vursz hebben die Ruiteren ingebracht.

Anno 84 den 20 Augustus hebben die Gedeputeerden van de Erffg. nhabeschreven dese Reckenschap gepassiert und geliquidiert und hebben an dat surplus voir irsten gecortet, alsodane 50 daler als die zalige koster der kercken schuldich is gewesen. Und blieven also die erffg. an deser sijden Bathman des koster's erffg. pure walbereckender schuldt van desze Reckenschap 54 daler und 24 st. enz.

Reckeninge des schulden van Bathman van underholdinge van Ruiteren und knechten an den gedeputeerden auergegeuen.

Anno 1579 van den elfften Julij hebbe ich Adriaen Hulsinck, Schultz tho Bathman van die kriges-

luide offte Ruiteren van Kurtzbach 6 perde und 6
mans underhouden 27 dage, ider dach van Man und
perde 20 stuver facit 162 c. gl.

It noch hebbe ich Schultz vursz an den
koster van Bathman betaelt dat he 5
perde und 6 mans underhouden hefft
's dages ut supra facit 148 c. gl. 10 st.

Blad 7. It noch hebbe ich schultz
betaelt an Bertelt Wolterinck dat hie
14 dage 5 perde und 13 dage 4 perde
samt die personen underhouden hefft, ider
man und perdt ut supra 20 stuver facit 122 k. gl.

Summa in alles, dat ich Schultz vursz
in alles bij den Kerspel then achteren
byn 432 c. gl. 10 st.
hiervan kumpt den van Bathman te betalen 132
daler, enz. enz.

aldus gereckent enz. 18 Augustus 1584.

Den 27 Octobris anno 1584 hebben die Setteren
van Bathman in presentie der gedeputierden thogestaen,
dat sie den Schultz van Bathman schuldig weren van
verschoten penningen 56 Daler, waervan dat hie zal.
Hans van Unnaesz erffg. betalen solde an byr 5 Daler,
an broit 3 Daler, an 22 ƒ keses 33 st. summa 9 Daler
13 stuver allent tot guider reekenschap van die seluige
afgetogen, bliuen die kerspelluide den Schultz schul-
dich 46 Daler 17 stuver gecommen tot hopman Luite
und tot die *pigners tho Gennemuiden*.

Bauen tgenne vursz. bekennen die setteren dat die
huisluiden den Schulz noch schuldich sinnen, 50 c. gl.
van wegen seekere verschoten leenpennings in siner

gefenckenisze verschoten, und den huisluiden in oere leenpenninge gecortet und gepassirt.

1580 den 19 Julij hebben de erfmarkenrichtersche met de gedeputeerden verkocht voor 243 g.g. aan Henrich Jordens seemsmaeker, Thonies Buitenberges Katerstede. Door overwijzing is uit de koopsom o. a. betaald: aan den koster tho Bathman und Essinck 140 g.g. van verterde kosten, so die Kurtzbachtsche Ruiteren bij hem hadden verteert; aan Hans van Unna 20 Daler 3 stuiver so gecommen sint tot die verehrungh des Drostes van Zallandt, aan Oldeniel van hauer, so die Schultz van Bathman van hem untfangen, 22 $\frac{1}{2}$ daler.

Anno 1582 in den Meij hebben de gedeputeerden die Katertede so Berendt an die landtweer tho bewonnen plach verpandtschapt als voir 112 gulden so tott *huisluiden hogen noet* gecommen und noch 55 Daler van die Kurtzbachtsche Ruiteren verterde kost.

Anno 1584 den 20 Augustus hebben die gedepu- teerden dit nhabeschreven geconsentiert, dat die huisluiden Otto ten Stal und sinen erffg. an sine Caterstede, genompt Wisse Berteringes hoffstede ein mudde geseis offte landes sollen angrauen, — en gebruiken voor den tijd van 8 jaren gelijk als ook herbeuorentz bij den gemenen erffg. ingewilleget is voir alsulcke 40 $\frac{1}{2}$ g., so he in anno 1583 den 23 Aprilis den huisluiden tho Bathman tot die Limbergsche Ruiteren hefft verschoten.

Blad 8. It. Lambert Schroersz hoffstede upten hogen

wech so ehmals 6 stuver plach te doene, und licht woeste; anno 83 den 10 Mei up die gemeijne holt-spraeke iss desze Caterstede den Schultz van den gemeinen Erffg-upte holt-spraeke voir sinen mannich-foldigen diensten den Kerspel bewesen, tho guide gedaen und gegeven, vermogend zegel en brieven.

It. die hoffstede van Gerrith Tijmmerman, hebben die tsemptliche erffg. anno 79 den 20 May den schultz Adriaen Hulsinck tho gestaen und auergegeuen, bij also, dat he den erffg. eens die portien und eenen guiden anker wijns sal schenken und geuen. Anno 1598 den 10 Mei hefft die schultz der erffg. tot siner huisz up die geholdene holt-spraeke die maeltijt gedaen, dan den ancker wijns is he noch schuldich.

Anno 1584 den 27 October hebben die erffg. durch oere gedeputierden, in bijwesen der geswaren Setteren wtsettinge gedaen, tot betalinge des gemeinen kerspels schulde und jaerlixte rente, und wanner dat kerspel van Bathman upbrenget 200 gc. so moet und sal een ider Meyer und Kater betalen als volget in Bathman.

Eruen in Batman.

	g ^c .	s.		g ^c .	s.
Den hoff toe Loe	4	— 0	Bertelinck	2	— 16
Wibbelinck	4	— 0	Reylinck	3	— 12
Nouer	3	— 12	Schouwenberg	2	— 16
Essinck	3	— 12	Kleine Traesst	2	— 16
Schoilderman	2	— 16	Grote Traesst	3	— 12
Nienhuis	1	— 10	Braeckman	2	— 16
Broeckhuis	2	— 16	Vegerinck	3	— 8
Rytmeen	1	— 10	Wilkinck	3	— 8
Wilminck	3	— 12	Tolner	2	— 16

	g ^c .	s.		g ^c .	s.
Beruelinck . . .	3	— 8	Diderinckinck. . .	3	— 8
Alpherinck. . .	3	— 8	Wolterinck. . .	3	— 8
Omerinck. . . .	3	— 8	Snellinck. . . .	2	— 0
Boyinck	3	— 8	Bouinck	3	— 8
Santvoirtt (1)					

Catersteden in Batman.

Woertman . . .	1	— 0	Herman Trum-		
Willem achter			mensleger . . .	0	— 4
Appenhuizer enck	1	— 0	Henrich Schroer.	0	— 8
Pael Johan. . .	1	— 0	Lambert Schroer.	0	— 6
Henrix Belth. . .	0	— 16	Johan Welberch.	0	— 8
Goeszen Buiten-			Marter Loessinck.	0	— 6
bergh	1	— 0	Arent Broick-		
Luicken in de			man.	0	— 12
Landwehr. . .	1	— 0	Henrich die Wert	0	— 8
Henrie's up			Mr. Jacob Smit .	0	— 8
Steens hoffstede .	1	— 0	Berent Weuer. .	0	— 8
Willem achter			Gert Kremer. . .	0	— 8
Loër enck. . .	0	— 4	Jan op Schalen		
Goldenberch. . .	0	— 12	hoffstede. . . .	0	— 14
Thonies up ten			Albert up die		
brinck.	0	— 16	Beeck.	0	— 4
Packeboer . . .	0	— 8	Bertolt Mersch-		
Luiken Essinck .	0	— 8	kate.	0	— 4
Jan Luickensen .	0	— 8	Coirt Derrixen .	0	— 6
Goeszen an de			Pelgrimm under-		
Lantwehr. . . .	0	— 4	schulte.	0	— 4
Gisbert uptendiek			Grubbenhoff vuyt		
Riekerdiek. . .	0	— 8	Alpherinck (2)		
Die vicarie. . .	0	— 8			

(1) Later bijgeschreven.

(2) Met latere hand geschreven.

Eruen en Dort.

Hanninck	4 — 0	Nienhuis	2 — 16
Schuirinck	2 — 16	Reiterinck	2 — 16
Baltinck	3 — 8	Blominck	3 — 12
Alinck	2 — 16	Jan Baltinck	3 — 8
Roeszinck	3 — 8	Rattinck	3 — 8
Meylinck	3 — 8	Klouwenberch	2 — 16
Loessinck	3 — 16	Steginck	2 — 16
Geltinck	3 — 8	Hoilman	2 — 0

Catersteden en Dort.

Jan up ten breden		Roden Torn	0 — 16
oirt	0 — 16	Henrich cleine	0 — 8
Seine Horstman	0 — 16	Klouwenberch	
Blad 9.		Die stege voir	
Clein de Bouw-		Ruisinckheck	0 — 8
meister	0 — 8	Johan up te Veste	0 — 8
Henrich Kremer	0 — 4	Jacob an de Wal	0 — 8
Werner Ronne-		Wicher Wilms	
boem	0 — 4	stede	0 — 4
Goessen Muller	0 — 8	Willem in den Ver-	
Lambert up ten Te,		schepoel	0 — 8
pauper		Jan Schimmelpen-	
Haugo Schroers	0 — 8	ninck	0 — 8
Dirck Bunck	0 — 8	Rollff in de Hereme	0 — 8

Summarium der Cateren 7 g. 8 st.

Erven in Zuitloe.

Schaelman	2 — 16	Naberhuis	2 — 16
Brunsfourt	3 — 4	Littinck	3 — 8
Braickman	2 — 16	Broekhuijsz	2 — 16
Langenberch	2 — 16	Herman in 't hoff	4 — 0
Nienhuisz	3 — 4	Henrick in 't hoff	4 — 0
Luibbert Oinck	3 — 4	Veltkamp	2 — 16
Gert Oinck	3 — 8		

Catersteden in Zuitloe.

Meinhorst . . . 1 — 0	Moitstegehe . . 0 — 12
Dirck an 't Broek 0 — 16	Platenkamp . . 0 — 6
Korn Brouk . . . 1 — 10	Kloekenkamp . . 1 — 0
Wicher achter den 0 — 16	Thonies de Werth 0 — 12
Langenberch . . .	Dereck die Werth 0 — 6
Herman achter den	Swerupten Brinck 0 — 6
Langenberch . . . 0 — 6	De Roese . . . 0 — 6
Johan an den Kamp 1 — 0	VrouwGreuenhoff-
Die gronouwe. . . 0 — 8	stede 3 — 2

Summarium der Catersteden.

Summarium aller uthsettinge 209 gc. 9 st.

Volgen die unkosten van de verscheidenne Ruiteren und knechten, so dat Kersper van Bathman gedaen und gedragen.

Die Kurtzbachtschen Ruiteren.

Anno 1579 van den Elfften July der Schultz van Bathman 6 perde und ses mans gehoilden 27 dage Ider dach, summa 162 g^c.

It die koster van den upgemelten dach, wesz den 6 Augusti 5 perde 6 mans gehoilden, summa 148 g^c. 10 s.

It Bertolt Wolterinck 14 dage 5 perde und 13 dage 4 perde tsamen personen Ider man und perde des dages 20 stivers

summa 122 kg

Summa precedentis 432 g^c. 10 s.

It den 14 Augusti desoluige Rutereren tho Bathman wedder gecommen mit den koster 5 perde, 6 persone 7 week, und 3 weken 2 personen sich erholden. summa 290 $\frac{1}{2}$ gc.

It Goeszen Tolner desoluige 5 perde und 6 personen 7 dage geholden summa 38 $\frac{1}{2}$ gc.

Berent Essinck den 14 Augusti de 6 perde 6 persone, so bevorens die schulte gehoilden hadde, gehad 8 wecken summa 336 g^c.

Kurtzbachtsche Ruiteren tho Dorth.

It den 14 Augusti Rense Hanninck 13 perde 15 mans 8 wecken met Reint Blominck erholden summa 784 g^c.

It den 14 Augusti Henrick int Hoff 5 perde 5 mans 11 dage geholden summa LV g^c.

Hollaxe Ruiteren tho Bathman.

It den 17 Decembris Berendt Essinck 3 perde 3 mans 11 dage geholden summa 33 g^c.

It Gerrit Wilminck in gelieken 3 perde 3 mans 10 dage geholden summa 30 g^c.

Die koster desoluige tydt 3 perde 5 mans 6 dage summa 24 g^c.

It desoluige perde und mans Gerrith Nienhuis 3 dagen summa 12 g^c.

It Jacob Rattinck desoluige tydt 3 perde 5 mans 8 dage geholden summa 32 g^c.

It Willem Roesinck 3 perde 3 mans 8 dage geholden summa 24 g^c.

It den 31 Decembris in Bathman gelegen 26 perde 26 mans 3 dage summa 78 g^c.

It in Dorth und Suitloe 40 perde 40 mans 3 dage summa 120 g^c.

Blad 10. It die hele vane van Holstein tho Bathman ingeullen eene gantze nacht daer gebleven 160.

It Kurtzbach mit al de Ruiteren die voir Deunter weren, ynt Kerckdarp met eene vendelen knechte ingeullen 100.

It noch 4 mael Kurtzbach mit den schultz gewesen,
und sine Ruiters int darp gelegen 50 g^c.

It Bertolt Eenss mit 8 venlen knechte ingeuallen,
gelegen 2 nachte den anderen mael mit 9 venlen
ingeuallen gelegen 2 nachten 9000.

It Kurtzbach und Hans Mesen 28 Daler verehrt.

It noch mit die affkopinge der leste Ruiters und
verterunghe, wech und wehr gedaen 20 Daler.

It also up verscheiden tyden dat Quartier geslagen,
mit den schultz vertert, inholt sins boeckes 5 Dal. 4 st.
summa 7 g^c. 14 st.

It noch 6 Daler voir eine saluegarde

summa 2061 g^c. 4 st.

facit in Daler 1440 Daler 24 st.

Summa der Landschap tho remonstreren 2388 g^c. 4 st.;
hir by gesadt 1210 g^c.

Belopt summa summarum 5398 g^c. 4 st.

Hierby gedaen den Aem wins noch 19 Daler noch
9¹/₂ molder roggen; summa summarum 5646 g^c. 14 st.

Dit nabeschreuen sint des Kerspels van
Bathman schulden anno 85 den 22 Aprilis
bereckent.

Irstlichen is dat gehele kerspel schuldich 90 Daler
an Peter Broekhuis, t. w. o. a. 60 Daler tot dat unset
van Lochum, dewelcke die huisluiden sustineren an
den schultz betaelt thebben vnd isz derhaluen tot die
wedderkumpste den Schultz wthgesteld.

(post alia.) It Berent Essinck und Mechtelt sine huis-
frou sinen schuldich 112 g^c. so den huisluiden in
oeren hogen noden verschaten. Noch van Curtzbachs
Ruiters vertherde kosten 55 daler. It den Tolner isz

men schuldich van die underholdinge der Curtzbachsche Ruiteren eene weeke lanck 55 Daler 20 St. an der kerckdarps syden.

It. Den Klumper gedaen den *Kercken an den hogen wech* tusschen Snellinck und Veltkamp gelegen, dair op hie den Kerspel gedaen 50 daler, dair hie den 6 jaer lanck in pandtschap sal gebruicken enz.

Blad 11. It. die Erffg. van den zal. koster schuldich gebleuen van de Curtbachsche ruiters verteringe 54 Dal. 24 st.

Anno 84 den 20 Augusti hebben die gedeputeerden nhabeschreuen geconsentiert, dat men Otte ten Stal und sinen erffgenamen daer den huisluiden voir die $40\frac{1}{2}$ gc. so he anno 83 den 23 Aprilis tot die Lembergsche Ruiteren den huisluiden verschaten, een mudde geseys oft landes sollen an sine katersteden genant Wisse Berterinck solde angrauen enz.

It etliche erffg. in der handschrift benompt, hebben in anno 85 den 26 Decembris tot *underholdinge des pastoirs* tot Bathman van Herman van Doth-Becker upgenhamen 35 Daler, noch a^o 86 den 19 Decembris van den soluige noch upgenhamen tot behoeff als bouen 15 Daler makende te samen L Daler ad 30 st. wairuoir die Erffg. oft het kerspel hem jaerlix sollen geuen 4 Daler, enz.; diesolinge is gedodet und geliquidiert mit dat halue angecofft Erue van St. Anthonius vicarie.

It. Johan Schoelderman hefft voir die gedeputierden Erffgenamen und huisluiden van Bathman int Capitelhuis binnen Deunter sine rekenschap gedaen, dat hie van 't kerspels wegen van schattinge hadden entfangen 446 gc. $14\frac{1}{2}$ st. hirup ingebracht 5 quitantiën wtgekiert thebben

van wegen des kerspels 432 g°. 7 st.
 Noch van ungelde wtgegeuen . . . 18 g°.

It voir sin verdienst van verscheiden
 reisen 18 g°. 12 st.
 Bliff dat gehele kerspel Johan
 Schoelderman koster, schuldig . . 21 g°. 17 $\frac{1}{2}$ st.

Desse nhabeschreuen percelen iss men Johan Lubbertinck Rentmeister van der Honnepe schuldich, die upg. Lubbertinck in saiken dess kerspels Otto then Stal bewust upgenomen hefft.

Item ingelosset der kercken clenodien, so in den Lumbert versat weren voir 80 Daler, facit 80 Daler.

It noch in bywesen Z. Hans van Unna den Schult tot die Lembergesche Ruiteren gedaen 4 Daler und 20 stuver 1 ort seekehuir facit 4 Daler 22 $\frac{1}{4}$ st.

It als der schultz gefenkliche woirt angeholden, an den Stadt Diener 3 st., den Voirspraick 5 $\frac{1}{2}$ st. und M Andreess Cottinck van Supplicationes te schrieuen 34 st. facit 1 Dal. 12 $\frac{1}{2}$ st.

It uth beuel der erffg. den Ritmeester Seysinck in hoy verehrt 4 Dal. noch an wein verdruncken 46 st. facit 't samen. 5 Daler 6 st.

It upten huise tho Dorth ahn provisie durch den Schultz geleuert. 20 Daler.

It van eene kiste gegeuen, daer inne der Kercken clenodie in verwart. 35 st. facit 1 Dal. 5 st.

It anno 84 den 7 Mey betaelt van pensien, van 't geldt so upter kerke clenodien upgenhamen weren 7 Daler.

It noch 4 Daler so Seisinckx ruiteren up ten huisluiden vertert hadden facit 4 Daler.

It umb tho verdedigen *dat privilegium van dat pigneren* den Voirspraick gegeven $5\frac{1}{2}$ st.

It die gedeputierden hebben int anhoren des kerspels und der kercken schulden und widderschulde der 18 und 19 Augusti 1 ancker wiens gedruncken den ancker gecofft voir 4 Daler, affstecken und accyss 22 st. Voir versse viss 20 st.

Facit in alles 133 Daler $3\frac{1}{2}$ pl. und betreft dat gantze kerspel dair tho 't gelden.

Anno 1600 den 9 Junij up te holtspraecke gerekent dat des gemeinen kerspels schulden belopen 133 Daler $2\frac{1}{4}$ st.

Blad 12 *Post alia*. It noch hefft die Rentmeister den kerspel affgespraeken, und als verschoten tot *Berent Essinck.e verlossinge in den Schantze tho Caten*, 76 Daler, dewelcke Berent Essinck den Rentmeister gelouet heft als sin eigen p.p. schuldt te betalen, de danoch den gemeinen kerspel thostaen te betalen
facit 76 daler.

It noch kumpt den Rentmeester van wegen siner Reekenschap van die Kateren (dair van he Anno 84. in Augusto coram Deputatis, sine Reekenschap und reliqua gedaen van die jaren 77 tot 82 inclusie, dat he untfeng 44 Daler 16 stuver; dairtegens uthgegeuen 46 Daler $7\frac{1}{2}$ pl. Dat eene den anderen gecompensiert dat hem tho quam wegens des Markerechters ampt, 1 Daler $14\frac{1}{4}$ st.

It die gedeputierden hebben den Rentmeister voir sinen manichfaldigen dienste und moyte verehrt mit 6 Daler.

It upt slott van dese reckenschap hefft Ioannes a Quade Licentiaat, voir hem und sinen mitconsorten als ein erffg. nha oilder gebrueck gegeuen 1 ancker wyns, daer up die Rentemeister van accyss und affstecken betaalt 21 st. und an versse viss 20 st. und die gedepu- tierden in die karken ten Depenueen verehrt und durch den Rentemeister betaalt 1 Daler 1 facit 2 Daler 11 st.

It van pension up Paschen a^o 85 verschennen van 200 Daler, dat hundert 3 molder roggen 3 daler, in ansehen dat guith oder klenodie der kercken van den Lumbert gefriet wordt, facit 6 molder roggen 6 daler, ider schepel roggen 17 stuver, facit tsamen 19 daler 18 stuver.

It. noch hefft die Rentmeister an sich genomen tbetalen vpter Sterne 16 pint wins de pint 9 stuver, so van wegen des kerspels mit hopman Doirinck, durch den erffgen. verdruncken; warentegens die erffgen. van Holten oick so vele betalen sollen als men bij den *Kistensetter* van dit und alle andere percelen ver- nemmen sol, facit 4 dal. 24 st.

It die Rentmeister voir dit Marckenboick verlecht 1 daler 8 st.

It. den 20 Julij die Erffg verbaden laten, den baden 2 st. ; den 21 Julij Derck vp Dorth gesandt gecostet 5 st. It. mit die *pigners* inde schantze verschept 12 pl.

Summa summarum aller wtgaue des Rentmeisters und so voir den kerspel Bathman affgespraeken, wie

in vurs drey latera specificce te sien, komen ter guider reekeninge totaal 424 dal. $14\frac{1}{2}$ st.

Hiertegen worden enkele, door den Rentmeester ontvangen gelden in rekening gebracht, waarna het totaal van het aan hem verschuldigde in 1589 bedraagt 348 daler $6\frac{1}{4}$ stuver. 1598 den 29 December accordeeren „die gemeine erffgen. van beider sydtz de beeke” met hem voor hoofdsom 391 daler $18\frac{3}{4}$ stuver en 200 daler rente, totaal 591 daler $18\frac{3}{4}$ stuver.

Blad 13. 1600. 7 April actum praesentibus Scholier, die Rentemeester Dyckhuisen, Dirck van Auerenck Marckenrichter und Pater van Mr. Gerdeshuis, dat den Rentmeester op zijn vordering uit de koopsom van een verkochte katerstede en andere opkomsten is betaald 196 daler 10 st.; noch is verspraeken dat die Rentemeester die kerckenclenodien nha die werdye nemen, ofte die kerckenmeesteren sollen se lossen und geuen den Rentemeester die penninge daer van commende, der tho sollen die schultz und Wibbelinck wthsetten ader betalen 80 daler. Noch is verspraeken dat 225 daler versegelinge sollen geschēen, dess sinnen die achterstedigen renten biss Passchen 1600 verschennen, daermit ingereckent.

Memorie.

Onder dit opschrift wordt opgegeven wat „de schultz van Bathman” alzo betaald heeft uit de $7\frac{1}{2}$ leninge van wegens des kerspels, ider leninge 101 g^c. totaal „755 $\frac{1}{2}$ g^c.”

Daaronder komen de volgende posten voor:

Hierup betaelt upten huise tho Rechteren, nha

luith der quitantien so he daervan hefft geexhibiert
55 gc 19 st. 10 pl.

Noch upten soluiger huise van verterde kosten van
wegen Berent Essinges steefsonne in sine geuencke-
nisse betaelt 15 $\frac{1}{2}$ daler.

und van schadegelt 2 daler 20 st., und van schriff-
gelt van wegen des gefangens 1 daler.

It van Berent Essinck besatede perth, voir ver-
teringe und entsaetgelt betaelt 50 st.

Noch den schultz dess van vntsatelgelt gegeuen
1 $\frac{1}{2}$ gg.

Item noch in afsending der breuen wegen den gefan-
gen vertert 1 $\frac{1}{2}$ daler; den baden 1 $\frac{1}{2}$ daler gegeuen;

Noch doe Goessen gehalt worth, den baden gegeuen
48 st.; noch van Vegeringes perde, so die besat weren
van verteringe 24 st. Van wegen der verter kosten
so die gefangene Wessel ter Aeffst und Gisbert
Kiekendiek

tho Zwolle wegen Ulgers gelt gedaen 7 daler, 25
stuver.

Noch die schultz 4 mael um de kerspels saicken
tho Deunter gewest, vertert 2 daler 11 stuver.

*Noch verlecht tot pigniers gelt voir perde und wagen,
voir Lochum to untsetten* 12 Leeuwendaler ad 36 st.

Noch Nienhuis gecortet dat hie 4 dage Wth gewest
hadde nha Zwolle wegen der gefangen 28 stuver.

Noch der schulte in 't leste, so he tho Zutphen
was van wegen des kerspels, vertert 9 daler 9 stuver,
und van schippgelt van Zutphen tho Gorssel to ueren
15 stuver.

Ook nog volgens quitantie, gedagteekend 1583
7 December, aan Hopman Koene betaald „wegen dess
kerspels, alss die setteren thostaen” 39 g^c.

Bij slot van rekening heeft hij meer uitgegeven dan ontvangen 91 g^c. 3 st. 10 pl.

Het volgende wordt daartegen evenwel ingebracht.

Also die gedeputierden vp huide dato van den setteren verstaen hebben dat der schultz van Bathman noch bauen die vurss 7 $\frac{1}{2}$ weeken lening vntfangen und vant kerspell opgeboirt hefft 16 leeninge, wair van dat noch questie iss tusschen seluiden, sinnen die gedeputierden geresoluiert dat die schultz noch dair van rekenschap und reliqua doen sal, ader auerst sich mit den kerspelluiden verdragen vnd die clageloess stellen. Dat geschiett sinde, willen die Erffgen. wyders mit hem schriden tot definitiue reekeninge *Actum et . . .* upten 27 October 1584.

Blad 14. 1590. 25 November dragt de Schultz voor, op eede te willen verklaren dat hem eenige quitantiën, betreffende bovenstaande leening „durch die soldaten mit gewalt tot Bathman wth die Gerffkamer sinnen geno-men.” enz. Actum in presentie Otto ten Stal, Johan Lubbertinck Rentemeister, Berendt Essinck, Euert Wibbelinck, Herman und Henrich inthoff, Engelbert Alinck, Henrich Nouerman und Jan Scholderman kostern.

Reces Anno 91. den lesten Februari gehalten. Vp huiden dato vndergeschreuen jsz binnen Deuenter in der groter kercken, eine gemeine bykumst geholden vnder den gemeinen erffgen, vnd grundtheren der principael eruen dess kerckdarpes tho Bathmen, belangende des menichfoldigen angrauens der Cateren, so unlanges korte jaren herwertz in groten antael isz gescheen. Nhadem dan die huisz-

und bouwluiden der eruen dess kerckdarps vursz, vermitz den elendig bedroefden lanckduirenden, blodigen binnenlandisschen krygh, leider Godts, van den oeren veryacht, verdreuen, verthogen und verstoruen, oick allenthalven gefluchtet und gedispergiert synnen, als dat die principael eruen vnd guideren belmundich, woeste, vngeploget, vngeregert vnd voir *vogelweide* bliuen liggen, dat die guitheren vnd eigeners giene bouw- oft Meyerluiden hebben ofte kunnen bekommen vmb oer eruen te woenen vnd te bouwen vnd moten euen wal ten beiden 'tziden grote Contributien penningen geuen vnd vpbrengen vnd sich oick herbeuorent vnd noch dagelix thogedragen vnd gebuirt dat sich knechte vnd mageden, die van cleiner fortuinen sinnen, nhakent vnd bloit, versamelen vnd in den echten staet begeuen, gine macht hebbende sich mit perden koen vnd andere beesten tho provianderen oft besorgen, vmb eruen 't plogen vnd tho regieren, sunderen volgentz sich stracx vpter gemeiner erffgen. grund vnd gemeinte setten, katersteden angrauen vnd hutten upslaen, waer mit dat die gemeinte mit oeren vehe vnd beesten groitlich geëngget vnd beschediget werden, vmb sulchs dan hinveerner voir te kommen secureren vnd 'tremedieren, also ist by den gemeinen anwesenden erffgen. eendrechtlich bereempt, gedinget, gestemmet, gedeliberiert, geaccor diert vnd beslaten voor een duirachtich markenrecht vnd ordinantie, dat sich nymant so sy we he sy, nha desen dage verdrysten oft vnderstaen en sal, ennige landerie oft katersteden in der vurs. marcke vnd gemeinte anthegrauen oft ennich getimmer vp te slaen buiten consent, vulbert oft wille der gemeine erffgen. als by die peene van tyn olde schilde, tot behoeff der

erffgen. die sulche peene vnd bote nha marckenrechte tegen den auertreder deses verbots gedencken mitter daet 't laete procederen vnd executeren. Hebben oick weiders gestemmet beslaten vnd geconcludiert dat der her schultz van Bathman nu ter tydt wth den nname der heren marckenrichteren van wege der gemeiner erffgen. enen jderen sal gebeiden vnd weten oick verbeiden vnd anseggen laten, dat se al oire angegrauene katersteden, so sinnen betimmert oder nicht, binnen den tydt van ses weeken nha insinuatie van desen sollen doen vnd laten intreden, vnd het getymer daeruan affbreeken, se sinnen dan nye ofte olt, gine wthgesundert vnd dat by verliess vnd verbeurte des getymmers vnd peene bauen verhaelt, tot behoeff der erffgen.; wairtho dat die gemeine erffgen. geconstituert vnd authorisiert hebben, constitueren vnd authoriseren mit ratificatie dess heren Landdrosten, so hirynne mede geconsentiert, den heren schultz Adriaen Hulsink, vmb sulcks int werck te stellen vnd teffectueren, enz.

1598. den 10 Mei. Holtspraeke vpten hoff tho Lo holden in presentie die Jufferen van der Honpe, die Droste van Zallant ¹⁾ Wermeloe, Kyuer, Scholier, Pater Agneus, Derck van Auerenck, Weneken Eenschate die wedtwe Scharffs.

Irstlich is gestemmet vmb der erffmarkenrichtersche einen adiuncten Marckenrichter to adiungeren. Isz die stemme gevallen vp Derck van Auerenck.

¹⁾ Deze wordt even verder in het genotuleerde dezer holtspraek genoemd als een der nieuwe erfgenamen in de marke; hij was dit waarschijnlijk wegens den Arkensteen. In 1612 wordt erfgenaam de nieuwe Drost Henrick Bentinck.

Volgentz gedeputiert mit die meeste stemme Scholier und den Pater van Mr. Gerdeshuis, umb des kerspels saeken und schulden tho helpen liquidieren.

Gestemmet dat die gedeputierden mit den geswaren sollen communiceren und sprecken, woveel scheltorffs ein ieder Erve und Kater tot oere nodrufft to bernen, sollen grauen.

Eodem die, hebben die gemeine erffgen. mit gemeiner stemme den schultz tot Bathman, Henrich Schroers katerstede erfflich und ewelich 't hebben und to beholden, dair van hirvoir oick memorie is ange-teickent und dat van wege sines mennichfaldigen dienstes und versumenisse sins tydtz, so he inder erffgen. vnd kerspels saeken tegen den juncker van Dorth gehadt.

1598. 29 Mei. Vpt angeuen des Rentemeisters Diekhuisen so de juncker van Dort van wtsettinge in siner oft sines gesanten van schattinge te doen, isz geresoluert dat se die wtsettinge willen nha oilder gewonte in biwesen twier erffgenamen, desz Schultz, sampt sine setteren, dort desolūigen best sal gelegen wesen, verbluien laten. Und angaende des Schultz sines vntfanges vnd wthgiffte, rekeninge vnd reliqua in sine praesentie te doene, können die erffgen. daerjnne nicht den heren van Dorth volgen, alehr dat he sich mit den erffgen. conform hebbe gemaket.

Gestemmet dat men tot betalinge van Zal. Henrich Jordens erffgen. sal wthsettinge doen, soueel deszer ziden des kerckdarps daer van to betalen thokumpt, wair tho die erffgen. den huisluiden den derden peninck willen tho vulste kommen und betalen.

Nog wordt besloten tot dekking van eenige schulden twee katersteden te verkoopen, toebehoorende den gemeenen erfgenamen, de eene gelegen op den hoogen weg, de andere bewoond door *Goessen an der Landtwehrs* weduwe.

Memoria.

Blad 15. Anno 98 den 28 Mei hefft Bertelt Wolterinck ingesetener van Bathman voor den marckenrichter Dyckhuisen und Auerinck bekandt dat die schultz Hulsinck hem 60 daler vuldaen und betaelt hefft, so Bertelt den gemeinen kerspel verschaten hadde voir sine gefenckenisse vnder Capitein Tomas van Steenwick kommende, dewelcke penninge den Schultz van 't gemeine kerspel verschaten hadde, vnd hem thokommen.

1600. 9 Juni, holtgericht gehouden op den hof te Loo. Die van Holten sinnen beschuldiget dat die Marckenrichter vnrechte vnd vngewontliche schuttinge der Bathmer besten gedaen hebben. Iss veraffgescheidet dat...? Marckenrechter derhaluen by den Drost sal bescheiden und verhort werden. ¹⁾)

Blad. 16. 1600 16 September worden wederom drie katersteden en een stuk land verkocht tot dekking der schulden, in de eerste plaats tot contentteering van den rentmeester Lubbertinck.

¹⁾) Dit behoeft nog niet officieel te zijn: immers de Drost hield verblijf op den Arkensteen tusschen Bathmen en Holten. Zijn positie, zoowel als de plaats van zijn verblijf waren twee redenen om den Marckenrichter van Holten te dringen tot spoedige verschijning.

1601 2 Juli, Holtspraeke binnen Deunter gehalten.

Irstlich als Johan Hamacker van Deunter sich hefft als erffgen. van des Junckeren van Dortz wegen der questieuser vicarien, so he van wege sinen principalen wil sustinieren gerechticheit tho hebben, und die erffg. sustinieren horluiden tho tehoren, iss geconcludiert, dat men den van Dort nit geringeste gestendiget oft tho en staeth, dair van wal expresselich protesterende; den umb guide nhaberschap tholden, hebben die erffgen. gedachten Johan tot . . . ? by se te nemen als ein gast genedig, den isz wthgebleuen und nicht gecommen. 1)

Verhaelt dat men nha dat olde marekenboick solde veruorschen umb to sehen dat men tsoluike konde wedder bekommen, so in deze verwoestede tyden isz verfrembt und men vermodet dat men 't jn der van der Honpen kiste by oir segel und briuen tho . . . ? staende oft elders sal gefunden worden.

Den schultz van Bathman angegeuen, dat hem van den Juncker van Dorth ennige . . . ? solden vntfrembt wesen ter oirsaecke der settinge vpten huisluiden van Dorth, so hem vpt anschriuen der Landtschap vnd der Erffgen. belastet isz te doene, hebben die erffgen. geresoluiert wesz hem der oirsaecken oft desz fals by Dorth tho schaden is gedaen, sulches sinnen die erffg. oirbedich tho verguiden.

1) Ao 1598 29 Mei bl. 14 verso.

Belangende de Caterstede so die Juncker wel in der vicarien wil trecken sustinieren die erffgen hem luiden tho tehoren enz.

Blad 17. Memorie vmb dat Marckenboeck tot den perfecten staet te brengen souele mogelijk, vnd die olde memorien vnd annotatien te boeke tho stellen, te gescheen tegen den 9 Julij naestkommende.

Anno vt supra hefft der Rentemeister Diekhuisen sine reckenschap gedaen van den jaer 98 bisz den jaer 1600 inclusz van al sinen vntfanck vnd wtgaue ; vnd isz sinen vntfanck befunden 453 daler 11 st. Gecompanseert dat eene tegen den anderen, kumpt den rentemeister van desse reckenschap van mehr wtgegeuene al vntfangene penninge, dat hem die erffgen. schuldich bliuen 21 daler $7\frac{3}{4}$ stuver. Mede wordt hierbij opgegeven welke personen noch „breukhafftich” zijn gebleven d. w. z. hun boete of introitum nog niet aan zijne handen voldaan hebben.

1601. 3 Juli, altera die, nha der gehoidener holt-spraeke hefft die Rentmeister als Marckenrichter Diekhuisen sine rekenschap gedaen van de vnkosten so gesteriges dage vnd huide vp te holt-spraeke und reekenschap respectiueliuch in praesentie der 't semptlicher erffgen. van Bathman gedaen sinnen, behaluen den ancker wyns mit die auermate so hirinne nicht is gereckent und wesz nha gehaelt, sampt den accysz und anders, die summa van 21 daler 21 stuver, enz. also dat der rentemeister Diekhuisen van den erffgen. in alles van verschoten penningen tocommen (dus met inbegrip van het nadeelig saldo der rekenschap, ten vorigen dage gedaan) XLII daler und 28 stuver 3 oirt dat stucke ad 30 st. Aldus gedaen in praesentie Derk van Auerenck Marckenrichter, und Henrick Kyuer, ad hoc deputati. Anno et die ut supra.

1601. 27 Maart hebben die nhabenomede erffgen. van Bathman geresoluiert, besloten und den schultz van Bathman ingebunden vnd belastet (nha dem Johan die Bruin pretendeerende is by den kerspel of te huisluiden tho Bathman grote penningen van contributie then achteren te wesen) dat die schultz derwegen sal schuldich und geholden wesen, tusschen desen dach vnd den 27 dach naestkomender maent Aprilis precysz. voir beiden Marckenrichteren in der tydt, oft oir vulmechtigers mit sampt vnd neffens die gedeputierde Erffgen. van Bathman, van al sinen vntfanck, wtgaue vnd anders, guide finale clare afrekeninge vnd reliqua te doene, aff vnd claer maeken. Item sal oick geholden wesen, alsoleken vnkosten vnd schaden (als Roemkamp, jtziger gefangener binnen Berck) by executie myt vertering vnd sampt andere vnkosten gedaen mach hebben, dat die schultz vursz sulches vp sine kosten vnd wth sinen eigen budel sal vplegen und betalen, tensij, dat he mit genoichsaem bewysz daer doen kan, dat die faute nicht bij hem, sunder by den huisluiden tho Bathman sij, vnd hebben die erffgen. hirtho geauthorisiert als bauen verhaelt¹⁾, vmb den schultz entwedder mit fruntschap ofte mit rechte daer tho tholden.

1601 27 April. De schultz heeft binnen den gestelden termijn zijn rekening en verantwoording niet gedaan, en nu besluiten de erfgenamen, dat men hem „wth den mundt der erffgen. sal scherplich laten anseggen vmb tegens mergen, dat die gedeputierden Scholier die pater vnd anderen sich by die heren gecomit-

¹⁾ Alzoo Derck van Auerenck en Henrich Kyuer?

teerden vant Collegium willen verfoegen, begerende dat die Schultz van oer Ed. mochte scherplich anverschreuen worden vmb hir te doen kommen, te doene wesz hem biden Erffgen. vperlacht is te doene, und sulches vp seeker tydt als oir Ed. sal belieuen."

Und oick te belasten den setteren oick vp alle settinge hir te commen vnd binnen deser stadt te doene, dat oick alle wthsettinge vnd wesz dair innegetogen wort, dat se solches sollen te boicke stelle laten in praesentie der erffgen. oere gedeputierden.

Belangende die penningen van Zal. Jordens erffg., wordt geresolveerd eene nieuwe obligatie van 100 daler op naam der erfgenamen af te geven.

1601. 3 Juli wordt besloten den schultz van Bathmen schriftelijk aan te zeggen om op dato visitationis rekening en reliqua te doen van zijn ontvangst en uitgave der leenpenningen „by hem ten beiden tziden ¹⁾ vntfangen," en voor het geval hij daaraan niet mocht voldoen hem te verklagen bij de Gedeputeerden van Ridderschap en Steden „de hem mit penael und scharp verschriuent dair tho holden solden und constringeren, oft dat men hem mit middel van rechte dair tho holden sal". Tevens wordt bepaald op dien dag mede een „holtspraeke" te houden.

Blad 18. 1602 22 Juni holtspraeke in den hoff tho Loe.

Isz bestemmet dat gine huisluide oft inheimsche wth anderen kerspelen giene beesten sal annemen, vmb in de marcke tho weiden. Dit is wttgesteld tot die ankumpste des heren Drosten.

¹⁾ Bathmen en Loo, Dorth en Zuidloo.

Neimantz sal mogen mehr schadden oft torffs stecken oft grauen dan soueel Meyer oft Cater selfst vp sinen hert to bernen bederfft, und men sal gantz ginen torff mogen vercopen als by pene van Jder voder tho verbreeken elcker tyd 1 olden schilt.

Belangende die bepalinge tusschen die van Holter und Bathmer marck, isz gestemmet dat dieseluige affpalinge jrstes dages daetlichen int werck sal worden gestelt.

Belangende die schouwe auer die Schipbecke sinnen daertho gedeputiert neffens beide marckenrichteren der schultz vmb vp thoecommandem satersdaeh binnen Deunter by den Dyckgreuen tho erschinen.

Sinnen mit gemeiner stemme tot Setters gecoren Henrich Wibbelinck vnd Goessen Tolner.

1602. 11 September zien de gedeputeerden Scholier, pater Kuier en Auerinck de rekening na van de door de marke verkochte katersteden en landerijen, welke door den rentmeester Diekhuisen als marckenrichter van wege zijne principalen ¹⁾ wordt afgelegd.

Om de vele moeiten die Diekhuisen gehad heeft met betrekking tot het afleggen der rekening van ontvangst en uitgaaf door den schout, wordt hem van wege deze zijde der beek toegelegd 25 gulden; ook zal hij een zelfde bedrag van de andere zijde genieten; het totaal te vinden „by wtsettinge auert gemeine Kerspel.”

¹⁾ Klooster ter Hunnepe.

Blad 19. De gedeputeerden leggen tevens toe aan Andries Cottinck ¹⁾ voor sin salaris XII gulden.

Nog doet de rentmeester de gewone rekening en verantwoording aan de gedeputeerden.

1605. 6 Juni hebben juffer van Heeckeren priorynne und juffer van Munster van wegen Stijfftz ter Honpe als erffmarckenrichtersche, in presentie Derck van Auerenck als adjunct-marckenrichter, her Gerhart Bruins, Her Herman Agnerius Pater van mr. GerdesCloester, Peter Scholier, Henrich Kyuer, ter Vyle, die wedtwe Henrich Scharff vnd Adriaen Hulsinck schultz, upt hoff tho Loe, nha oelder gewoente holtspraeke gehoilden vnd hebben voir jrsten dat nye marckenboeck laten lesen und die puncten dair jnne geschreuen, met oere respective handen vnder-schreuen vnd geconfirmeert.

Vnd is jrstlichen vorder gestemmet ²⁾, dat giene huisluide oft ingeseten ennige vrembde beesten in den marcke sollen mogen nemmen oft hoilden, by die peene van jder beest tot elker tydt van eenen olden schilt.

Verhaelt van den Brendekens boem, wesende die markscheidinge tusschen den van Holten vnd Bathemer marcke. Is den Marckenrichters vnd den schultz van Bathman belastet daer van infformatie te nemmen.

Anno 1603. 1 Juni Holtspraeke op ten hoff tho Loe. Beslaten dat belangende die kerckenclenodien, by

¹⁾ Notarius publicus en markenschrijver.

²⁾ Vgl. besluit holtspraeke 1602.

Johan Lubbertinck berustende, dat 't soluige souiel deszer siden des kerckdarps belanget, moge worden vercofft, vnuernadeelt der anderer sides erfgen., dairmit Lubbertinck moge tot siner betalinge commen.

Belangende die vnkosten tot der kercken te repareren, dair vp sol die rentemeister Dyckhuisen (mede absent) verhoirt worden, wesz hie dair van vntfangen vnd wedder wthgekiert hefft, reekenschap bybrengen.

Blad 20. 1608. 23 Mei. De markencedule van 1605 wordt geconfirmeerd en bestendigd.

Joannes Scholderman bewysende bij het Marckenboeck, dat hem by sloth van reekeninge komt van het kerspell 21 c. gl. 17 $\frac{1}{2}$ st. is geresoluiertt, dat hem dhelffte thokompstighen Nij? bij vthsettinghe sollen betaeltt worden ende die andere helffte, bij gelijke middelen desz volgenden jaers 1609.

1608. 30 Juli doet de Markenrichter Derrick van Dijckhuijszen, in presentie der heeren gedeputeerde erfgenamen n. 1. die Edelueste J. Wijlhelm van Laer, in plaats van zijns vrouws vader Derrick van Auerenck, den Camener Peter Scholier, Hermannus Agneus pater en Henrick Kijuer, zijn rekening. Hij blijkt den erfgenamen schuldig te blijven 53 daler.

1609. 30 Mei. Besloten „dat oick niemandt ennighe peerden, beesten offte verckens hueden offte dryuen sall, voir der sonnenupganck offte nha der sonnenunderganck, ende oick niet ehr voir ende alehr die jerste garue mit die leste vith den Enck gefuijrt

sall wesen, bij pene hiernhaevolgende. Namptlich van elck peerdt soe geschuttet wordt, ein halff vatt dubbelt bijer; van ein beest einen haluen olden schildt ende van elck vercken seesz st. ende elcker schutter eine vaene byers, hierinne vithgesondertt die mennepeerden die jeder tegens sijn landt bij daeghe sall weyden laethen ende huedenn.

Dat oick nijmandt ennighe vrembde beesten in die marck sall moegen aennemen vmb daermede in te laethen ghaen weijden.

Ook is „auerkhommen, dat die huijszluiden van desze marcke ther jrster gelegentheitt die holter beesten schutten sollen, vmb die twyst, soe tusschen die van Holten ende dese marcke erresen, in insz geeindiget 't moeghen worden.

Blad 21. Sijnnen tott geswaeren schutters gesteltt unde geordonniertt, Henrick then Ouer ende Tonneisz Boeynck, die welcke den eedt hiernha volgende geswaeren hebben, vnde sulcx bij den Marckenrichter vnde gemeine erffgenhaemen volgender gestailt geordonniert hebben, nemptlich : datt sie der Marckengerechtigheitt in allesz sollen voirstaen nhae haire beste wettenschap, alle inbroecken soe tot preiuditie offte nhadeel deszer marcke ende derseluer erffgenaemen solde moeghen strecken, als oick alle broecken, fauten ende misbruicken den marckenrechtters aengheuen, soe wall van den Enck als anders.

Die schultus van Battman Adrian Hulsinck, isz

vergunth ende geconsentiertt sijnen *Wijer* ¹⁾ nhae die zijth vant groinlandt in die breethe ende lenckte aenteghraeuen, wie die wijer tegenwoerdich isz, die welcke plaetze hie erflick ende ewelijck geniethen ende gebruicken sall; mitt conditie: dat gemelte schultus op alle holtspraecken die marckenrichters ende erffgenhaemen mith eene behoerlijke maeltidt verehren ende aenrichten sall, geduirende den tith sijnes leuens ende langer niett. Dess sollen die marckenrichters ende erffgenhaemen gemelten heer schulters op alle holtspraecken oder bijkompsten, met ein pondt groith neffens die *accidentalia* van hoender ²⁾ verehren ende die wijn ende wijttebroith aldair bestellen.

1610. 13 Juni. Geresolueertt ende einhellich aerkommen dat alle Meijeren onder desze marcke gesethen, op tijdt als die holttspraecke gheholden sall worden precisze die klokke thijen vhren, op den hoff tho Loe in persoen sullen erschinnen, ofte bij erhefflicke oirsaecke sich te vernoetsoennighen laethen, bij pene van een halff vat dubbelt stuiuers bijer, t'elcker reijse te verbeuren.

Blad 22. 1611. 21 Januari hebben die erentueste ende wollachtbaere Diederick van Auerenck, gadiungeerde marckenrechter ende Johan Lubbertinck, mede *in nhaeme vnnd van weghe* die edele vnnd weerdighe vrow ende Abdisse van dess vrijedlen stiftts van der Honnep, Jonffer Johanna van Keppell, als *Erfmarcken-*

¹⁾ Op den kant staat aangeteckend des schultis *vicarie* ofte wijer.

²⁾ Hoenders werden o. a. gegeven als jaarlijksche recognitie aan de marke wegens aangegraven land.

richtersche thoe Battman ende mede in presentie dess Gesubstitueerden schultus Roeloff Henrixen van Boorne ende ahnwesende coirnoeten, 't wetten: Johan Henrixen ende Henrick Brantzen dath stucke landesz, soe die Edle, Erentfeste, Gestrenghe ende manhaftte Gerhard van Warmeloe Drost dess landesz van Zallandt voer ongefehr vier maenden voir dato dieses, bij den Arckensteen hadde doen aenghraeuen, dath selue gerichtlicken wedderom doen intreden, lujth haere commission, soe sie Gedeputeerden voirsz van die saemende Erffgenhaemen voornoemd ontfanghen ende bekhommen hadden ende inden gerechte verthoent, ende gelesen.

Mede gerichtlicken gebieden laethen, dat post dato dieses niemandt ennich landt anghrauen sall moegen, sonder consent der voirnoemde marckenrichters ende die gemeine erffgenaemen van Bathman.

1611. 6 Aug. zet Adrian Hulsinck schultus, met bovengenoemde gedeputeerden en mede in presentie der erfgenamen Peter Scholier en Henrick Kijuer Burgemeister(en?) derstadt Deventer, pater Hermannus Agneus, pater van Mr. Gerdts conuent ende Tollener denn marckepaill in Brandekeshorst, daer Brandekesboem placht toe staen" luidens verscheidene kondschappen, in het jaar 1600 op 2 Juli voor den schout geproduceerd.

1612. 5 Mei. Is mede ingewilligeth ende eindrechtlich auerkommen, dath alle dieghenne, soe ennighe eruen aenkoepen offte aennsteruen, gehouden sullen wesen denn erffgen. tott elcker reijse ienen olden schilt te gheuen.

Is oick ingewilligett, dat post dato dieszes, jemandt voir ein schaep ein vrembtt beest ahnnhemen sall moghen ende in die Marcke drijuen.

Dath man oick in reckenschap mith denn schultus van Bathman van allen ontfanck ende vithgaeue van weggen die Wulffs panden sall treden.

Bij den samenden erffgenaemen gestatuiert, dat sie den schultus van Bathman einen seekeren dach willen aenstemmen, vm sijne reckeninghe aen tho hoeren ende sall dieselue na dato dieszes ongefeerlich auer drie weecken gedaen worden; dess sall die heer van Dorth hier tho twee deputieren, wie inszgelijcken ahn deser zijde twee; tott welcken einde die Borgemeister Henrick Kijuer ende die pater van Meister Gerdtz conuent geeligiert ende tselue aengenhaemen hebben, dieselve aenthehoeren.

Blad 23. 1615. 29 Augustus. Weggen die ganszen iss ein ordre ghemaect vnde iss einhellich geresoluiertt datt ein vollghewaerde nielt meer holden sall als vijer olde ganszen ende die op Martini befonden worden meer te hebben, sullen verlustigett oder verfallen sijn.

Die vrembde ganszen in desze marcke kommende, sullen geschuttet wordenn ende ein jeder gantz geboethett worden mith 2 st.

Nog wordt besloten voortaan de „holtspraecke" voor altijd te bepalen op den eersten Maandag in Juni.

1615. 16 October verkoopen de erfgenamen aan den schultus Adriaen Hulsinck, voor den tijd van 12 jaren het elshout, alsz vann Hopman ther Beekx hoff aff bijlanx die Beeke staett, ende henne gaett *soe wijth die landtwehr in Bathman streckt.*

Blad 24. 1616. 3 Juni. Op die propositie vann Euerth Meijers, vanth nije ghemaecte vonder auer die Beecke, isz eindrechtlich geresoluiertt dat d'semptliche erffgenaemen verblijuen bij hair olde gebrueck ende possessie.

Belangende hett marszhaeffken, iss gerecesziertt, dat de pretense eigner offte gebruecker van dien, inwendich vier weecken tijds nhae dato dieses, behoerlick schin ende bescheit sall bijbrengen, ahn handen der karkmeisteren auerleueren, doer watt tittell die zalighe koster Jan Wijllinck, daer ahn gekoemen sij; bij gebreck van dien, sollen die kereckmeisters verbodt doen ahn den gebruecker, ghien gewasz vant landt te trecken. ¹⁾

Die schaepsdrift van den heer Drost van Zallandt aentreffende, wordt wolgemelten Drosten, nha older gewoenten ende gerechticheit gestaedet ende dairbij den schutters gelastett die vrembde schaepen den Drosten niet toebehoerich, to schutten.)

1616. 25 Augustus doet Alhardt Hellendoirn, der rechten licentiaat, rentmeester van ter Hunnepe aan de daartoe gedeputeerden rekening en verantwoording,

¹⁾ De bewijzen zijn in de volgende holtspake geleverd.

zoowel van wege zijn overleden schoonvader Joannes Lubbertinck (vroeger rentmeester) als wegens zijn eigen administratie van 1613, toen de laatste rekening gesloten werd, tot dato voornoemd. Hij heeft meer uitgegeven dan ontvangen 6 daler en 19½ stuiver „die hem onder die huijsluijden vuyjttgesadt sullen worden.”

Blad 25. Verdrach tusschen Holten en Bathman.

Alsoe sich seeckere twiedracht erheuen ende etlicke jaeren herwaerts verholden hadde, tusschen die kerspelen van Holten ende van Bathman, wegen die bepaelinghe oirer Marcken, Iss dieselue op huijden dato naebescreuenn opghenhaemen, bijgelecht vnde in bevestigungh eenes ewijch waerenden vasten vreedes verdraeghen, wie volgett: In den iersten sollen ende moegen die vann Holten in haere marcke bepaelinghe affgraeuen vnde scheiden dorch omwarpen van einen wall, als oick denseluen oires gevallen bepaethen, te wetten van Krijgershaell aen den Dyck aff, paell op pael, bes opten paell, daer Brandekens boem wallehrtijds vermeintlich gestain, vnde nu einen paell gesadt is, vnde volgents van daer, bess opten paell op die Schipbeecke, vnde wat dan voer landerije, auer die schipbeecke licht, sall den van Bathman, vnde wat ahn die Holter sijth is die van Holten toekoemen, hijerthoe, te wetten, als die van Holten, 't sij nhu ofte in kompstighen tijden, die marcke wijllen affgraeuen, sall ider huijszman tott Bathman, twee roeden vnde die kaetheren ijder eijne roede grauen, die reste auerst die van Holten opgraeuen, wachten ende waeren, oeres gevallen. Daert auerst then twieden geuele: dat desse begraeuinghe gheen bestendich werck konde blijuen, vermits 't broick-

waether offte om andere voorvallende saecken, soe sall die Wall destoe weijnigher . . . ? sijn unde blijuen, een altidt geduirighe vuytwijsinghe, vestigie, offte kentenisse van die markscheidingh der marcken van Holten, unde Bathman voerschreuen. Unde off diese affgrauinghe naebleue, sollen die van Holtten noch drie offte vier pailen, in die rijghe setten van 't obgemelte Krijghershaell aff, tott ahn Brandekens boem. Unde sall desse scheidt ein eewijghe scheidjinghe wesen. Unde wie van die einne in des anderen marcke koemen muchte, 't sy mett beeste offte plaggen, ader schadden te meijen, (sall) schutbaer sijn. *Ten derden is bevoorwaert, dat die van Bathman doer haer marcke, den van Holten, oir waether in die schipbeecke te leijden, niet sullen bespieren, dan synen vrien loep laethen. Met den bescheijde datt die van Holtten daer in den dyck eicken paelen doen setthen, offte ein sluyssken leggen, unde op oire kosten onderhouden, sulx dat die Bathmer beesten ghinen vitganck moegen hebben in Holter marcke.* Allent onwedderroeplicke ende sonder argelist. In waerheijts oircunde sijnnen hieruan twie gelijckluidende instrumenten in franchijn unde van beijders sijths marckenrichters onderschreuen unde versegeltt sijnde, opgerichtett, waaruan ijder partije eene ter welgenoeghen hefft bekommen. Aldus einpaerlich ingegaen vnde gedaen binnen Deunter den negenunde twintichsten Julij der jaers onser lieuen Heeren Salijchmaeckers sestienhondertt ende vierthijne. Under stontt meth diuerse handen: Johanna van Keppell, Derick van Auerenck, Johan Huirninck, Hendrick Lossher, vnde wahr die originale breff op franchijn gegrossiertt ende met vjier vithangende zegelen versegelt.

Blad 26. 1618. 1 Juni. Vp die pretensie van die semptliche ahnwesende erffgenaemen van dat eine nije abdisse in geliekmeticheitt behoertt einen ancker Rynsche wijnsz te gheuen, isz bij die tegenwoordighe Abdisse ende Vrouwe geresoluiertt, soe 't selve voir dessen in obseruantie ghewesen, presentiertt 't selve te willen nhaekommen.

Die olde gheswaeren als then Oeuer ende Barvol-dinck hebben gewrueget geschuttet 't hebben van Jacob Plaggenberch 1 vercken, van den Klumper drie ende van Kleijne Brunsfoirde drie vercken, als ongecrant ghewesen. Ende sullen van nhu voirthaen d' schutters van jder vercken nhemen twee stuuers, die tweede maill vijf stuer, ende soe voirthaen dubbelt, te verstaen van Inheimschen encelt ende van Vitheimschen dubbelde peen. Die peene van die geschuttete vercken in den Essch verblifft in den voerighen staett.

Meth Jan Tijmmerman te accordieren, om een nije schuttischott te maken by desz vnderschulten huisz.

Vmme die reckeninghe van die kerckenguederen ahn te hoiren, sijnnen gedeputiertt neffens die marckenrichters Jr. Wjillem van Laer vm vith die kercken middelen die getimmerde costerie te sehen die selue tott bethaelinghe te brenghen. Sijnnen oick die selue gedeputiertt om die reckeninghe van 't kerspell mede aen the hoeren.

.Van wegen het auerloepen van die Dorther beesten in deszer marcke, is einpairlich guedtgefonden unde geresoluiertt, dat men dess marcke oick sall vith-

graeuen, gelick die van Dorth ende Holtten gedaen hebben.

1619. 7 Juni besloten dat men einen nijen mercktpaill intt veene sall setthen op die olde plaetze.

Jan Timmerman zal de brug en het schutschot timmeren van het volgende hout: een eikeboom door den Joncker van Heekeren gegeven voor het schutschot en staande op den Blanckenberch; twee boomen van der Honnep en van den Pater van mr. Gerdtsklooster.

Weghen die optimmeringhe van de costerie, sal men schriuen ahn den heer van Dortt, om tott betaelinghe te geraecken, voir die wedderhelfte.

Mett op ende vithgraeuen van den Pijrickermarsch, sal men jersten daeges voirthfairen ende t selue bestaeden; desz isz den huijsslujden verehrt eine tonne bijers; om den Pijrickermarsch desz tho beter te bevrijen sal men theindens Krijgershuijsz een stuck landes besichtighen, *vithmarcken* ende verkoepen tot voidell van de marke.

Blad 27. Offwel voir dessen die holtspraecke alhier op den hoff thoe Loë gehalten 'tsullen worden, op den 1^{en} maendach in Junio, soe ist demnhae euenseer bestembt dath (men) op den 2^{en} sondach tho beuorens dairuan openbair kerckenspraecke sall geschieden ende die landtheeren sulx geinsunieertt worden. •

Ook wordt besloten dat voortaan een nieuwe erf-

genaam pro introitu zal geven een anker Rijnschen wijn van 8 daler.

1620. 6 Juni Is gelesen alsoedaenen request, als den 16^{en} May 1620 ahn die magistraett der stadt Deunter van die ingesettene erffgen. binnen Deunter wegen mede die ingesettene aff ende opgraeuinghe op die limiten der marcken van Holten ende Bathman gepresentiertt, alss oick wat resolutie walgemelte magistraett den 29 Aprilis 1620 hadde affgeghen ; item wat apostille den voirss 10^{en} Meij 1620 daerop isz gevolgt; vnde alsoe die Borgemeister Zuchtelen nae die voersz relectie gerelatiertt dat vermoedelick die stadt van Deunter haire resolutie niet en solde begeren te veranderen, isz bij die tsaemende guedtheeren guedtefonden, oick bij Burgemeister Zuchtelen aengenaemen daeruan ahn den Magistraett van Deunter te relatieren, dat tott scheidunghe ende gefeuchlicken affdracht dess gemeinen sch(ae?)(ee)dens die opgrauinghe, ahn der holter sijden gelickfals geschiet, oick ingesmethen moege worden.

Wegen die *klöcke* toe Bathman, sal men alle bescheidt opsoecken, offte sunst kondtschap fhuiren, wegen soedanne 100 daler als men secht, datt d' itzighe heer van Dorth vader zaliger, van de kercke opgenhaemen solde hebben. Vnd alsdan den heer van Dorth op 't glimpste daer mede, als oick tott meerder bijlaeghe totter kercken van die kosterie, te begrueten, unde sulx voir te dragen. Sijnnen hierthoe gedeputiertt die heer L. Hellendoern, ende die predicant van Bathman, die dan oick metten seluen heeren van Doort in communicatie sollen treden, ende ver-

soecken dat sijn Edelheit als Marckenrichter van Dorth ende Zuïjdtloe ennighe vit dieselue marcken will deputieren, die met die erffgen. van Bathman ende Loe *van des kerspels int gemein ahngelegenne saeken, als van de klokke ende van die kosterye, vnder-schultis ende schoel* in conferentie willen treden ende tott gemeine vordell ende profitt resoluieren.

Voor deze conferentie worden reeds dadelijk twee personen uit deze marke gedeputeerd.

Notandum, dat die Gedeputeerde erffgen. neffens de onderkerckmeister Euert Meijers, Claess Snijder ende sijn huïjsfrow, op Snellinck gewoenth hebbende, vergunstigett hebben, eine hutte teindens ant Kerckenhaeffken op te slaen, mitz *dat hie darinne tott revocatie sall moegen woennen*, ende die marcke ghien auerlast doen.

Opten lest gehaltenen holtink offte holtspraecke tott Holten, soe gewesen den 19 July 1620, isz auerkhommen datt die twie bij den heeren van Deunter ingesmetene gaethen in den voerschreuen nijen graeuen mett twee stercke hecken behanghen sollen worden, (het eene door Bathmen het andere door Holten te bekostigen en te onderhouden).

Blad 28. 1620. 27 December legt Alhardt Hellen-doeren der rechten licentiaat, als rentmeester van 't Stift ter Honnepe sijn rekening af aan de gedeputeerden der marke; hij heeft voor de marke meer uitgegeven dan ontvangen 12 kijkersgulden en 1½ st.

Alsoe die kerspelsluiden van Bathman doert quaede

beleijt ende bedieninghe van oiren gewesen vnder-schultz ende ontfanger, wijlen Wijllem Oeynck, grotelix verkorttet vnde in onuerwiltlichen schaeden solden sijn geraeden, soe wanneer sijluiden ten tweeden maell haire contributien, generale middelen vnde andere eens all vnd wall oik auerensich betaelde ongelden, hadden moeten opbrenghen vnde betaelen, waerthoe sie, oiren vithersten beklach nae, geene macht vnde middelen te hebben verklaerden, vnde dan mede waer, datter aen des sonder borchstellinghe aengenhaemenen ont-fanges, voersz. naegelaetenne erfgen., (waeronder almede twee blijnde kijnderen worden bevonden), weinnich verhaels vnde geringhe macht js, schoen dath men oire guideren en gerechtlichen thoelach genhoemen vnde ennighermaethen hebben vercoefft, hebben die erffmarckenrichtersche vnde der seluer adjunct, sampt gemeine guedstheeren vnde erfgen. der beijder marcken alsz Bathman vnde 't Loe, ingelijckmeticheitt van den oick Marckenrechter vnde erfgenaemen van Dorth vnde Suijdtloe, vuyt medelijdiceitt vnde ther aen-sehen van oirer meijerluijden onuermoegentheitt goett gefonden vnde geconsentiert, dat men tott ontseth ende erreddunghe geruirten ongefalsz, ennighe landerijen vuyt der voirsz marckengemeinthe, then minsten schaden solde besichtigen, vuytbaeken vnde verkoepen.

Blad 29. 1626. 6 Juni. Holttspraeeke binnen De-
uenter, in St. Oleff. Als erffmarckenrichter fungeert in
plaats van de absente vrouwe Maria van Voerst
abdis van ter Honnep, Cristina van Munster.

In plaats van den overleden Derrick van Auerenck
wordt tot *adjunct* gekozen: Joncker Wijllem van
Laer thoe Honloe.

1628. 11 Juli. Markenrichter en erfgenamen van 't kerkdorp Bathmen en Loo persisteeren er bij, dat men tot betaling der verhoogde verponding „tot laste der goetheren bij de Lantschap gelecht" twee genoemde perceelen uit de gemeente zal verkoopen.

Blad 30. Eodem is geresolueert dat men dit marckenboeck van den schrijuer Johan Stien, sijnes hoogen olderdoems haluen, wederom solde intrecken.

Wijders blijuen die voernoembde erfgenaemen bij d'olde resolutie, als dat men jaerlix ende alle jaer opten eersten maendach in Junio holtspake sal holden, nae des tijdes gelegentheit tsij dan buiten int Hoff te Loe, ofte anderssins, *gedurcnde dese troublen ende krijchs-emporingen binnen Deuenter*, omme alsdan ouer d'occurirerende marckensaecken eenparlich te tracteeren ende te resoluereen.

Het sal den schultis van Bathmen Berdenis, met toestemminge der hij nu mede present gewesener marckgenoten van Suijtloe en de Dort, gehalten wesen opten 22 Julij voersz alhijr te comparieren, neffens den pastoir ende die respectiue setters gemelter marken, omme naerdere rekeninge ende reliqua sijns ontfancks te doen, van de gepassierte jaeren 1626 en 1627, ende de noch niet ingebrachte quitantien, sonderlinge an *des conincks sijt* gegeeuen, over te leeuereen.

Sall oick ter seluigen daege (als den 22 Julij) des middages in St. Oleff bij Willem Lambers *maeltijt* gehalten, ende die erfgenaemen aengeteekent worden.

1628. 22 Juli. De maeltijt met wijn, bier en bancquet voer dertich personen ijder ad 1 karoligulden heeft gekost, vermoegens vertoende rekeninge ende quitancie van den weert in St. Oloff Willem Lambers, vier en viertich slechte dalers en 2 st.

Blad 31. 1629. 8 Juni. Holtspraecke te Deventer in St. Oloff.

De gecontinueerde verhooginge der verpondingen sall voor dese reije op de beesten geuonden, ende de Goetheeren daeruan ontlastet worden.

Eodem ister eene middachsmaeltijt in obgem. St. Oloff in vrede, liefde en vriendschap gehalten, ende doemaels benefens andere, de majeur Diederick Scherff en doctor Scheppinck als nije erffgen. verhenset, verteert 48 daler 11 st. lujt quitancie.

1629. 27 Juni is goetgevonden ende bij de gedeputeerde erffgen. van Bathmen ende Loe geresolueert, datter wegen de schuttinge der beesten ende verkens kerckensprake sal geschien, sulx, dat de beesten in den enck geschuttet wordende, van ijder beest, buiten d'ordinarische broicke sal geboetet worden een oert dalers ende van ijeder vercken drie stuijers, half ten prouffite der erffgen. ende de wederhelfte des schultis.

1631. 6 Juni Holtsprake en maeltijt te Deventer in St. Oloff.

Blad 32. Is eensaemlich geresolueert, dat niemant vujt een andere marcke, beesten in dese *twieschichtige*

Bathmer unde Loër marcken sal moegen brengen, unde inslaen omme te weijden.

Alsoe Mons'. Henrick Pinninck, als besitter des goedes Wilminck sich hefft gelusten laeten, eigener autoriteit den gewoentlichen wech, gaende doer den *Spitdijck* bijlanges Wilmincks schaepsschoff naer den marsch, unde alsoe nae Deunter henan, op unde doer te graeuen, sulx dat die daerauer dolierende ingesetenen van Bathmen unde Loe, soedaenen wech onbruiklick gemaect isz, unde daerinne dient geremedieert te worden, soe ist goed geuonden vnde beslaeten dat men het opgegraeuene doer beyder marcken ¹⁾ inwoenderen thot continuatie van haerluyder lanckwijlige possessie **vel quasi**, dess hijrbeuoerens onbespijrdn doer-vaerens wederomme inlijken vnde op den olden voet reparieren offte herstellen sall, waerthoe sieluiden gelijklick opgebaedet vnde belastet sollen werden, sulx alsoe by de pene van een halff vat dubbelt Deunter biers, naetekomen.

1632. 12 Juli. Die pastoir van Bathman pretendiert unde begeert wegen die nije anmakingen offte timmeragie aen syn huysz, hondert dalers, dewelcke bij gelegentheit sollen gevonden worden.

Blad 33. 1633 den 3 Juni wordt weer holtsprake op den hof te Loo gehouden.

Geresolveert dat die benaerberde marckpaelen, soe vervallen en verbystert syn, sollen geredressiert werden tot twiën toe.

¹⁾ Hier wordt wellicht de Goijermarke mede in begrepen.

Die Kaeters soe daer peerde holden, ende die marcke mede genieten, sollen nae aduenant van haere spannen, met de boulijden die geboerlijke diensten doen.

Wegen het contribueeren van de Mollenkempe, sal men bij ontstentennisse der amicabler composition, an de heeren Gedeputierden dolieren, ende kuntschappen beleijden, omme daermede te bewijzen, *dat de muller tellix met de van Bathmen gegolden, als oik met deseluije in bilettingen, legerdiensten, waecken, opsien en wat dien angaet, binnen Bathmen hebben geprestiert.*

Die daer will, ende begeert, mach sijn lant beseijen met roeuen, ofte sporrie, moegende mitsgaeders een ijder sijn lant alleen bedrijuen.

De befrijonge van Dortherhoek ende krinck betreffende, sal men bij de lantschap ofte derseluer Gedeputeerden anholden omme te moegen bekomen entwedder remissie, ofte executie, waertoe de schultis van Bathmen omme sulx t'effectueren sonderlinge versocht wort, conform voerhen geplegeden ijuers.

Eendrachtelick geresolueert dat men bij apenbaere kerckenspraecke de *visschewaeren ofte stallen* sal verbieden, datter niemants nae halff Meerte sal moegen visschen bij de verboerte ende boete van eenen olden schilt. Ende dat voeral d' vuytheimschen daervuijt sollen blijuen, ofte anderssins dubbeltolt daervoer gestrafft worden.

1634. 2 Juni. Is van nijes wederom geresolueert dat geene beesten sollen moegen *benachten* in andere

marcken, ende daerauer d'eene soe wel als d'andere geschuttet te sollen worden.

Blad 34. Is geresolueert dat de Marckpaelen tusschen de Buijmarckt ende Bathmen als eerst an de Meenhorst ofte de Baerhorst, ten tweden an Langeborchs straete ofte maete ende ten derden an de Langepael an den Langenvoert, gekoft, ende gesat sollen worden sonder verneren vertoch.

Is gerenouiert d' olde resolutie, als dat men van nu voertaen, niet anders als ter noet, etwes vuijter marcke sal moegen verkoepen ofte eenige sessie nemen, die geenige, soe niet gewaert sijn, dewclcke ongewaerde dan oick niet en sollen moegen ankoepen.

De schultis sal geene ongeboerlijke ende noede-loese waegendiensten tot sijnen gerijve moegen genieten.

Sal oick op sijne *rekeninge ende reliqua wegen des kerspels* verdacht wesen, omme deselvige metten eersten te doen.

Een vulle erue sal niet meer als vier dage schadden steecken tot syn eijgen brant, ende deseluige geenssins moegen verfuijren ende verkoepen, een halve erue nae advenant, ende kaeters twee daegens, bij de peene van eenen olden schilt voer de Markenrichtersche.

Torff te formen, soe veele als sie kunnen.

1634. 18 September schouwen de gedeputeerden van Holten en Bathmen de scheidinge van Krijgers-

hael aff bes an Brendekensboem ende die waterleijdinge van daer tot in de Schipbeek bauen de Koldewey en komen over een: d' olde leijdinge weer tot marke-scheiding op te graven, ieder marke voor de helft.

Blad 36. 1637. 5 Juni. Zonder voorgaande visie en advies der gedeputeerde gewaarde goedsheeren, zullen voortaan geen nieuwe potingen op de gemeente mogen geschieden, op boete als daarop gesteld is.

Den brouwer in de Tonne binnen Deunter is sijn versoeck wederomme ontsecht vermoegens voergaende resolutien, als sijnde geen *gewaerde medeersgenaem der marcken Loe*.

De marckenrichtersche sal van nu voertaen d' inkomende hoender alleinich genieten, gelijk in andere marcken geschiedt.

Alsoe't by d' erffmarckenrichtersche ende d' angewesene erffgen. *van 't kerkdorp to Bathmen ende de Marke t' Loe* goetgeuonden ende geresolviert was, de *lantweer* auer de Schipbeecke, beginnende van juffer Stegemans angekoft maet bes ant hoffstedeken bijofte baeuen Tollenershuijs, hebbe ik onderschreeuen als rentmeister ende gesubstitueerde Marckenrichter van Bathmen en 't Loe mij den 3 Julij 1638 neffens derselver marcken Gedeputeerden als: (volgen de namen) begeueen ende vinden laeten binnen Bathmen om aldaar te besichtigen de voerss. *lantweer* ende daemaels *desluigen op ende vuyt te graeven*, anbestaedet de roede voer soeven stuuers. De graeuen sal boeuen 17 voet ende onder ofte beneden 13 $\frac{1}{2}$ voet breet syn

ende vijff soeden hoich, ende in ijder roede sestijn leuendige elsenbuskens, te leggen, sollende (enz.) dit graeuen anfangen omtrent eerstcomstigen St. Lambert.

Anno 1638 7 Nov. (door Hellendoorn e. a.) de angenaemen graeuen in oogenschijn genomen.

Blad 37. Memorie van de op ende angegraeuene Bathmer-lantweer op de Schipbeecke.

1638. Onder dit hoofd komen o. a. de volgende posten voor:

4250 jonge eijcken heijsters, 't stuck ad $1\frac{1}{2}$ stuuer, 't poeten van ider telge een oert stuijver.

voer't opgraeuen van 157 roeden, de roede tot 7 stuuer.

1639. voer 450 telgen te paten, betaelt voer ijder telge een oertien.

1640. 3400 eicken telgen, 't hondert 9 gulden.

Verder nog arbeidsloon van 't poten.

Het Stift van der Honnep heeft gelieuert van Marckfelt, te schepe 1100 kleine elsenstemmekes 14 gld. Er volgen nog enkele minder beduidende uitgaven betreffende deze zaak.

Voer mijnes ondergeschreeuen ¹⁾ boekholdinge in de jaeren 1637, 1638 en 1639, nae older gewoente 18 gl.

Blad. 38. 1640. 8 Juni Holtsprake ende blijde maeltijt op 't Loe bij den hoffmeijer Johan Kuijt.

¹⁾ Alhardus Hellendoorn.

Voer *enckhoeder* in Bathmen is gestelt Henrick Fickert.

Is geordonniert dat men apenbare kerckensprake sal laeten doen, als dat ijder menlich sijnen *vloetende binnengreauens sal ruymen* dat het waeter kan afftrecken, ende gelosset worden.

Hijrauer is de kerckenspraecke, den 17 Junij 1640 formelich gevolget, dat men 't waeter vuyjt *de leegte van de Rijdt* niet sall verbij Vegerinck, nae en op den achterhoek laeten loepen, voele minder leijden; allent op de peene en de boete int Marckenboek begreepen, ende den geswaeren eene vaene biers.

Dat oick geene ingesetenen van beijde marcken Bathmen ende 't Loe, sij sijn dan mejers ofte kaeters eenige heijde anders, als met de wortelen sollen moegen afmeijen bij verbeurte van de heijde ende eene vaene biers, t'elcker reijse; men sal almede den *Brink* tot Bathmen van den achterhoek af bes an Vegerincks schuijre, recht nae Willem Oijncks huis, an den hoegen wech, niet moegen plaggen bij de verbeurte der plaggen ende eene vaene biers.

Ijder gewaerde erfgen. sall tot reparatie van de verfallene frucht¹⁾ alsmede tot vuyjtmaeckinge ende accomodatie van een eickenkempken, in sijn buijdel tasten.

Blad. 39. Besloten wordt dat men voor gemaakte en nog te maken kosten aan de *lantweer* geld op zal nemen.

¹⁾ Op de landweer; cf. eene aantekening op blad 39 voorkomende.

1640. 18 Juni nemen mr Gerryt Wolters en Jan Wessels aan, „dat sie d'opgegraevene ende ingevalene vrucht van de Bathmer lantweer dermaeten sollen ende willen repareeren ende opmaecken oick onderhouden ende bewaeren, datter geene bestialen peerden ende koebeesten mogen inkomen ende ouerspringen, bij nachte ofte bij daege.

Is wederomme den schultis Berdenis in conformite der resolution van den 5 Junij 1635 erinnert, geene onbehoerlijke ende noedelose waegendiensten thot sijne privaten gerijue te sollen mogen genieten, mits dat men sal sien ende remarquieren hoedanige discommodatien hÿrdoer gecausiert worden; hÿrtoe heeft sich de voern. schultis gepresentiert.

Tevens wordt er op aangedrongen dat hij rekening zal doen van des kerspels ontvangst.

Blad 40 Ende angaende het verkregene Holter schultamt, waerouer de Bathmer erfgn. dolierden, *als dat beyde schultampten qualick te gelijcke bij eenen schulten bedient solde kunnen worden*, hefft de schultis voerscr. goet, trouende angelauet sich dermaten te sollen comportieren ende quijten dat men hem geenssins sal moegen culpeeren.

Blad 42. 1641 5 September. Kerkenspraeke. Die eerweerdige, weledele erffmarckenrichtersche ende gekoerene gedeputeerden van Bathmen belasten mits deesen, dat alle geïnteresseerde huÿsluÿden anstaenden Donderdach auer viertijndaege, sollende wesen den 23 September 's morgens omstreeks negen vhren ter geboerliker plaetsen op den Brinck binnen Bathmen, met schuppen

ende andere daertoe gerequirierde instrumenten sollen comparieren ende vernemen op wat voet endè condition de bes hero versuimede loep- ofte leijdegraeuens, wederom hervætet ende de landerijen van alle onruijt opt gevoechlichste geklaert ende gereijnicht sollen kunnen worden, waertoe oculaire inspectie sal genoemen worden, om dan vorders auer de saecke te disponieren. Belasten mede dat elcker eene sijne beesten, soe verckens, peerden als koene vuijt de bevruchtete lantweer sol holden ende kieren op verboerte nae de gedaene schuttinge van ijder varcken ses stuijers, peert ofte koe tijt stuijers, tot woedaene executie de goetheren eene particulieren ofte meerdere opsieners, onder daerouer te doenen eede, werden ordonieren ende stellen. Sal mede niemant, onder den voet van de lantweer, eenige plaggen moegen meijen maer tachtich holtvoet daarvan moeten blijuen, bij arbitrale correctie.

Op den bepaalden dag komen de rentmeester van ter Hunnepe en een paar anderen te Bathmen, doch er verschijnt niemand. Zij laeten „nu een kluppel ommegeen” en hierop komen in den namiddag enkele huislieden te bestemder plaatse; met dezen en St. Hulsinck gaan zij de „olde leijdegraeuens” visiteeren en besluiten „dat de verwaerder van *d' afgegræuene lantweer* Johan op de Schipbeecke,” dadelijk, huis aan huis, de „opgræving” bij dubbele straf zal gelasten. Die opgraving moet voor 5 Oct. d. a. v. gereed zijn „bis in den Spitdijck van waer de reste bes in de schipbeecke doer de Caeters ende de angelandede oick opgeruijmt ende vuijtgegræuen solde wesen tegens de verweeringe van eene tonne dubbelt biers“.

Blad 43. 1642 4 Augustus wordt met mons. Hulsinck „onsen opsiender ende directeur van de lantweer“ de lantweer bezichtigd en besloten de vrucht daar rond om heen, tot afwering der beesten, met stapkuilen te voorzien. Ook wordt de Schipbeek gevisiteerd, „*soe wijt Bathmen eu Loër mercken strecken*“.

Blad 44. 1643. 1 Juni nemen de gedeputeerden met de vrouwe van Dorth ten huize van den schultis Berdenis, diens schultis-rekeningen van 1635 tot 1641 op.

1643. 2 Juni. Bij die saemende guetheeren van Bathmen ende Loë guetgevonden ende g'ordonneert dat die E. Schultis geene vuytsettinge voerdan sal moegen doen ofte eenige setters stellen zonder 3 of 4 gecommittierde ende praesent sijnde erfgen.

Kerkenspraak dat er op 5 Juni 1643 holtspreeke op den hof te Loo zal zijn; de meijers worden herinnerd aan hun plicht om hunne landheeren hiervan kennis te geven en te zorgen dat zij tegen den middag van dien dag, *voer hare guetheeren die olde gewoentelijcke portie kost ofte eetens verschaffen sullen ende versorgen.*

Blad 45. Op die holtspreecke worden benoemd: *geswoeren in die Bathmen marckte in 't velt; enckhoeders en schutters; geswoeren in 't Loe en setters.*

Die geswoeren sullen die schaepen van 't Goijer-marckt in die Bathmermarckte koemende, moegen schutten ende vervolgen, in vall dieseluige doer die Goijer schepers met die honden worden vuytge-

hetset, ofte gejacht, salt genoeg geschuttet sijn van veerens met den hoet gewenckt te hebben.“

Mede geresolueert dat ijder bouwman niet meerder als ses, die halve bouwlujden vier ende die kaeters drie daegen schadden sollen moegen steecken ende sulx in die eerste weecke Majj, waarvan tellex kerckenspraecke sal worden gedaen.

Noch sall yder bouwman niet meerder als drie, die halve bouwlujden twie, ende die kaeters met haer volck sonder dachhuijrders, nochtans omdat zij geene peerden hebben, drie dagen moegen modden, ende torff steecken; in vall ymantz desen ter contrarie dede, sal daer voer behoerlijcke poene betalen, waarvan kerckenspraecke isz gedaen.

1643. 12 Juni. Den schultis isz het land tot den hoff toegestaen, mits dat die schultis een glas ter eeren van die saemende erffgen. op sijne kosten sall laeten maaken ende in die kamer zetten ¹⁾).

Blad 47. 1646. 6 Mei is geresolueert dat die gemeente tot conservatie van die plaggen met cuijlen sal worden vuytgegraeven, beginnende an den corten pael bij langes het Bathmer-veen tot an den Costverlaeren.

1647. 11 Juni isz bij kerckenspraecke verbaeden dat nijmantz op den kerckenmars beginnende an Braec-

¹⁾ 5 Juni te voren wordt hem een stuk grond tot timmerarie van zijn huis verkocht. Vgl. de lijst der gewaarden. Ook blad 45 der acta.

kinxhuys by langes Clompers Camp tot an het dijcken bij Plaggers huijs met het marsken van den karckdijck, omdat men aldaer eenighe beesten kan weijden, sal moegen affmeijen ofte plaggen.

1648 10 Augustus, is bij het visiteeren der marke besloten: „dat die huijsluyden van het onordentelijk ende schadelijk beeste weijden in de Bathmer enck voer ende all eer het saet ten eenenmael sij vuytgehaelt, sich sullen onthouden, gelijk bij kerckenspraecke isz verboeden.

Blad 48. 1650. 6 Februari de Bathmer landweer gevisiteert met die heeren gedeputeerden ende den E. Schultis, doemalen Gerrit Wolters Schoemaecker tot Enckschutter gecoren, die van ijder mejer eenmael int jaer een garst rogge ende een gast boecweijte voer sijne moijs ende arbeit sal genieten.

1650 6 Juni. Holtspraecke. Besloten dat de paal in de Holter Stéege weer opgericht sal worden.

Blad. 49. Het leijden van het waeter bijlanges die maete van de Bathmer erffgen., sal doer die gemeine huijsluyden ende kaeters worden gedaen ende daer naer door den vece-marckenrichter ende gedeputeerden geschouwt; die den onwilligen daerouer sullen?, hebbende die heer caemenaer Adriaen van Boeckholt angenoemen die Weledele Hoeh achtbaere Heeren des Raeds ¹⁾ te remonstreren die noedicheit van het leggen van een verlaet doer die heeren-landweer.

¹⁾ van Deventer.

Blad. 50. 1652 2 Mei. De erfmarkenrichtersche en Gedeputeerden maken bekend : o.a. dat de kaeters met geene waegens offte karrens sullen moegen modden noch oick daegs te voeren met die peerden modden, sonderen alleenich schadden mejjen naer older gewoente, op poene dae toe staende ; dat die geheele bouwluijden als halue ende kaeters tot beneficiën van die marcken niet meerder als eenen dach moegen moddén, sijnde niet meer als vier menschen bij ieder waegen, op poene van drie olde schilden.

Blad. 51. 1655 5 Juni. Die Pijrickermars sal met cuijlen afgegraven worden ende sal daerbinnen nijmants moegen plaggen 't welcke in andere groenmaschen als mede g'observiert sal worden by poene van twee olde schilden.

Blad. 52. Den heer Jordens wort *een halve waer toegestaen*, betalende voer die halve waere hondert daelders.

Die verckenen sullen alle behoerlijcken gekrammet ende ongekramet beuonden geschuttet worden ende die vuytheimsche gansen naer behoeren vernielt.

Die waertalen sullen tegens eerstkompstigen marcken-gerichte angegeven ende van nieuwes geteekent worden.

1658 den 15 Maart. Op gesinnen van den heer Schultis tot Bathmen, die plaetze om *een smede plaetze te maecken* naer Bathmen gevaren, isz doemalen den smidt die plaetze angewezen.

Blad 53. 1658. 21 Juni besloten „dat het getall

der *gantz*en sal sijn voer die heele waeren 6 olden 14 jongen ende die anderen nae advenant.

Het angraven van een stücke landes bijlanges het erue Scholderman, die kercke tot Bathmen toebehoerende isz naer genoemene oculaire inspectie doer die Gedeputeerden als het Kerspel naedelic, afgeslagen.

Het wassen van de Holter schaepen sal niet moegen geschieden ende in val ijmantz van die Holter die schapen aldaer wassende bevonden word, sall betalen twee olde schilden.

Geen uitzettingen zullen mogen geschieden door den Schultis en de Setters, buiten tegenwoordigheid van 3 à 4 gecommitteerde erfgenamen.

Die kaeters sollen met twee sichten moegen meijen ende niet binnen die gemaecte kujlen.

Van het vuyjtruijmen van die leijde ofte tochgraevens tot in die Schipbeecke, daervan sal tellix kercken-spraecke, ende daerover jaerlix schouwe gedaan worden doer die Gedeputeerden.

Blad 53. Den 12 Julij hebben die Gedeputeerden neffens den gesubstitueerden Marckenrichter *den schultis van Bathmen angesecht, punctuelijcken averteleveren wat ijder huysman voer hoeffts moet opbrengen ende jaerlix betaelen ende daerbij vertoenen wat jaerlix an den heer ontfanger wegens het Kerspel van Bathmen van verpondinge, contributien, gesaijde landen, hoernbeesten ende anders betaelt moet worden.*

De schutvuervers sollen geene plaggen moegen meijen, meerder als zij met die schuten kunnen affbrengen ende in vall ijmantz eenige gemeijde plaggen op die beecke offte in het velt lieten liggen, sal daer voer tot boete betaelen twee goltgulden.

Blad 54. 1661. 18 Maart, doet Burgemeester Dr. Berdenis voor zijn vader, den schultis van Bathmen, rekening van het kerspel over de jaren 1649—1659. Er blijkt te zijn een nadeelig saldo van 661 gulden, 4 stuivers, 8 penningen, tot vinding waarvan besloten wordt een uitzetting op 272 beesten te doen, op ieder beest 52 stuiver, hetgeen maakt 707 gl. 4 st. 0 penn.

1661. 18 Juni. Die heer Pastoir sall die 18, met die setteren 24, ende den onderschultis 18 gl. voer dit jaer noch proufiteren.

Die vrijonige van des kerspels lasten doir den H. pastoir, schultis, koster ende onderschultis versocht, is affgeslagen ende geresolueert nijmantt vrij te sollen sijn.

Den ontfanck van die hoernebeesten ende gesajide landen sal door die Gedeputeerden gescheeden, ende an den ontfanger overgeleuert worden.

Over *het maecken van de nieuwe klock*, zal na ingewonnen informatie nader gesproken worden.

Blad 55. 1662. 18 Juni. Holtspraeke op het erue Wigboldinck.

De meijeren sullen die diensten an den schultis ende onderschultis tellix te doen, des versocht moegen weijgeren ende sullen die huijsluijden den enck-sijnde den *enckhoeder* tot haer ontlastinge *affgeschafft*, selfs bewaeren ende sich onderlingen moegen schutten behoirlijcker wijze.

Ouer het voergestelde reglement waernaer sich die *ontfanger* van Bathmen solde hebben te voegen, sal *naer gedaenen keur van een nieuwen schultis g'examineert* worden ende den ontfanck vergeven.

Den 28 September iss doer den samenden huijsluijden, als daertoe verbaedet, *die nieuwe gelechte Schip-beecke* tot het groetste naedeel der Bathmer ingesetenen gegraven, *met voergaende approbatie wederomme ingelijckt*.

Blad 56. 1663. 2 Juli isz den schultis van Bathmen Euerhardt Westerhuijs met die meeste stemmen doer die Guetheeren van Bathmen ende Loe den ontfanck toegestaen onder borchtocht.

Eodem heeft die koster geeijscht van der Bathmer ende Loer sijde voir den *K(n)(u)ipschencke* ende anders 18 gulden.

Blad 57. Uit het hier genotuleerde blijkt dat het kerspel van Bathmen en Loo, Dorth en Zuidloo jaarlijks opbrengt 1632 gulden, waarvan wordt uitgegeven : aan contributie 480 gulden en aan verponding 738 gulden 1 stuiver 8 penningen.

Blad 58. 1666 den 19^{en} Mei kerckenspraecken ver-

veerdiget; daerbij laten afkondigen dat nijmantz in het veen, soe bij kujlen isz vuytgegraeven, offte gebaeckt, eenige torff offte schadden sal moegen haelen off meijen op poene daartoe staende, voer desen gestelt.

Blad 59. 1672. 19 December zijn de gesubstitueerde markenrichter met den pastoor Gunninck en den schultis te Zutphen om aldaar met den rentmeester van Dorth o. a. te spreken over de *kerkenreparatie*. De rentmeester biedt te dien opzichte aan alles te praes- teeren als voor dezen.

Blad 60. 1673. 9 Maart, aen den heer pastoor Revio overgelevert copie van den Heer officiaal, wegens leve- rance van 't *miskooren*.

Blad 64. 1673. Den 20 April is op het marcken- gerigte die *landweeer* ingesat bij den gedeputeerde Heere Doijs ad 400 gld. en door dezen getrocken voor 550 gulden.

De heeren van Suchtelen en Doijs gedeputeerden, sullen eene nijen graven mogen opwerken aen die landweeer, genietende van de inhoeck een roede.

26 April wordt *met die schuite naar Bathman geva- ren*, praesent die Vrou Abdissa met die Jufferen, Gedeputeerden ende diverse andere erfgenamen ende goedheeren om die gedane aengravingen in oogenschijn te nemen.

Blad 66. 1673. 6 Oct. zijn eenige stukken reeds aangegraven of uitgebakend land verkocht uit „noot

van die sware contributien, inquantieringe ende andere lasten onser mejeren onder de markte gehorende." 1)

Blad 68. 1674. Den 4 April comparitie van die Bathmer ende Holter erfgenamen wegens der schulten reeckeningen aengesteld, maendag Holten, dingsdach Bathmen.

26 Juli. (de gesubstitueerde marckenrichter) met de Gedeputeerden die markten omgevaren.

Blad 69. Zij bevinden o. a. dat „in 't veld in die Baarhorst door last van die vrou wede van Suchtelen" een groot stuk aangegraven doch noch niet gesloten is, liggende rontsom in die *Gromte*, daar ordenaris die peerden liggen en alle vee moeten weiden;

Blad 70. dat er gezet moeten worden 3 nieuwe *laackenpalen*, t. w. bij die Meenhorst, in den Britskamp, en achter aen 't veen tusschen die Bathmer en Zuidloër.

Te spreekken 2) over die onkosten der gevangenen wegens het margentael, vergoedinge van de contributien der schaden van de peerden, ende versuim van de gevangenen, soo voor en naar sijn gewesen.

1674. 24 Juli. Markengerichte ten huize der abdisse; er worden eenigen gecommiteerd tot de laatstgenoemde punten en besloten tot het zetten der noodig gebleken markepalen.

Blad 72. Het voorstel door die Heer professor Kuiper

1) Cf, bijlagen.

2) N.l. in de a.s. erfgenamenvergadering.

in 't ommevragen gedaan van een nieuwen Heer pastoor van Bathmen toe beroepen, ofte te stellen, is in deliberatie genomen, om daar over met den heere Graaf ¹⁾ ende Vrou Abdissa van der Honnep als collateuren ende Kerkmeesteren, het jus patronatus hebbende als mede andere interessenten, daar over te spreeken ende wijders toe handelen.

Blad 75—76. 1678. 14 Mei. De erfmarckenrichteren ende samentlijke erfgenamen, soo op den 14 Majus tot Bathmen in de kerck vergadert sijn geweest over die *achterstedige penningen, soo aen den Furst van Munster noch debet sijn*, maken hiermede bekend, dat resolutie genomen hebben, om dieselvege op te brengen uit drie maanden contributie, half voor den landheer ende half voor den bouwman te betalen, edogh sullen voor eerst door de landheeren voor die meijeren, welke niet wel kunnen betalen, verstrekt ende op Dingsdach den 27 Majus precijs tot Bathmen aen handen van de Scholtus Westershuijs getelt worden ende soo ijmand op den voornoemden dagh in gebreecken mochte komen te blijven, ende niet quame te betalen, sullen alsdan gehouden sijn dubbelt te geven, waarvoor aanstonts het land ofte vruchten, soo daar op staan, voort aangetast en geexecuteert sullen worden, en den bouwman, welke sijn landheer sulx niet quame bekend te maken, voor die penningen executabel sal sijn.

Blad 77. 1679. Markengerichte op het stadhuis te Deventer.

¹⁾ Van Flodorf, heer van Dorth.

Mons. Derck Rouse bekent te maken, dat sall gelieven rapport te doen op aenstaende holtspraak wegens *de overgebrachte munstersche penningen* ¹⁾).

Blad 79. 1680. 10 Augustus. Rouse toont de quitantiën der „overgetelde munstersche penningen van 1750 gulden voor beide de karspelen Holten en Bathmen.“ —

Blad 82. 1682. 7 Maart. Vergadering der erfgenamen in de kerk te Bathmen, waarin wordt gehandeld over de door het hooge water vernielde vondrs. Er wordt toegestaan: in plaats van vondrs, bruggen te maken en dat „de bruggen tot onderhoud van die selvige sal komen tot laste van de kercke ende voor ijder vol erve 6 gulden en de keuters 3 gulden, *de versplinterde erven* naar advenant, doch tot onderhoud van die selvige brugge sal Ridderschap en Steden verzocht worden om te consenteren, dat mag *weggelt gevordert* worden van vreemde, welke in 't karspel niet en hooren, tot onderhoud van die selvige brugge.

Dit stuk is geteekend o. a. door den heer van Dorth, H. Hoornaert qq. en Nicolaas Fockinck uit name van sijne heeren van Deventer.

1683 27 Januari. Bijeenkomst van de erfgenamen der marken Bathmen en Loo en Dorth en Zuidloo, op het stadhuis te Deventer, op verzoek van den scholtus en den rentmeester Gerhard Jordens, namens den Graaf v. Flodorf. Deze dragen voor of het weg-

¹⁾ Blijkens een aantekening op blad 76 van 27 Mei 1678 zijn hem en den schultis Helmich voor hunne commissie naar Coesvelt toegelegd, ieder 10 ducaton.

geld op de gemaakte brug niet behoorde verpacht of anders gecollecteerd te worden ten behoeve eensdeels der brug, anderdeels der kerk. De Magistraat oordeelt dat het ten bate der erfgenamen zou moeten komen.

Tevens verzocht: gecommiteerden te stellen tot het doen eener uitzetting om de vier stuivers per gulden te betalen, die men nergens anders uit kan vinden. Van beide zijden worden twee gecommiteerden gesteld.

Den 6en Februari wordt het weggeld van de brug over de Schipbeek in pacht aangeboden; evenwel wordt wegens het geringe bod besloten de pacht voor 't eerste jaar te laten collecteeren.

Blad 84. 1693. 13 Februari. Vergadering in het klooster te Honnepe. De scholtus zal als ontvanger telken jare rekening en verantwoording doen aan markenrechter en gedeputeerden en suffisante borgen stellen.

Is mede geresolveert, dat aan sijn Gestr. d' Heere Lantdroste van Salland een *don gratuit* van honderd ducaton sal worden gegeven wegens Holten en Bathmen, mits dat de erfgenamen van Holten of de marckenrichter hierover eerst sullen worden gesproken ten einde om te samen daarover te convenieren.

Blad 85. 1695. 15 Nov. Vergadering in het klooster te Honnepe. Gecommiteerden benoemd om met en nevens die van de Bourschap Dorth en met die van Holten te confereren en te samen die saken met de bediendens soecken af te maken en het tantum na proportie eerst ten respecte van Holten en ten tweede ten aensien van dese markte en den Dortherhoeck te reguleren.

Blad 86. Alsoo sedert eenige jaren herwaarts de markten resolutien niet sijn geregistreert of niet gecommiteerdens behoorden gesteld te worden om d' acten respectieve na te sien en die op ordre te laten prothocolleren, dat men verder behoorde setters te nomineren en aen te stellen, die gehouden sullen sijn telckens van voorvallende saken de markte rakende, aen de marckenrichter en Gedeputeerden rapport te doen, bij poene van cassatie.

Blad 88. 28 April 1696. Vergadering in het klooster. De scholtus Jan Cuper van Holthuisen wordt de ontvangst van de verponding en contributie gegeven, onder die bepaling dat geen zetting daarover zal mogen geschieden dan ten overstaan van twee gecommiteerde erfgenamen en de tijdelijke zettters.

TWEEDE BOEK.

Blad 1. 1725. 23 Majj. Vergadering op het Wijnhuis.

In consideratie, dat het Markenboek vermist wordt en na apparentie niet weer voor den dag zal komen, is goedgevonden een nieuw Markenboek met een dubbelt van dien toe te leggen, waarvan het originele sal berusten bij de Vrouw Abdissinne qq. en het dubbeld van dien bij de oudste Gedeputeerde van de Mark.

Blad 2. Goedgevonden: om in plaats van den overleden Gedeputeerde Arent van Suchtelen, drie nieuwe Gedeputeerden aan te stellen, met het oog op de menigvuldige zaken die te behandelen sijn.

Blad 3. Voorgebracht wordt een Request van de huis-

luiden, Caters etc. van de twee Buurschappen: 't Kerkdorp van Bathmen en Loo aan de Vrouw Abdisinne van der Honnep als Erf-Marken-Rigteresse, waarin verzocht wordt: dat de Bruggen, soo over de Schipbeke, Kolk en 't Korte Bruggetien in 't Carspel van Bathmen voor de halfte aan haare zijde mogen gemaakt, bekostet en ten eersten gerepareert worden, niet twijfelende, of de Heer Graaf van Flodorf soude als Erfmarken-Rigter van de andere zijde geerne de andre halfte van de onkosten daar toe willen contribuieren. Is goedgevonden te dezer zake: de Marken-Rigter te auctoriseren, om ten eersten met de Rentmr. van de Heer Graaf van Flodorf in conferentie te treden, en een bestek te beramen, hoedanig de gem^{de} Bruggen ten minsten kosten van de Markten sullen kunnen worden gemaakt, en worden de Marken-Rigter en Gedeputeerden meede versogt, om een register te formeren van de Caters in de Mark, dewelke op een jaarlixte pagt zouden kunnen worden gestelt, om in het vervolg het onderhoud van de bruggen en anders te kunnen vinden.

Tot Markenschrijver is aangesteld de Procurator Josias Sluysken.

Blad 6. 1726. 12 November. Vergadering op het Wijnhuis.

Door den Rentmr. Anthoni Borgerink en de Gedeputeerden wordt gerapporteerd: dat zij in conformité van de Resolutie van 23 Majj 1725 de Bruggen over de Schipbeke etc. (hebben) laten maken, daarvoor worden deze bedankt. De Rentmr. Antoni Borgerink wordt voorts qq geautoriseert, om tot betalinge van dien tot laste van deese Mark te negotieren eene

somma van vijf honderd en twintig gln, ad vier procento, om die van deese week an de Vaandrig Walt van Gil te voldoen.

Bladen 7—12. In de vergadering van 1725, 23 Mei, werd besloten om het van de Marke aangegravene in te smijten en den Markenrichter met de Gedeputeerden opgedragen door de Marke om te varen, een register te maken van al hetgeen bevonden werd aangegraven te zijn, en daarvan te rapporteeren. Uit dat register, in deze vergadering overgelegd en in het markeboek overgenomen, blijkt, dat op verschillende plaatsen, door of vanwege verschillende erfgenamen, tezamen ruim 357 schepel bosch, bouw- en groenland is aangegraven geworden en een paar huizen en een schot op markegrond zijn gezet. Ook wordt gememoreerd, dat bij den Boerendans, liggende in Holten, een streepien uit deese Mark (is) aangegraven (waar) door de limiten geschonden (zijn), dat daar over gesprongen (is) en de graven van de limiten gelijk zijn, 't welk oordeelen te moeten worden geremoveert. De Olden Boerendans (is) insgelijx over de limiten gesprongen met huis en barg, 't welk oordeelen te moeten worden weggebroken. Goedgevonden werd de quantiteit van 't aangegravene (behalve 't geene als voren ingesmeten moet worden) te reguleren bij meetingen, welke sal moeten geschied zijn voor den 1en Junij des aanstaanden iaars 1727 door een gesworen Landmeter en agt Gesworens, die daar over voor af in behoorliken eed sullen worden genomen, sullende het aangegravene worden betaald, door de Gewaarden de roede veldgrond tegens str. en de roede groengrond tegens 10 str., en dat de Ongewaarden dubbeld sullen moeten betalen; dat de

Gewaarden, welke niet hebben aangegraven, tegens voors. aequivalent nog sullen mogen aangraven. (Volgen de namen van hen die zich betreffende dit laatste punt hebben gedeclareerd). De absente Erfgenamen (kunnen) sig hier over nog vorder verklaren. Bepaald wordt: dat de Ongewaarden of Caters hervorders niet meerder sullen mogen angraven, maar integendeel doende datelik moeten worden ingesmeeten. Voorts: dat de Caters hare landen meede sullen worden gesmeeten. Uit bovengemeld register blijkt tevens dat de katers meer dan vijftig schepel hebben aangegraven en eenige woningen op markegrond gezet. Hun wordt toegestaan een en ander te behouden tegen betaling van een bepaalde retributie.

Tevens wordt besloten: de caters t'ordonneren, om de aarde te graven en de Boeren t'ordonneren, om de aarde te varen tot aanvulling van de nieuw gemaakte Bruggen, op eene boete van eene ggl. door de verweigerende te verbeuren, en het selve door den onderscholte te laten aanzeggen.

Eindelijk: De Reeke op tweederwegen doorgegraven word voor Memorie gesteld.

Blad 19. 1793. 28 Julij. Vergadering te Bathmen in de kerk. In deliberatie zijnde gelegd, dat de ontfangst van de verpondinge en Contributie van deese Mark door de vrijwillige afstand van d Heer Burgermr. Joan Cuiper van Holthuisen is vacant geworden en dat deselve Ontfangst weederom diende te worden begeeven, waar toe deese vergaderinge expresselik is uitgeschreeven; is goedgevonden tot Ontfanger van dien bij deesen weederom aan te stellen de persoon van Dr. Goris Joan Verhoeff, in te gaan met het jaar 1732, mits

daar voor stellende behoirlike cautie, welke cautie in het Markenboek sal worden geregistreert.

Bij welke occasie de Heer Burgemr. Joan Cuiper van Holthuisen heeft aangenomen, om op een sortabele tijd van sijn Ontfangst ten genoegten der Erfgenamen rekeninge, bewijs en reliqua te doen, ende versogt, te mogen hebben visie off copie op sijn kosten van de Rekeningen van de vorige Ontfanger.

1734. 15 Februarij. Gecombineerde Vergadering van de beide Marken van Bathmen ende Loo ende Dorth en Zuidlo, in de kerk van Bathmen.

Blad 20. Deze vergadering is specialik uitgeschreeven tot het maken van Commissie tot het doen van de taxatie van den 1000ⁿ penning, ingevolge Reglement van Ridderschap en Steden. Hiertoe zijn gecommitteerd:

Uit Bathmen d Heeren Secretaris Everhard Jordens en Ontfanger Goris Joan Verhoeff.

en uit Dorth en Zuidlo d Heeren Rentmeester J. L. Janssen en Dr. Joan Rhemink,

die de taxatie doen zullen ten overstaan van d Heeren Scholtus van Bathmen Arnold Westenberg.

1747, 2 Majj. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Goedgevonden wordt in plaats van eene, vier Gedeputeerden aan te stellen.

Blad 22. 1753. 28 Augustus. Vergadering in de kerk te Bathmen.

J. C. Bouwmeester in qualiteit als Rentmeester des Hoogadelijken Stifts ter Hunnepe en mede uit dien hoofde verwalter markenrigter van Bathmen en Loo,

draagt voor : dat hij deze vergadering der Goedheeren heeft uitgeschreven, ingevolge resolutie van zijne Hoogwelgebr. Principaalen van den 14 Aug. laatstleden, ten einde, omme zig aan de eene kante te informeren nae den toestand der saaken van voorscr. markte, wijl men (: om redenen :) tot hier toe het laatste marktenboek nog niet heeft kunnen bekoomen.

En aan de andere zijde te verneemen hoedat het hier met het aangraaven der gemeente toegaat, wijl daar over van tijd tot tijd menigvuldige klagten aan het Hoogadelijke Stift zijn ingekoomen.

Blad 23. Waarop zoo wegens de vacature van het Rentampt, als om andere omstandigheden, niet eerder reflexie heeft kunnen genoomen worden.

Weshalven hij J. C. Bouwmeester in zijn voorverhaalde qualiteit versoekt, dat de gesamentlijke Goedheeren hem zoo veel doenlijk openinge van de markten saken gelieven te geeven, en teffens die saken zodaanig te helpen dirigeeren, als ten meesten dienste en nutte van de gehele markte, en Ingesetenen derselve zal bevonden worden te behooren.

Hierop gedelibereerd zijnde, is verstaan twee gecommitteerden te benoemen om de Ervgenaamen van wijlen de Heer Borgerink over het marktenboek te spreken, en deselve te versoeken om haar Reekeninge van de markte te verveerdigen. En daartoe aan haar, om 't selve te doen, een zekere tijd te bepaalen, waar toe door de gesamentlijke Goedheeren zijn gecommitteert de Heeren Burgemeesteren Bouwer, & Schepper.

Op boete van 10 gld. wordt het timmeren en zetten van nieuwe huizen op den marktgrond en het aan-

graven verboden, zullende alles op kosten van overtreders afgebroken en ingesmeten worden.

Blad 24. De Heer Praedikant Nagel draagt voor dat de onkosten van zijn Eerw' beroep bedragende s. c.... f 329, uit de armenpenningen zijn betaald en verschooten en verzoekt de Heeren Erfgenaamen te resolveeren, op wat wijze best de restitutie dier penningen zal gevonden worden: Voor als nog kan hierop niet worden geresolveerd, omdat het marktenboek niet voorhanden is.

Blad 25. 1753. 9 October. Vergadering in de kerk te Bathmen. De Heer Burgemeester Bouwer rapporteert dat ingeolge Commissie met de Heere Bmr. Schepper met de Heer Borgerink heeft gesproken, en zijn Ed. heeft geantwoord dat de Rentmr. van 't Stift ter Honnepe de Marktenboeken niet in zijn bewaaringe heeft, maar dat deselve in de Stifts kassen worden bewaart.

En dat zijn Ed. wel gehoord hadde, dat de overledene Abdisse Tork, een marktenboek aan de Heer Burgermr. Verhoeff hadde uitgeleent, en dat daar over verscheiden briefwisselingen waaren gehouden, om 't selve weer te bekoomen.

Waarop door de Heer Burgermeester Verhoeff is ter vergaderinge geantwoord, dat ten aansien van dat voorscr. M: B. is geweest 't oude boek dat hier thans voorhanden is.

En hebbende wijders de Heer Borgerink aangenoomen, de rek: tegens aanstaande voorjaar te zullen doen.

Op de propositie op de laatste vergaderinge door

den Heer Praedicant Nagel wegens het verscot der armpeningen tot betaalinge der onkosten van zijn Eerw. beroep, is door de Goedheeren verstaan, dat zij nullo modo daartoe gehouden zijn, moettende die penningen gerequireert worden van die geene welke deselve voorheen hebben betaalt.

1753. 20 October. Vergadering.

Blad 26. Eerstelijk gedelibereerd zijnde over 't marktenboek, word de Verwalter Markenrigter en gecommiteerden van de Markte verzogt die voorziening te doen dat de beide laatst aangelegte Marktenboeken wederom in handen van de Erfgenamen of voor die tijd in handen van de Markenrigter gesteld moogen worden en wel uiterlijk voor of op den eersten Dingsdag in Meij 1754, als wanneer een markte vergadering op die dag zal gehouden worden, en bij onverhooptelijke ontstentnisse van dien dat als dan twee nieuwe marktenboeken sullen worden aangelegd, en de oude geannulleert en kragteloos gestelt.

Blad 27. Op de propositie van de meijerluiden over 't possessie neemen van eenige banken in de kerke door de meijeren van den huise Dorth, is verstaan dat de markenrigter en gecommiteerde Erfgenamen den Heer Rentmr. van Dorth daar over zullen onderhouden, en zoo doenlijk Effectueeren dat de banken als van ouds gemein blijven sullende egter de boeren inmiddels gehouden weesen de diensten voor de Kerk te doen als van ouds gebruikelijk.

Blad 28. 1724. 14 Junij. Vergadering in de kerke te Bathmen.

Er wordt gedelibereerd over het markenboek. Soo is het eene van die twee vermiste boeken, in voorige acten vermeld door de Heer Palthe namens de Erfgenaamen van wijlen de Heer Borgerink ter vergadering overgegeven, beginnende met den jare 1725 en eindigende in Aug. 1728.

En namens het andere heeft de Heer Burgermeester Verhoeff verklaard, dat het zelve onder zijn WelEd. is berustende, en op de naastvolgende vergaderinge aan de Heeren Erfgenamen sal vertoonen.

Ten aanzien van de aangegraaven Catersteden en Landerijen is dezelve Commissie gemaakt om bij de naburige markten gelijk mede bij de voorgaande resolutien bij deese markte genoomen te informeeren en naa te gaan hoe het hebben gemaakt met de betaalinge derselver als mede wat dedomagement aan die welke niet hebben kunnen aangraven gegeeven is, wijders de Caters deezer markte voor haar te ontbieden deselve over haaren agterstand te onderhouden en hoe deselve in het vervolg de jaarlijxe pagt aan de markte sullen betalen, gelijk mede alle het geene vorder tot dienst van de markte daaromtrent zullen oordeelen te behooren.

Blad 29. Ten aanzien van 't possessie neemen van eenige banken in de kerke door de meijeren van den huise Dorth bij voorige resolutie Commissoriaal gemaakt, waaromtrent voorsz. Heeren gerapporteert hebben dat met veel moeite en nasoe kingen thans meinen in staat te zijn niet alleen over deeze vijf maar over meer andere banken en plaatsen in de kerke met de Heer van den Huise Dorth in conferentie te treden, en zoo moogelijk eens een goede orde te kunnen maaken

voor dat den Huise Dorth *ingezet* wordt, en is ten deezen dezelve Commissie versogt ten eersten te willen in 't werk stellen.

De Heer Burgermr. Verhoeff ter vergaderinge gerapporteert hebbende dat in de gepasseerde winter zeer veel schaade geschied was door het hooge waater veroorzaakt, door dat op verscheiden plaatzen de Landeweer van de Stad van Deventer mitsgaders den Arkensteinsen dijk veel te laag was en waar over 't zelve was komen te vallen gelijk bij examinatie bevonden is, en waar omtrent reets een memorie aan Hr Dijkgrave en Heimrade van de Schipbeeke heeft overgegeeven met versoen deselve in behoorlijke staat te willen stellen, in hoope dat daar door geen ondienst aan de Heeren Erfgenaamen zal hebben gedaan -- is dit rapport, na deliberatie, voor aangenaam verklaard.

Blad 30. Bij deeze occasie is goedgevonden dat eene publicatie ingevolge op die van Ridderschap en Steden met veel nadruk zal worden gedaan, waar door al die geene die het raakt bijtijds gewaarschout worden, haar togt of leijdgraven op te maken.

De Heer H. Jordens draagt voor, dat verscheiden ongewaarden zig niet ontzien om dagelijks te vissen in de beke, niet tegenstaande contrarie resolutie, soo van Ridderschap en Steden, als mede van de Markte is verstaan, dat alnog de hand aan dezelve zal worden gehouden, en dien ten gevolge de Heer Burgermr Verhoeff worden gequalificeert om dit geresolveerde te doen publiceeren.

Blad 31. 1756. 13 Julij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 33. 1757. 28 Julij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 34. 1757. 6 October. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 35. Den Heeren Gecommitteerden versogt een Register te formeeren ten aanzien van die geene die geen uitdriften hebben.

1759. 25 Julij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 36. De Rentmr. Bouwmeester qq^a draagt voor de noodzaakelijkheid van 't repareren van de Bruggen over de Schipbeeke en Biddemans Kolk. De praesente Erfgenamen hebben hierop de Heeren Gecommitteerden versogd om over het repareren van die beijde bruggen met de Markenrigter van Dorth te spreken en overleg te maaken.

1759. 9 October. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 38 en vlg. Op 10 September 1759 zijn de erfgenamen Catersteden verpacht.

De Verwalter Markenrichter draagt aan de vergadering voor, dat de Markten-boeken ten uitersten defect zyn, dat nae den 21 Aug. 1728 geene resolutien zijn geboekt.

Pag. 41. Dat er evenwel nae die tijd vergaderingen zijn gehouden sal nog aan veele Geerfdens bekend zijn, als zijnde 't onder anderen notoir dat de Heer Burgermeester Verhoeff inmiddels tot Ontfanger is aangesteld, welke aanstelling insgelijks niet is geboekt; die egter voortaan altoos sijn geregistreert; als te zien in het Oude Markenboek 1693 den 13

Febr. de aanstelling van de Heer Scholtus Jordens als Ontfanger: 1696, 28 April te vinden de aanstelling van de Heer Scholtus Jan Kuiper van Holt-huisen etc. — Versoekende derhalven in zijn qualiteit dat de H.H. Erfgenaamen, welke de vermiste resolutien 't zij in originali off de Copien van dien moogen magtig weesen die te suppediteren. En dat de Goedheeren daaromtrent zodaane resolutien gelieven te neemen dat die geene welke men magtig konde worden, wierden geregistreert met die welke weer sedert den 28 Aug. 1753 genomen zijn; en de sodaane welke niet te bekomen of voor handen zijn geaunulleert en kragteloos gesteld worden.

Dat wijders voortaan alle te neemene resolutien door iemand daar toe te authoriseeren in het origineel en Dubbelde markten boek zullen worden geschreven en dien van het origineele weer aan het Stift en het dubbelde aan de oudste Gecommitteerde moeten uitreiken, kunnende sonder dat de markt absoluut nooijt buijten Confusie gehouden worden.

Blad 42. 1760, 16 Junij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 45. 1760, 26 Augustus. Vergadering in de kerk te Bathmen.

1761, 16 October. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 47 en vlg. De Verwalter Markenrigter draagt voor, hoe dat door 't hoeden van beesten, steken van plaggen etc. door vreemden deese mark wierde benadeelt, en 't dus noodzaakelijk soude wesen, dat 'er iemand tot Schutter mogte worden gequalificeert boven de

ordinaire Schutters; — zoo worden de voorn. Heeren Gecommitteerden versogt om haare gedagten daar over te laten gaan op wat wijze zodaane aanstellinge gevoeglijkst zoude kunnen geschieden.

Voorts verzoekt de Heer Verw. MarkenRigter dat er, soo als te vooren, weder een *armenjager* in deese markte mogte aangesteld worden; — de Heeren Gecommitteerden worden cum plena gequalificeert, om ten aller spoedigsten een bequaam man daar toe aan te stellen op sodane tractement en Emolument, als sullen oordeelen te behooren.

Blad 49. Eindelijk door den Heer Verw. markenrigter zijnde voorgedraagen, dat 'er veelvuldige klagten waaren over de onbruikbaarheid der Bruggen tusschen deeze markt en die van Dorth en Zuidloo gemeen, en dus ordre dienen gesteld te worden, dat deselve werden gerepareert; — Zoo wordt de Hr. verw. markenrigter versogd, om deselve met den Heere markenrigter van Dorth en Zuidloo op de menageuste wijze voor dit winter te assecoreeren, en om teffens een bestek te laten maaken, tegens de eerstvolgende vergaderinge, hoe deselve op de beste wijze in het aanstaande Somer te herstellen.

Blad 50. 1762, 19 Majj. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Door de Heer Gerrit de Schepper overgegeeven zijnde een Request aan de Geerfdens van Bathmen en Loo voordragende hoe dat door Ridderschap en Steden de Staaten deezer Provincie zij begunstigd met het Schoutampt van Holten en Bathmen, voorts met den halven ontfangst van die Districten, versoevende dat met de andere halvescheid van den ont-

fangst van verpond. en contrib. zoo verre deeze markte aangaat moge begunstigd worden.

Blad 51. Door de gesamentlijke Erfgenaamen wordt goedgevonden de deliberatie daarover uit te stellen om binnen de tijd van een maand eene nadere vergaderinge uit te schrijven.

Blad 52. Over het point van het repareeren der bruggen, is goedgevonden de Heer Burgemeester Bouwer en Dapper te verzoeken op die eerstkomstige vergaderinge te Dorth en Zuidloo te spreken om met Gecommitteerden van die markte een bestek te formeeren tot het Repareeren van beijde bruggen om daar van op de eerstvolgende Vergaderinge rapport te doen.

Voorgedragen wordt nog, dat de markte door vreemde beesten als anders zeer benadeeld wordt. Hierop is verstaan, bij provisie een paar schutters aan te stellen, daar toe gekoren Teunis Klein Sandvoort en Derk in 't Wolt ieder op een tractement van vijftien guldens jaarlijks en de halve boete, waar van de andere halvescheid aan de markenrigter verblijft. — Zullende de boeten als in nabuurige markten gerekend worden. — De schutters zullen door markenrigter en Gecommitteerden in den Eed genomen worden.

De Heeren Gecommitteerden worden geauthoriseerd tot armjager aan te stellen de persoon van Jan Jansen Spielman, op sodanig tractement als zullen kunnen goedvinden.

Blad 53. De Heer Jan Dapper namens desselvs moeder voordragende, voornemens te zijn een halve whaare in koop over te nemen van Gerrit Krijger van de Tollerye om dezelve te leggen op een Cater-

stede in Bathmen gen^t. de Wijer aan den hoogen weg geleege, welk versoeck word geaccordeerd en den markenrigter geauthoriseerd naa de koop de overtekening in 't marktenboek te doen.

Wijl ingevolge gerigtelijk transport van in dato den 24 Juny 1762 voor de Scholtus Gerrit de Schepper en Keurnoten aan mij is gebleeken dat Gerrit Krijger en desselvs Ehevrouw Aaltjen Hendriks hebben gece-deert en overgedragen aan mevrouw Maria Te Nuil weduwe wijlen de WelEd. Heer provisoir en gemeens-man B. Dapper de geregte halvescheid van een heele waare in de Bathmer markte gelegen, van 't goed de Tollerie welke aangekogte halvescheid van voorzeide whare met voorkennisse en goedvinden der Erfgenamen van Bathmen bij resolutie van den 19 Meij laastleden door opgemelde vrouw Maria te Nuil wed^e Dapper is gelegd op de Catersteede genaamd den Wijer aan den Hogenweg te Bathmen blijvende dus de tollerije niet meer als met de ander halvescheid van de whaare gevestigd.

1762, 28 Junij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 55. Door de Rentmeester Bouwmeester naa-mens deszelvs Principalinne overgelegd een Con-cept aanstellinge van de begeevinge van den Ont-fangst van Verp: en Contributie, zoo verre het zelve deeze markte aangaat met ordre om 't selve mede te registreeren.

Copia:

Gedelibereert zijnde, over de aanstellinge van de Hr. Scholtus Gerrit de Schepper tot Ontfanger van Bathmen en Loo, zijnde vacant geworden, door het overlijden van D' WelEd. Heer Ontfanger, Oud Bur-

germr. Goris Jan Verhoeff van in desselvs plaatse aan te stellen gemelde Hr. G. d' Schepper, op die wijze als volgd: Dat den nieuwen aangestelden Ontfanger eene formeele acte van borgstellinge zal hebben over te geeven aan de Heer Mark Rigter Bouwmeester, van dien te examineeren, en in het markenboek te registreeren, dat gemelde Heer Ontvanger voor de administratie jaarlijx zal genieten 5 pct. mits doende jaarlijx en alle jaaren behoorlijke rekening en Reliqua. Zullende den overschot blijven ter dispositie, en ten voordeele der Erfgenaamen. (onderstond:) De Heer Rentmeester Bouwmeester word van mij ondergeschreevene g'auctoriseert om de begeving van den ontfangst, te helpen dirigeeren in manier hier boven uitgedrukt, Deventer den 18 Meij 1762. (Was getekent:) Heeckeren Abdisse.

De Heer Burgermeester Bouwer declareert in deesen zijn stemme te geeven in diervoegen en op sodaane manier als de Praedecessseuren den Ontfangst hebben gehad.

Vier andere heeren vereenigen zich met het gevoelen van Bouwer.

Twee heeren vereenigen zich met het sentiment van de Abdisse, onder reserve, soo de Staaten deeser provincie mogten goedvinden zoo verre de ontfangst aan de Heer G. D' Schepper hebben opgedragen deselve te hebben gegeeven zonder verpligt te zijn rekeninge bewijs of reliqua te doen, in welken val (zij) sig voegen met het sentiment van Ridderschap en Steden.

Voorts wordt de Heer G. de Schepper tot ontfanger aangesteld, onder expres beding en reserve van ieder zijn sentiment en goedhebbend regt voorbehouden.

Blad 56. en vlg. Gedelibereerd wordt nog over 't doen registreeren van alle markten resolutionen voor zoo verre voorhanden zijn, of bij eenige Erfgenaamen te bekoomen, dat sodaane resolutionen op kosten der Erfgenaamen door een Copiist in beijde marktenboeken zullen geregistreert worden.

Blad 57. Wordt door de gecommiteerden gerapporteerd dat zij met de gecommiteerden van Dorth en Zuidloo een bestek hebben geformeerd tot het repareren der bruggen en een der ingekomen bestekken hebben goedgekeurd.

Blad 58. Door Markenrigter en Gecommiteerden wordt gerapporteerd, dat den armjager op approbatie van den Heere Droste op den 12 Junij is aangesteld, op alle sodaane tractement en emolementen als van ouds.

1762. 4 October. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 60. Door den Heere Scholtus de Schepper werd ter vergaderinge overgegeven het Origineele Marktenboek: 't zelve is diennaa aan de Hr. Tichler als Oudste Gecommiteerde overgegeven.

1764. 11 Junij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 62. Door de Gecommiteerden wordt voorgedragen, of, vermits de ongewaarden neffens de gewaarden egaal heiden en weiden, zonder dat de eersten daar voor iets aan de markt betalen, de Erfgenaamen niet zouden kunnen goedvinden, om de ongewaarden daar voor, als in andere markten, iets te doen betaalen; — goedgevonden: den Markenrigter en Gecommiteerden te versoeken, om door de setters een memorie van de ongewaarden te laten

formeeren, en dan daar over op een volgende vergaderinge nader te resolveeren.

1765. 7 Majj. Vergadering in de Kerk te Bathmen.

Blad 64. Den Heer de Schepper wordt verzocht, om ten aenzien van de bruggen in de Traaster Allée een bestek te doen formeeren, en diennaa aldaar een steenen brugge te doen maaken, en d'Heeren Gecommitteerden om ten reguarde van de brugge op den Holterdijk daar over met de Gecommitteerden van de Markt van Dorth en Zuidloo te spreken, en daar van te rapporteeren.

1765. 23 September. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 65. Op verzoek van Jan Jansen armjager van Bathmen, om bij continuatie in deese markt mede als armjager te mogen fungeren, op sodanige instructie en op sodanig tractement, als bij Haar Edele Mogende d'Heeren ordinaris Gedeputeerden van Ridderschap en Steden de Staten deser Provintie daar toe in dato den 31 Julij 1765 vastgesteld en beraamt.

Wordt goedgevonden, hetzelve aan hem te accordeeren, wordende denselven Jan Jansen, voor zoo verre de Erfgenamen aangaat, daartoe aangesteld in en vermits deezen.

1767. 16 Junij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 68. Door de Heer Scholtus de Schepper wordt een acte van borgstelling overgegeven. Zij wordt door de Heeren Erfgenamen overgenomen, en voor zoo verre deselve aangaat, geapprobeerd, en geresolveert deselve in het Markenboek te insereren

en dien naa wederom in handen te stellen van den Heer Scholtes de Schepper, ten einde om deselve te kunnen overgeven aan de Edele Mogende Heeren de Staten van deese Provintie. In deze acte geeft Gerrit de Schepper lid der gezworen gemeente der Stad Deventer, Scholtus en Ontfanger van Holten en Bathmen, voor den verwalter Scholtus van Holten en Bathmen A. Bolderink en Keurnooten, een reëele cautie, voor de ontfangst der verponding en contributie van Holten en Bathmen en van de personeele en in redemptie zijnde middelen van Bathmen.

Op de klacht, namens de voornaamste boeren, dat de schutters hun post niet naar behooren waarnemen, worden de tegenwoordigen ontslagen en twee nieuwen aangesteld, een bij het Veen en de andere bij de Pierikermars.

Blad 71. Besloten voor den Heer Brinkhuis een halve aangekochte ware van A. Barvelink, op de Menop over te teekenen.

Door Jan Schutte wordt voorgedragen, hoe hij de betalinge van het schutschot zoude erlangen. — Is goedgevonden de betalinge half door de markte, en half door het Carspel te moeten geschieden.

1770. 25 Meij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 72. Goedgevonden wordt: dat de waterleidingen in Loo, aanvank neemende in de Mars bij Schouwenbergs mate, door de Spitdijk tot in de Schipbeeke, behoorlijk sal opgemaakt worden, ter breete van ses voeten, dat alle binnensloten die op deese togtslot uitwateren, behoorlijk tot afwateringe bequaam gehouden sullen moeten worden.

Dat de togtslot uit den pijriksmars door den mars

op de Colmschater togtsloot, en vorder binnen slooten meede sullen als voorschr. moeten worden opgemaakt.

Voorts de waterleidingen in Bathmen van Veegerink, langs de Scholtenhoff, door Alferink bosch, bij Hoekmans in de Schipbeeke, welke ter breete als voorschr. off anders nae bevindinge sal moeten opgemaakt worden.

Blad 73. En sulks alles op sodane geboden en boete als bij opgemelte publicatie gestatueert (n.l. publicatie van Ridd. en St. van dato 6 April 1770: resolutie over het opmaken der togtslooten en waterleidingen). Gecommitteerd worden benefens de Markenrigter en ordinaris Gecommitteerden: Jan Schutte en Hendrik Scheeperboer, om de schouwe meede te doen, en diennae de Heer Scholtus in het doen der naeschouwe te assistieren.

Nog geresolveert so er meerder waterleidingen off togtslooten mogten gevonden worden als die hier vooren gespecificeert, dat de selve meede in manieren als voorschr. sullen moeten worden opgemaakt.

1775. 20 Junij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 74. Deze vergadering is bijeengeroepen om te delibereeren over de defecten aan de bruggen over de Schipbeeke en Biddemans kolk. Geproponeerd en gecommuniceerd wordt een brief van den Heer van Dorth als markenrigter van Dorth en Zuidloo, behelssende wat ten dien opzichte in Haar vergaderinge beslooten is. De Heer markenrigter had hierop aan den Heer van Dorth gerescribeerd dat voornemens was met Gecommitteerdens een dag te bepalen, om den Erfgenamen van Bathmen en Loo te convoceren, waar toe deese dag bestemd is, zijnde ten aanzien

der reparatie door den Markenrigter gesegd, dat de bruggen in ogenschijn genomen hebbende, niet zien kan noodzakelijk te zijn, dat de hoofden van de bruggen verlegd worden, maar wel dat de klip bij de Tollerij aangeland en de schaade aan de bruggen veroorsakende afgegraven en op de oude voet gebragt worden ten einde de rivier haar oude en ordinaire loop weer krijgen en houden kan, 't welk door de respective Goedsheeren goedgekeurd en alzo geresolveerd is, en verders is besloten te dien einde een request aan de Heeren van de Magistraat der Stad Deventer te zaamen met de markte van Dorth en huis Suidloo te praesenteren houdende versoek dat Haar WelEdele Hoog Achtbare die afgravinge gelieven te laten doen, dog ingeval zulx verweigeren of zwarigheid daar in maaken mogten, alsdan permissie te vragen, dat zulx voor de gezamentlijke markten mogte worden gedaan, wordende voor het overige wat de bruggen met den aankleve van dien betreft Markenritger en Gecommitteerden geautoriseert met de Markenrigter en Gecommitteerden van de markte Dorth en Suidloo te confereren, en het beste en nutste van de markte te resolveren.

Blad 76. Omtrent de klagten over de schutters is geresolveerd dat geen buiten boeren, het zij uit Colmschate, Schoolde, graafschap en Holten in het veld met waagen en peerden, om plaggen of schadden te haalen moogen koomen, of maaien, op een boete van twintig Caroli guldens en dat verder geen waagens uit de markte van Dorth en Suidloo in het veld zullen moogen koomen, om plaggen of schadden voor de ingezetenen van deese markte te halen, ten zij voorsien zijn met een briefjen voor wie en op wat

dag en tijd deselve haalen; en zulk briefjen aan de schutters omtrent de uitdriift van de schaapen van Arkenstein is geresolveerd zulx voor eerst in statu quo toe te laten.

En dat de kuilen op nieuws uitgegraven en in order gebragt moeten worden.

Wat de leijden betreft, deselve te laten opmaaken en ruijmen voor het overige in statu quo.

Blad 77. Door Jan Kuit wordt versogt, dat er op het hoek van Schouwenbergs maate een bruggetien van een voet of vijf gelegd mogt worden.

Is zulx geaccordeerd, mits het Rot van Bathmen het Loër tot het maaken van die weg helpen, moe-tende de gezworens met Jan Schutte zulx werkstellig maaken.

Wat het hekke aan het dorp betreft per plurima vota geaccordeerd, egter sonder consequentie.

1776. 24 September. Vergadering in de Kerk te Bathmen.

Blad 78. Gerapporteerd, dat de reparatie der bruggen over de Schipbeek en Biddemanskolk zijn geschied met medewerking van den markerigter van Dorth en Suidloo.

Blad 79. Geproponeerd wordt door verscheijden ingeseeten, om in de groengrond een bleeke te maaken, doch zal hier van in de volgende vergaaderinge gesproken worden.

1779. 7 April. Vergaderinge in de Kerk te Bathmen.

Blad 81. Door den Heer Cavallier wordt geklaagd, dat hij veel overlast van de varkens heeft. Geresolveerd wordt, dat er een kerkenspraake zal

worden gedaan, dat niemand jonge varkens van zijn grond zal moogen laten loopen sonder een hoeder en geen oude varkens dan met een kram en juk voorzien, wordende ieder particulier, geswoorens of schutters gequalificeert, deselve anderslopende varkens in het schuthok te brengen waar uijt deselve niet eerder zullen worden ontslaagen, dan na dat de Hr. Markenrigter sal betaalt zijn van een troep jonge varkens een gulden en van een oud varken insgelijks 1 Gulden.

1779. 28 Julij. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 83. Geresolveerd dat de Bathemer Bruggen door Jan Schutte ten eersten zullen worden geteert en de voeringen gerepareert, mits de Markte van Dorth en Zuidloo sulx meede goedvinden en voor de helfte daar toe betaalen.

DERDE BOEK.

1780. 11 October. Vergadering in de kerk te Bathmen.

Blad 2 en vlg. Namens de Abdissinne van ter Hunnepe wordt voorgedragen, dat zij, in overweging nemende de moeielijkheden die in den weg staan aan het executeeren der resolutiën vroeger tegen onrechtmatige aangravingen van markegrond genomen, en de noodzakelijkheid om de markenkas in staat te stellen, de dagelijksche onereuse verplichtingen en buitengewone evenementen te kunnen dragen. — zich neerlegt bij de resolutiën van 23 Juli en 27 October 1779, waarbij tegen betaling aan des begeerende erfgenaamen en goedheeren eenige aangravingen van markengronden zijn geaccordeerd en toegestaan, doch

zij gaat hiertoe niet over dan onder de navolgende nadrukkelijke allerbillijkste conditiën, bepalingen en voorwaarden:

1°. De aangravingen zullen niet mogen geschieden tot *oogenschijnlijk* bederf van de markte en haar plaggenmaaijinge of weijdinge, en moeten dus :

2°. Geproportioneerd zijn *na de groote* en gelegenheid der erven, waarbij die aangravingen geschieden zullen.

3°. Zullen dus ook niet mogen geschieden op den naasten van erven der aangeleegen erfgenaamen, of tot eenes anderen oogenschijnelijke praejuditie.

4°. Zij die aangravingen willen doen, moeten dit binnen een jaar na deze vergadering aan marktenrichter en drie daartoe op heden te committeeren erfgenamen te kennen geven.

5°. Marktenrichter en Gecommitteerden zullen de voorgenomen aangravingen in oogenschijn moeten nemen en voor zoo ver zij die goedkeuren, dezelve door een bekwaam Persoon doen opmeten ; daarvan binnen een jaar na de opmeting de betaling invorderen ten voordeele der Marke, volgens den voet bij de vorige Resolutien bepaald ; bevinden zij dat de aangravingen beter ongeschied blijven, dan wordt daarover aan de vergadering gerapporteerd.

6°. Tot deze aangravingen zullen zoowel zij die met hunne erven binnen, als die welke buiten gelegen zijn, op eene evenredige wijze, en convenabele plaats zonder oogenschijnelijke praejuditie van anderen berechtigd zijn.

7°. Na deze aldus toegestane aangravingen, zullen de resolutiën tegen het aangraven, het plaatsen van huizen en het poten van boomen, en tegen tuinrichtin-

gen op de gemeente, zonder aanschouw van personen gexecuteerd worden en in vigueur blijven.

8°. Geene die op erfgenamen plaatsjes wonen, zullen eenige aangravingen mogen doen.

De Abdissinne vertrouwt dat Erfgenamen en Goedheeren den zakelijken inhoud van haar voorstellen zonder bezwaar zullen gouteeren.

Blad 4. Na deliberatie wordt de inhoud van het voorgeslagene in zijn geheel door de vergadering geaccepteerd. Tot gecommiteerden worden benoemd L. van Eijl Ribbius, en Scholtus G. de Schepper; als plaatsvervangers de Heer Overste Le Cavaillier en den Heer Burgemeester Tichler, en tot derde Gecommitteerde de Heer Burgemeester E. H. Putman.

De Collatoren en Erfkerkmeesteren van de kerk te Bathmen doen voordragen, dat door beroepingen, en wel principalijk door onderscheidene van tijd tot tijd noodwendig gedane importante reparatiën aan de Kerk aan de Pastorij en Kosterhuijs tot Bathmen, na afbetaalingen van eenige posten betaald, zoo verre de geringe Jaarlijksche inkomsten van de Kerkengoederen daar toe hebben kunnen strekken, zeer veele rekeningen onbetaald gebleeven zijn en eenige van dien uijt de Privative Cassa van wijlen den Heere Burgem^r Bouwer voldaan zijn, zonder remboursement daar van te geworden, zijnde 't montant van de laatste blijkens daar van voorhanden zijnde quitantien *f* 471—17—10; daar de nog te betaalen schulden renderen *f* 1331—11—4; waarbij nog de S^a komt wegens de in deesen Jaare ingevolge Publique besteding gedane Reparatie verschuld ad *f* 880: samen uitmakende *f* 2683—8—14. En daar kennelijk, al die

aangewende kosten ten respecte en ten noodzakelijken behoeve van dezer Carspels Ingesetenen zijn gedaan inpenderen, zoo vertrouwen Collatoren voormeld, dat de respective Erfgenaamen niet zullen haesiteren om Commissie uijt den Haaren te discerneren, ten einde met Markenrichter van Dorth en Zuiddloo uijt te vinden en bij de hand te neemen de nodige middelen om het zij bij wege van uijtzetting, off andersints zig in staat te stellen tot remboursement en betalinge als voors. Stellende men het een en ander voorz. te deliberatie en spoedige resolutie van de respective Erfgenaamen.

Blad 5. Besloten wordt Gecommitteerden te benoemen, om daarover met die van Dorcht en Zuidloo te confereeren en van het resultaat op de volgende vergadering verslag uit te brengen.

Blad 6. Omtrent de vreemde schaapen, de Markte afweijdende, is de Markenrigter versogt; tegens de indrijvers en eijgenaaren van dien, bij schuttinge te procedereen als naar Landregt.

Blad 6. Op het geproponeerde van zommige Erfgenaamen is geresolveert Marktenrigter te versoeken, om in den zoogenaamden Zwartten dijk of Holterweg, een komme op kosten der Markte te doen leggen, en dan nog bij de Kroese een kleijn kommetje in den Voetdijk.

1781. 24 December.

Deze vergadering was geconvoceert door Vrouwe Baronnesse van Heeckeren Abdisse van het Stift ter Hunnepe, in qualiteit als Erfmaken-richteresse van Bathmen en Loo, inzonderheid om aldaar te vernemen de rapporten van Markenrichter en Gecommitteerden over de aangraving van markegronden.

Blad. 14. Door Markenrichter en Gecommitteerden wordt o. a. gerapporteerd, dat hun is aangewezen een stuk veldgrond bij, aan, of omtrent den z.g. *Galgenbelt*, aangegeven door den Scholtus de Schepper, en een stuk bij den Arkensteen a/d rechterzijde van de *Keyzershegge*.

Blad 17. Pag. 18 v. De Commissie benoemd om met die van Dorth en Zuidloo te handelen over de bijdrage en de reparatiekosten der kerk, deelt mede dat laatstgenoemden daaromtrent geene belofte hadden kunnen doen, als zijnde dit op hunne Markevergadering niet behandeld.

Blad 22. Over de propositie van den Verwalter Erf-Marktenrichter wegens de quantiteit der boeten over het schutten der schaapen, en het schadden of plaggen haalen van ongequalificeerde, is goedgevonden de boete van ieder schaap op twee stuivers, en van ieder voer plaggen of schadden op twee goudgulden te bepaalen.

Blad 26. Geïnsereerd: De Erfkerkmeesteren van de kerk te Bathmen geven hun leedwezen te kennen, dat de propositie tot delging der kerkelijke schulden zonder resultaten is gebleven. Zij herinneren, dat terwijl het debet zoo hoog geklommen is, de geheele rijkdom, waarvan een jaarlijksche revenue ten behoeve van gemelde kerk kan worden ingevorderd, een somma van *f* 2300 bedraagt, behalve nog twee jaarlijksche uitgangen van een mudde rogge en een goudgulden. Deze rijkdom is niet toereikend om de staande schulden te betalen. Er zou ook geen voldoende effect overblijven voor de jaarlijksche onkosten, reparatiën, belastingen (van twee vuursteeden, waarmede de Weme of Custoshuisje beswaart zijn *f* 12), en het

schoonmaken van het uurwerk in den toren (5 Car. gulden aan den Custos daarvoor). Wil men de ingezetenen bij het genot van hun godsdienst schuldplichtig bewaren, dan moeten Kerk, Weeme en Custohuis behoorlijk onderhouden worden, waartoe jaarlijks minstens *f* 60 geeischt worden. In het geheel worden jaarlijks dus *f* 77 gerequireerd, welke een capitaal van minstens 2600 car. guldens onderstellen, om de jaarlijksche solvanda goed te maken. Buiten alle bijzondere reparatiën zelfs, verkeeren alzo de kerkelijke fondsen in hoogst ongunstigen toestand. Dat die reparatiën niet onnoodig zijn geweest, bewijst de antiquiteit der Vicarie of Kerk en Weeme zelf. Nog in 1690 hebben de Erfgenamen der Markte van Bathmen, gelijk ook vroeger geschied is in dergelijke buitengewone gevallen, considerabele furnissemten bezorgd. In andere naburige Carspelen wordt niet anders gehandeld. Erfkerkmeesteren twijfelen dan ook niet of men zal de noodzakelijkheid erkennen van een bijslag uit de penningen der aangravingen, of van eene uitzetting ten Carspels laste. Kan men hierin niet treden, dan zullen de Erfkerkmeesters, hoe ongaarne ook, tot den verkoop van het een of ander, waarvan geen of weinig revenuen genoten worden, moeten overgaan en de overige posten voorloopig moeten open laten. Eventueele reparatiën zullen voortaan ongedaan moeten blijven, tot groot verval der kerk. Kerkmeesteren laten alle nadeelen uit een verweigerden bijslag of uitzettinge ter verantwoording van Erfgenamen en Goedheeren.

Eindelijk verzoeken zij (nadat zij de Heeren Erfgenamen geïnformeerd hebben, dat in de vorige propositie de woorden: *door beroeping en wel*, bij inad-

vertentie zijn ingeslopen, als zijnde deze kosten nimmer uit de kerkenkas betaald of ten laste van dezelve ingebracht), dat dit nadere declaratoir, ter hunner décharge in het Markenboek worde geinsereerd. Geteekend binnen Deventer 22 Dec. 1781. Was geteekend: Heeckeren Abdisse, Abr. Henr. van Suchtelen, A. van Suchtelen, A. J. Z. J. Weerts, W. H. Cost, Lambert Bannier.

1782, 21 November.

Blad 32 Geïnsereerd: Extract uijt het Register der Resol. van Riddersch. en St. de Staaten van Overijssel. Zwol, 29 Oct. 1782. De Heeren Drost van Salland en andere hunner Ed. Mog. Gecomm. tot de zaken van finantiën rapporteeren aangaande de missive van E. H. Putman, Burgermeester van Deventer, waarbij deze bij den Fiscaal van den Drost van Salland klaagt over de dreigementen hem door eenige ingezetenen van Bathmen gedaan, omtrent de remotie van een katershuis door hem in de Marke Bathmen gezet; en waaromtrent door den Scholtus van Bathmen informatiën op last van R. en St. zijn ingewonnen, dat de Scholtus van Bathmen, naar het oordeel der commissie, behoort te worden aangeschreven een vergadering van erfgenamen te convoceeren en daarin bekend te maken, dat R. en S. ten strengste verbieden eenige feitelijkheden tegen den kater van den heer E. H. Putman meer te plegen. Bezwaren zal men op wettige wijze zoeken geredresseerd te krijgen, of anders handelende, naar Landrecht worden vervolgd en tevens gehouden zijn alle toegebrachte schade te vergoeden. Copie dezer Resolutie in het Markenboek te inseereen.

Bovenstaand extract met den daaraan geconneceerden Brief van E. H. Putman ter deliberatie gelegd zijnde, is deze door de Vergadering voor gecommuniceerd aangenomen en besloten beide stukken te insereeren.

Blad 33. Geïnsereerd: brief van den heer E. H. Putman (Brummen den 23 Oct. 1782, des nachts om één uur tusschen Woensdag en Donderdag) aan Mr. A. N. Fabius, zeer voornaam advocaat, gemeensman der Stad &&, te Zwolle (*Opschrift*): waarbij eerstgen. schrijft, dat hij zich om eenige affaires te Brummen bevindende, bij expresse te paard, 's avonds om elf uur de tijding ontving, dat zich des middags te twee uren de Bathmensche ingezetenen Bessem, Westerhuis, Derk Barvelink, Essink en Kuijt bij zijn katers op den kleinen Zandvoort onder 't Loo hadden vervoegd, in tegenwoordigheid mede van eene Lubberts Triene. Den kater hadden zij gelast, hem, Putman, aan te zeggen, dat hij het vernieuwde huis, door den kater bewoond, verleden jaar in Augustus en September op den toegestanen aangegraven grond verplaatst (zijnde nog wel zijn vreedegrond, als binnen de vijf roeden), binnen veertien dagen zou hebben te removeeren en op de oude plaats te brengen. Dat Putman daarmede binnen drie dagen moest beginnen en zij zelven, werd daaraan geen gevolg gegeven, de hand aan 't werk zouden slaan en het huis omtrekken. Met het huis van Burgemeester Sloet zou, voorzoover het op de Bathmer Gemeente stond, op gelijken voet worden gehandeld. — Terwijl Putman den Fiscaal verzoekt, opening te willen doen van het gebeurde aan den Heer Landdrost, meldt hij tevens van zijn verzoek aan den Scholtus De Schepper om protectie

en interdictie, ook opzichts de belangen van Sloet.

1783, 9 April.

Blad 34. Door den Erfmarkenrichter wordt gelezen een brief van de Markt van Dorth en Zuidloo, inhoudende :

1° verzoek om, vermits men dagt dat de zetcedullen der middelen niet in die order waren als wel zoude behooren, aan de zettters dezer markt te injungeeren een copie harer zetcedullen met een accurate notitie der soogenaamde Karspelsschulden, nevens een copie der setcedullen van het hooftgeld telken reijse naa gedane uijtsettinge te stellen in handen van den Heer Markenrigter van Dorth en Zuidloo.

Alsmede om agt dagen voor de te doene uijtsettinge daarvan kennis te geven aan den Heer Markenrichter in hunne respective Markte, ten eijnde die zulks goedvindende bij de uijtsettinge moge kunnen adsideeren.

En om voorts scherp te letten dat de setters en zogenaamde settersknechts in de telling zig nugteren en bequaem houden, bij poene dat deselve van het contrarie overtuigd wordende in het vervolg in geene telling of setting hoogenaamd zullen worden toegelaten ;

En ten tweeden dat, het kribbewerk aan het hoofd van de Biddemanskolkbrugge geheel verzakkende door de verwaarlozing van den dijk agter den Beekhof, bij het Erve Braekman, men vriendelijk verzoekt, zorg te dragen dat gemelden dijk wederom in behoorelijke staat worde gebragt en gehouden, en voorts ordre te stellen, dat het gementioneerde kribbewerk, met communicatie van die Mark, wierde gerepareert.

Ten derden dat het afplaggen der Zuidmars, in

beijde markten diende te worden geïnterdiceerd.

- En eijndelijk dat de vervallene of vergaane scheidspalen tusschen de beide markten op gemeene kosten mogten worden vernieuwd.

Blad 35. Na deliberatie wordt besloten, het verzoek aangaande de zetcedulen te accordeeren. Aan de zettters van deese Markt wordt diensvolgens gelast om in 't vervolg aan den Erfmarkenrichter van Dorth en Zuidloo eene copie hunner cedullen uijt te reiken. zoo als zij die tot hier toe aan den Erfmarkenrichter deeser Markt hebben ter hand gesteld. Voortaan zal, ingevolge placcaat van R. en St., de dato den 8 April 1768, de uijtzettinge der Karspelsschulden met de uijtzetting der middelen niet meer worden vermengd, maar op eene afzonderlijke cedulle gebracht. Ook zullen de settlers en hunne knechts zich bij de telling en uijtzetting nugteren en bequaam houden. Het kennisgeven aan den Markenrichter agt dagen voor de te doene uijtzetting wordt echter bij deese markt om redenen onnodig gekeurd.

Ten aanzien der dijkreparaties en der scheidspalen worden de verwalter Erfmarkenrichter en Scholtus G. de Schepper nevens Hendrik Wibbelink en Jan Westerhuijs gecommiteerd om de zaak in oogenschouw te neemen en van hunne bevindinge te rapporteeren. De scheidspalen zullen met de gecommiteerden van Dorth en Zuidloo gerepareerd worden.

1783, 19 Majj.

Blad 37. Door de Gecommiteerden, tot het in ogenschijn neemen van den dijk agter den Beekhof bij 't Erve Braakman, is gerapporteert, dat zij van meening waren, dat de beijde zandklippen die boven

en beneden het vonder aan de noordsijde van de Beeke leggen allernoodzakelijkst moesten weg geruimd, en dat sand ten meesten nutte gebruikt worden.

Dat de in en uijtvaart van de Beek docerende, of schuijns op en aflopende en de dijk die aan of voor het hekken zijn moet, so hoog gemaakt moet worden, dat gem. hekken even los en toegedaan kan worden, hebbende de dijk de breedte ten minsten van tien voeten.

Blad 38. Besloten wordt gemelden dijk, conform voorafgegane deliberaties, te doen maken, en aan de boeren tot dat werk, dog sonder de minste consequentie, twee ducaten tot bier, uijt marken-casse te verstrekken: dog te gelijk verstaan, dat die geene der boeren die op den gestelden dag niet compareerd 28 stuijvers boete zal betaalen, en die te laat komt, of te vroeg heengaat de halvescheid, zullende deeze boetens dubbeld zijn voor die geene die verpligt zijn met paarden te koomen. En zijn voorts Westerhuijs en Wibbelink gequalificeerd om over dit werk het opzigt te hebben.

1784, 12 Majj.

Blad 39. Voorgedragen door den Markenrichter eene instructie voor de Setters, welke door de vergadering geaprobeerd wordt, met besluit die te insereeren. Deze instructie luidt:

Dat de Setters in handen des Erfmarkenrichters qq. bij handtasting in eedes plaats bij aanvaarding hunner setting, zullen beloven: dat zij zig als getrouwe setters zullen gedragen, ende eenen ijgelijken na hunne beste wetenschap en na proportie van des selfs omslag op eene egale voet taxeren, sonder aansien

van personen, en bij het opnemen en tellen alles in persoon nauwkeurig examineeren, en zulks niet nalaten om vriendschap of andere redenen, alles conform de successive resolutiën van H. E. Mog. de Heeren Staaten deser Provincie; voorts zorge dragende dat bij het uitzetten alles op eene egale voet behandeld worde, en niet toestaan dat deese Mark. of eenige ingesetenen van dien, boven die van Dorth en Zuidloo, worden beswaart, en bij aldien zulks mogte gesenseert worden, daar in niet toe te stemmen, maar terstond aan den Erfmarkenrichter qq. daar van kennis te geven; En eindelijk zorge dragen dat de set-cedullen in behoorlijke ordre geformeert, en vroegtijdig in handen des Erfmarkenrichters qq. worden overgelevert.

Voorts is door den Marktenrichter voorgedragen, eene Instructie voor de Gezwoorens en Schutters, welke meede door de Vergadering is geaprobeerd, luidende:

Blad 39. Dat de Gezwoorens en Schutters bij het aanvaarden hunner bediening aan den Erfmarkenrichter qq. bij handtastinge in eedesplaats zullen beloven: dat zij de Marktengerechtigheid in alles zullen voorstaan, naar hunne beste wetenschap, ende alle inbreuken zoo tot praëjuditie ofte nadeel deezer markte ende derzelver Erfgenaamen soude moogen strekken, als ook alle breuken, ende misbruiken den Marktenrichter zullen aangeeven, in het bijzonder sorg dragende dat geene vreemden, off onberechtigden in deese markte plaggen steeken off vee weijden, maar zulks bevindende dezelve zullen schutten, sonder eenig aanzien van personen. En voorts in voorkoomende gelegenheden den Marktenrichter en Gecommitteerden, naar hun best vermogen ten Markten nutte te adsideeren.

1786, 11 Julij.

Blad 41. Weegens de klagten over het halen van schadden etc. is goed gevonden in het vervolg wederom maar twee schutters aan te stellen op het oude traktement, en zijn daar toe voor den tijd van een jaar aangesteld *Jan Croese* en *Hendrik Brits* mits doende den eed daar toe staande, en is geresolveert op het steeken van schadden of plaggen binnen de kujlen, te stellen de boete van vier guldens, en zullen dezelve kujlen op den ouden voet gelegd worden.

De Collatoren en Erfkerkmeesteren hebben de navolgende (geinsereerde) propositie gedaan:

De Collatoren en Erfkerkmeesteren van Bathmen reeds te voren in het breede gedemonstreert hebbende, hoe ontoereijkende de administratie der kerkengoederen was tot betalinge der schulden en veel meer tot goedmakinge van daar bij gekomen noodwendige reparatien, dat off wel de Heeren Ervgenamen op de gedane instantien al nog niet hebben kunnen resolveeren door eene uijtsettinge ofte andere bekwaame schikkingen de Erfkerkmeesteren in staat te stellen tot furnissemēt deezer gemaakte schulden, nogtans de Erfkerkmeesteren voormeld, hun verpligt vinden andermaal op een of ander bijslag te insteeren; terwijl de oude schulden al nog openstaan en de administratie meergemeld nu wederom op nieuws met een noodwendige reparatie aan de Weme en Costerije bezwaard zal moeten worden. Zoodra hierop door de Marke van Bathmen en Loo een gunstige resolutie genomen is, zullen zij zich met hetzelfde voorstel aan de Marke van Dorth en Zuijdlou adresseeren.

Is na deliberatie goedgevonden de propositie provisioneel te declineeren.

In consideratie genoomen zijnde dat de beide bruggen noodwendige reparatie behoeften, word de Markenrichter gequalificeerd om met de Markenrichter van Dorth en Zuiddoo gemelde reparatie op de beste wijze te besorgen.

1789, 9 Julij.

Blad 42. Voorgelezen wordt een Resolutie van R. & St. van 30 Oct. 1788, waarvan extract geïnserceerd:

Geleesen de Requeste van de Erfgenamen en Goedheeren van Olst, houdende verzoek dat Hun Ed. Mog. gelieven door eene vergoeding van Extra ord^e. onkosten der ten requeste gelibelleerde inquartering van de Pruijssische Huzzaren uit de Provinciale cassa, het carspel van dit aanmerkelijk bezwaar grootgunstig te ontheffen. Ofte zo zulks niet konde geschieden, dan de voorgeslagene uijtzettinge over het algemeen middel van geslagt, gemaal en bieraccijs, na voor af door de buurmannen met assistentie van een of twee voornaamste goedheeren een nauwkeurige berekening op te maken van de wesentliche kosten, met Hoogst derzelver goedkeuring te bekrachtigen en de uijtvoeringe daar van door Hun. Ed. Mog. hooge beveelen te doen effect hebben ofte zodane andere voorzieninge te beramen als Hun Ed. Mog. betere inzigten zullen oordeelen toerijkende te zijn, om eene billijke evengelijkheid in het vereffenen deezer zo ongelijke geledene schade onder alle carspels inwoonderen een ieder naar zijn staat en vermogen te bewerken is.

Na deliberatie goedgevonden, die van Olst, als

meede alle andere carspelen die in hetzelfde geval zijn, te autoriseeren, om de uijtzettinge van de kosten van inquantiering, in voegen als in het request is voorgeslagen, te doen over het geheele carspel, wordende het verdere versoek daar bij gedaan afgeslagen. Aan alle carspelen in hetzelfde geval verkeerende, zal hiervan kennisse worden gegeven.

Blad 43. Na rijpe deliberatie is goed gevonden, dat aangaande de uijtsetting omtrent de haver en onkosten voor de Pruijssische Hussaren geleverd, dezelve conform Resolutie van R. en St. zal worden gedaan. En zijn daar toe gecommiteert de Heeren Erfmarkenrichter qq, nevens de gecommiteerden, om zulks met de daar toe door de Mark van Dorth en Zuidloo te qualificerene gecommiteerden werkstellig te maaken, en aan den verwalter Scholtus en ondersholtus voor derszelver moeite een douceur na redelijkheid toe te leggen.

1793, 28 Majj. Gecombineerde vergadering in de kerk te Bathmen van de Markten Bathmen en Loo met Dorth en Zuidloo.

Blad 46. Deze extraordinaire Vergadering is strekkende, om in de plaats van den overleden *amptsdienaar* een anderen aan te stellen. Praeallabel is geresolveerd dat de nieuwe amptsdienaar verplicht zal zijn den Scholtus in kerspels saaken en den Markenrichteren in Markensaaken ten dienste te staan; en verder in valle den amptsdienaar van Holten mogt komen te overlijden, en men met aggreatie van den Heer Land-Droste van Zalland en goedvinden der Geërfdens van Holten mogt resolveeren dat die beide Kerspels door eenen amptsdienaar wierden waarge-

nomen, den nu aan te stellen amptsdienaar dan verplicht zal zijn, het geheele Schoutambt door te fungeeren op hetzelfde tractement als waarop hij nu word aangesteld. Hij zal zig dan van eene wooning zoo mogelijk tusschen Holten en Bathmen voorzien.

Blad 46. Met eenparige stemmen wordt daarop tot Amptsdienaar aangesteld Jan Hendrik Schutte, die naa voorleesing van genomen resolutie en de Instructie van den 31 Julij 1765 in deese Provincie omtrent amptsdienaars vastgesteld, sulks heeft aangenoomen; wordende de respectie verwrs Erfmarkenrichters bij desen versogt en gequalificeert aan denselven certificaat deeses onder hunne handtekening uijt te reijken, ten eijnde zig aan den Heere Land-Drost van Zalland in persoon te praesenteeren ten fine van approbatie en praestatie van den eed daar toe staande.

Blad 47. 1793, 7 October. Gecombineerde vergadering met Dorth en Zuidloo.

Voorgedragen door de Erfmarkenrichters, dat ingevolge publicatie van de Gedeputeerde Staaten der Provincie tot het invoeren eener extraordinaire verpondinge, de landerijen binnen deese provincie sulen worden getaxeerd, en ten dien eijnde in ijder Kerspel twee gegoede personen moeten worden aangesteld met welker overleg nevens den Scholtus, die taxatie geschiedt. De Verwrs Erfmarkenrichters hebben zig oversulks verplicht gevonden de geerfdens te convoceeren ten einde twee zodane personen te verkiezen. Gekozen: uit Bathmen en Loo: de Heer Johannes Brinkhuijs, uit Dorth en Zuidloo: Willem Schurink.

1795, 8 September.

Blad 48. Eenige ingezetenen van het Kerspel hebben zich bij de Erfkerkmeesteren geadresseerd, met verzoek om zoodra mogelijk de kerk te doen repareren en, de kerken-cassa hier toe geheel buiten staat zijnde, hebben Kerkmeesteren noodig geoordeeld een erfgenamenvergadering uijt te schrijven, om de erfgenaamen te verzoeken tot een bijslag van penningen aan de kerkenkas, noodig tot gemelde reparatie.

In de deliberatie willen sommigen het verzoek voor communicatie aannemen, sustineerende daartoe geheel ongehouden en onverplicht te zijn; anderen willen in dit singuliere geval, doch zonder eenige consequentie, een bijdrage uit de markenkas aan de kerk afstaan. Een bepaald besluit wordt niet genomen.

Blad 56.

1797, 16 Maart.

De bijdrage tot reparatie der kerk, waarover in de vorige vergadering gehandeld werd, wordt thans, doch zonder eenige consequentie, toegestaan.

Gedelibereerd wordt over het aanstellen van een nieuwen setter. De geërfdens vinden goed de beijde tegenwoordige setters op het gewoone tractement, en op den eed bij het aanvaarden hunner bediening bij handtasting afgelegd, als nog te laten continueren, so lang tot dat de jongste derselve drie jaaren sal gefungeerd hebben, als wanneer de oudste sal afgaan, en in deszelfs plaats een nieuwe voor den tijd van ses jaaren zal aangesteld worden, sullende den jongsten dan nog voor de drie volgende jaaren aanblijven, en alsoo van drie jaaren tot drie jaaren

telkens een nieuwen voor de tijd van ses jaaren aangesteld worden.

1798, 20 Februarij.

Voorgedragen wordt eene (in het Markenboek geïnsereerde) resolutie met bijgaand request, aan den Markenrichter toegezonden, zijnde een extract uit het register der resolutiën van de Gedeputeerden der provisioneele Representanten van het Volk van Overijssel en luidende aldus :

Blad 56. Zwolle den 5 December 1797. Gede-libereerd zijnde op de Resolutie der provisioneele Volks Representanten van den 19 October laatstleden, waar bij in handen van deze tafel ter fine van dispositie wordt gesteld de requeste van de Municipaliteit van Bathmen, concernerende de zetting van de redemptie-middelen, breder in derzelve notulen van dien dag geregistreerd. — Is goedgevonden voorscr. request te stellen in handen van de Goedsheeren en Erfgenamen van Bathmen ten fine om daar op aan deze tafel te dienen van berigt voor of op den 1 Maart aanstaanden jaars 1798.

Het Request luidt als volgt :

Blad 57. Aan de Provisioneele Representanten des Volks van Overijssel! Burgers! De Municipaliteit van Bathmen vind zig verpligt Ulieden eerbiedig voor te dragen, dat zij door een groot aantal hunner mede ingezetenen des kerspels Bathmen van tijd tot tijd zijn aangedrongen om te effectueren, dat in het stuk der *middelen* welke zij in redemptie hebben ene meerdere besuijniging moge worden ingevoerd, om daardoor de ingezetenen die door de rampen des oorlogs zoo lange gedrukt zijn, eenigermate te verligten. Dat

Remonstranten oordeelende niet bevoegd te zijn in dezen enige verandering te maken zonder ulieder voorkennis en consent, door het op den 11 October 1797 hier toe speciaal opgeroepen en vergaderde volk, eenparig zijn gemagtigd:

zig daaromtrent aan ULⁿ te adresseeren, en te kennen te geven dat tot hier toe in het Kerspel van Bathmen altijd vier setters tot uijtsettinge der middelen en formeeren der setcedulen zijn geweest, en door Markenrichters en Geërfdens in de beijde marken aangesteld; dat de geformeerde setcedulen door de Markenrichters ijder in desselfs Mark worden geexamineert en geapprobeert, welke Markenrichters doorgaans gene genoegsame kennis van een ijders omslag besitten om met grond te kunnen oordeelen of de setting wel of kwalijk zij geschied;

dat verders die vier Setters ijder een seker jaarlijks tractement genieten, en bij de uijtsettinge een maaltijd, alles op kosten der ingezetenen.

Dat zij remonstranten oordeelen dat in deesen vrij wat konde besuïjnigd worden, zonder nadeel van de Provintie, en tot groot voordeel der ingezetenen, bijaldien in conformiteit van andere Kerspels, de post van setter onder de ingezetenen jaarlijks bij beurte rouleerde, en daar voor geen tractement genoten, maar als een Kerspels lastpost aangemerkt wierd. Om welke redenen remonstranten verzoeken dat al hetgeen de middelen aan het Karspel in redemptie gegeven aangaat, aan de ingezetenen worde overgelaten.

Was geteekend JAN PAKKERT.

TEUNIJS UIJDINK.

als leden der municipaliteit.

Door den markenrichter wordt het navolgend advies over deze zaak uitgebracht. Hij betwijfelt, of de voorgeslagen veranderingen zulk een belangrijk voordeel zullen aanbrengen, dat men daarom de bestaande regeling behoort te verwerpen en te vervangen. De kosten van tractement en maaltijd zijn luttel: ieder der vier setters geniet *f* 7 en de kosten der maaltijd met verdere vertering; die laatste bedragen voor de setters met hun acht assistenten (ieder setter kiest er twee) *f* 12 in 't geheel. Tractementen en maaltijd leggen dus het Carspel een bezwaar van *f* 40 op. Dit is voor ieder gezin zoo weinig, dat het niet opweegt tegen de inconvenienten die uit de geproponeerde verandering profluereen zullen, terwijl tot hier toe de geërfden, welke sedert ondenkelijke jaren in de quasi-possessie van het regt van aanstelling geweest zijn, en „door onderscheijden Staatsresolutien daarin gewettigt en gemaintineert, so veel mogelijk altijd gesorgt hebben geschikte lieden aan te stellen;” bij het behoorlijk invorderen en furneeren dezer penningen ten comptoire zijn zij immers grootendeels geïnteresseerd. Ook zijn er nooit klachten over de wijze van uijtsettinge en invordering geschied, noch van zijde van den ontvanger, noch van zijde der ingezetenen, daar tot hier toe ingevolge den ouden voet alle de ingezetenen de vrijheid hebben om bij den markenrichter het dubbeld der setcedel te kunnen examineeren en daar uit te zien, of de eene ingezetene boven den andere bezwaard zij, en zij dus weeten konden, bij wien zij de klacht wegens bezwaar in de zetting zouden kunnen aandienen, en daarin redres versoeken; hetgeen geen plaats zoude kunnen hebben, indien het verzoek

der requestanten wierd ingewilligd. Bij de nieuwe regeling zal het werk ook somtijds te beurt vallen aan geheel ongeschikte lieden, b.v. die lezen noch schrijven, of niet rekenen kunnen, of onbetrouwbaar zijn. Voor den ontvanger der redemptiemiddelen zal dit veeltijds rechtmatige redenen van doleance ten gevolge hebben; het kan den ingezetenen op één maal meer schade toebrengen dan men in verscheiden jaren zou kunnen uitwinnen. De Markenrichter voor zich verklaart tot het geven van een favorabel bericht op het request niet te kunnen concurreeren, willende onverantwoordelijk zijn voor alle klagten van den ontvanger op de ingezetenen, indien de meerderheid der geërfdens zig met de positiën ten requeste vermeld mogt conformeeren.

Alleen twee der Erfgenamen declareeren: van advijse te sijn dat op het verzoek ten requeste gedaan favorabel berigt wierde, mits sulx niet betrekkelijk gemaakt wierde tot den ontfangst en beuring van gemelde middelen, die op den ouden voet moet blijven. Den Markenrichter wordt alzoo verzocht, extract van het verhandelde, ter plaatse waar sulks behoort, met eene bijgaande missive ten geleide in te zenden.

Blad 59. 1800, 18 Maart.

Vermits door het overlijden van den Scholtus G. de Schepper den ontfangst van de Verponding en Contributie is koomen te vaceeren, en deese Vergaderinge speciaal mede was uijtgeschreeven om gemelden ontfangst op huijden te begeeven, is door den Markenrichter *qq.* naamens desselfs principalinne ter vergadering uijtgebracht het navolgende advis, om 't selve meede te registreeren;... van Lijnden,

Abdisse van Ter Hunnepe, in die qualiteit Erfmarkenrichterse van Bathmen en Loo, authoriseerd de Rentmeester Kraals om ten aanzien van de begeeving van den Ontvangst der Verponding en Contributie, te stemmen voor Mr. Joan Jacobson oudburgemeester der Stad Deventer, mits 1^{mo} dat de nieuer aan te stellen Ontfanger behoorelijke cautie zal moeten stellen, en welke acte van borgstelling aan den Markenrichter zal worden ter hand gesteld, ten eijnde in 't markenboek te worden geregistreerd. 2^o. dat gemelden Ontfanger voor ontvangst, en administratie jaarlijx sal genieten vijf procento, en 3^{to} dat deselve gehouden sal zijn jaarlijx en alle jaaren behoerlijke rekening bewijs en reliqua te doen, en den overschot aan handen van den tijdelijken Markenrichter ten voordeele en dispositie deeser markte uijt te tellen.

Met deze condities hebben zich alle geërfden gecombineerd (zoodat Mr. J. Jacobson gekozen is), met die alteratie, dat de meerderheid heeft goed gevonden en verstaan dat den ontfanger zal kunnen volstaan alle twee jaaren rekening bewijs en reliqua te doen.

Blad 60. Een missive wordt overgelegd van den tijdelijken Verwalter van het Land-drostamt van Zalland A. W. van Pallandt, gedateerd Zuitheim den 2 Maart 1800 in substantie houdende, dat hij door den Schout Tichler geïnformeerd was, dat er reeds zedert een geruijmen tijd geen amptsdienaar te Bathmen was, daar het intusschen voor de goede order ten platten lande zeer noodzakelijk was, dat met daarstellinge daar van niet langer wierde gesuppedeert, en verders inhoudende eene aanschrijving aan de Markenrichter om die aanstelling zoo spoedig mogelijk te bezorgen, en uijtterlijk binnen drie wee-

ken van zijne werkzaamheden in deese te berigten.

De Markenrichter communiceert hierop copie der missive door hem voorloopig aan den Verwalter van Zalland opgezonden, waarin hij demonstreert dat dit gebrek geenszins aan Geërfdens en Markenrichter te imputeeren is; dat in of kort na 1725 door eenige Ingesetenen eijgener autoriteit den amptsdienaar is afgeset, en desselfs tractement als een fonds gebruikt, om daar uijt het tractement voor de Municipalitijtslieden te vinden.

Na deliberatie is den Markenrichter en Gecommitteerden verzocht, om met de Geërfdens of met den Markenrichter en Gecommitteerden van Dorth en Zuidloo in conferentie te treden, ten eijnde den persoon van Jan Henrik Schutte weder in functie gesteld, en wegens de betaling van desselfs tractement de nodige arrangementen gemaakt worden.

In conformiteit van de Resolutie van 16 Maart 1797 wordt in plaats van den afgaanden setter Jan Kuit weder voor den tijd van ses Jaaren tot setter aangesteld Claas Wibbelink op het gewoone tractement daar toe staande, mits doende bij handtasting in eedes plaatse de verklaring op de instructie soo als dezelve in het Marktenboek sub dato 12 Majj 1784 is geïnserieerd.

1801, 23 September.

Blad 61. Gelezen eene aanschrijving van den Provisioneelen Verwalter des drostampts van Zalland gedateerd Zuijtem den 4 Sept. 1801, tot bijlagen hebbende twee copielijke resolutiën, aan den Markenrichter door den advocaat Kronenberg als Fiscaal van

Salland ter hand gesteld. De geïnsereerde stukken luiden aldus:

Gelijkheid Vrijheid Broederschap. De Provisioneele Verwalter des Drostampts van Zalland aan den Markenrichter van Bathmen en Loo.

Medeburger! Ingevolge copielijk hier bij gevoegde Resolutie van 't Uijtvoerend Bewind, gelieft gij de gezamentlijke Geërfdens in Uwe Marke op te roepen tegen Woensdag den 23 September des voordemiddags ten tien uren, om alsdan te verschijnen in de Kerk van Bathmen, waar men gewoon is zodane vergadering te houden, ten einde als dan gezamentlijk met die van Dorth en Zuidloo te raadplegen over gem. Resolutie van 't Uijtvoerend Bewind, en zo mogelijk gezamentlijk te treden tot de verkiezing van een amptsdienaar, zullende ik voorts na afloop dier vergadering daar van rapport van U inwagten. Heil en achting A. W. V. Pallandt. Zuithem den 4 September 1801. 't 7^e J. D. B. V.

Het „Extract uit het Register der Besluitjen van het Uitvoerend Bewind der Bataafsche Republicq” gedateerd Donderdag, den 20 Augustus 1801, aan het hoofd „Gelijkheid Vrijheid Broederschap”, luidt aldus:

Gehoord zijnde het gerapporteerde *eerstelijk* op het Rapport van den Agent van Inw. Politie van den 31 Julij ll. op eene missive van het Departementaal Bestuur van den Ouden IJssel in dato den 14 derzelfde maand rouleerende over de aan het zelve Bestuur gedaane klagten, door den Verwalter van het Drostambt Zalland over de weijgering van de Markten van Dorth en Zuidloo, om te concurreeren, tot de betaaling van den Ambtsdienaar van het Car-

spel Bathmen, invoegen als zulks in de Notulen van den 5 Augustus ll. No. 30 breeder is vermeld.

Ten tweeden het Rapport van den Agent van Justitie van den 28 Julij ll. mede bij het Besluit van den 21 bevorens No. 30 op de voorscr. Missive van het Departementaal Bestuur van den Ouden IJssel gerequireerd, — Is besloten aan het Departementaal Bestuur voorn: te kennen te geeven, zo als geschied bij desen, dat de Geërfdn der Mark van Dorth en Zuidloo, bij de aanstelling van de bewusten AmbtsDienaar of ArmenJager niet opgeroepen zijnde, nemaar dezelve in eene Vergadering van Geërfdn der Mark van Bathmen en Loo, en niet zoo als te vooren heeft plaats gehad in eene gecombineerde Vergadering van Geerfdn der beijde Marken aange-steld zijnde, ook alzo die van de Markt van Dorth en Zuidloo niet gehouden zijn om in de kosten daar op loopende te dragen.

Dat wijders, indien die van de Marke van Bathmen en Loo, mogten blijven insteeren, dat de Ambtsdienaar ook door de Marke van Dorth en Zuidloo werde betaald, er alsdan, eene nieuwe aanstelling van eenen Ambtsdienaar zal moeten worden gedaan en in welk geval ook eene nieuwe oproeping, zo wel der Geërfdn van de Marke van Dorth en Zuidloo, als van die van Bathmen en Loo zal moeten plaats hebben.

En dat eindelijk ingevalle die van Dort en Zuidloo bij voortduuring en onaangezien deese nieuwe oproeping weigeragtig mogten blijven om tot de betaaling van eenen Ambtsdienaar of Armen Jager voor het Carspel Bathmen te concurreeren, dezelve als dan gehouden zullen zijn voor hunne Marke afzonderlijk eenen Armen-jager aan te stellen en te betaalen, uit hoofde dat

de functien van eenen Armenjager tot instandhouding van goede Politie in dat District niet kunnen worden ontbeerd. Wordende wijders het Departementaal Bestuur voorn: bij desen aangeschreven, om communicatief met het *Departementaal Bestuur van den Rhijn, als tot welke Departement een gedeelte van het Carspel Bathmen behoord*, te zorgen dat de bepalingen in dit Besluit vervat op de meest geschikte wijze, effect sorteeren.

En zal Extract dezes worden gezonden aan den Agent van Justitie en Inw: Politie, mitsgaders aan de Departementaale Bestuuren van den Ouden IJssel en van den Rhijn, en aan de Commissarissen van het Bewind bij dezelve Bestuuren tot informatie en naricht respectivelijk. —

Blad 62. Extract uit het Register der Resolutien van het Departementaal Bestuur van den Ouden IJssel, gedateerd Zwolle den 25 Aug. 1801, aan het hoofd „Gelijkheid Vrijheid Broederschap”.

Gelesen een Besluit van het Uitvoerend Bewind der Bataafsche Republicq van 20 dezer No. 41, waar bij word bepaald: dat de Erfgenaamen van de Markten van Dorth en Zuidloo, als niet opgeroepen zijnde bij de gedaane aanstelling eens ambtsdienaar van Bathmen, ook niet gehouden zijn in de, daarop loopende kosten mede te dragen.

Dat wijders bij aldien die van Bathmen en Loo mochten blijven insteeren, dat de Amptsdienaar ook mede door die van Dorth en Zuidloo worde betaald, er alsdan eene nieuwe oproeping der gezamentlijke Erfgenamen van Bathmen zal moeten gedaan worden, ten einde gezamentlijk te treden tot het doen eener nieuwe aanstelling van eenen ambtsdienaar.

En eindelijk dat indien die van Dörth en Zuidloo, niet tegenstaande deese oproeping mochten blijven weigeren hun aandeel te dragen, zij gehouden zullen zijn voor hunne Markte afzonderlijk eenen Ambtsdienaar aan te stellen en te betaalen, dewijl een zodanig ambtsdienaar tot in standhouding eener goede Politie aldaar niet kan worden ontbeerd. Wordende dese Vergadering verder aangeschreven, om communicatief met het Departementaal Bestuur van den Rhijn te zorgen voor de executie van het zelve Besluit.

Is na deliberatie goedgevonden: 1° Copie van het gemeld besluit te zenden aan den Provisioneeelen Verwalter des drostampts van Zalland, met last, om de Erfgenaamen van alle de markten onder het Karspel van Bathmen behoorende, ten spoedigsten te doen convoceeren ten einde te raadplegen over de bij dat besluit gemaakte bepalingen, en bij aldien zulks onderling wierd goedgevonden te treden tot eene nieuwe verkiezing van eenen Ambtsdienaar voor het geheele Karspel van Bathmen; zullende hij zo dra dese Vergadering zal zijn gehouden, aan deese Vergadering omtrent het aldaar voorgevallene moeten rapporteeren. En zal hier van bij extract dezes aan den Provincialen Verwalter des drostampts van Zalland worden kennis gegeven.

Blad 63. Door Markenrichter en Gecommitteerden wordt aldus gerapporteerd:

Nadat zij gequalificeerd waren om met Dorth en Zuidloo in conferentie te treden ten einde Jan Hendrik Schutte weder als amptsdienaar in functie te stellen (Resolutie van 18 Maart 1800), zijn hiertoe de noodige stappen gedaan. Ter voldoening aan de aanschrijving van den tijdelijken Verwalter van Sal-

land (Missive 2 Maart 1800), om binnen drie weken van zijne werkzaamheden te berichten, heeft de Markenrichter aanstonds van het Geresolveerde op 18 Maart ter Vergadering van Bathmen en Loo, aan den Verwalter kennis gegeven en daarbij tevens gemeld: dat de Heer Druman, die sedert eenige jaren als Verwalter Markenrichter namens den Heer van Dorth de meeste zaken van Dorth en Zuidloo waarneemt, binnen 14 dagen à 3 weken uit 's Hage werd terugverwacht, dat er dan wel eene vergadering in die Markte gehouden zou worden en de Markenrichter trachten zou in concurrentie met Dorth en Zuidloo, aan de intentie van den Landdrost te voldoen.

Op dezen brief heeft de Markenrichter al aanstonds eene nadere aanschrijving ontvangen (Zuithem 21 Maart 1800): dat de aanstelling niet langer moest uitgesteld worden en het onnoodig was, — daar de te benoemen persoon toch vast stond (Schutte), — op den terugkeer van Druman te wachten. De Amptsdienaer had ten eersten te verschijnen om den eed af te leggen. De overige arrangementen zouden gemakkelijk gaan en konden even goed na als vóór de benoeming geschieden. De beide amptsdienaers moesten alzoo, na aflegging van den eed, direct in functie treden, waartoe geen verder uitstel verleend werd dan het einde der eerstvolgende week. — De Markenrichter heeft Schutte toen bij zich doen komen en hem aangezegd voor *so ver de Marke van Bathmen en Loo* aanging, zijn post weder te aanvaarden en zich vóór het einde der week naar den Drost te begeven. Den 26^{sten} der maand heeft hij, Markenrichter, den Drost daarvan bij missive kennis gegeven en tevens verklaard, dat men wegens de wekelijksche

betaling van het tractement, namens deze marke vooralsnog geene finale arrangementen had kunnen maken, vermits de Markt van Dorth en Zuidloo soo wel ten aanzien van de aanstelling, als betalinge eene gelijke insage als deese Markt had. — Daar nu Schutte in een gecombineerde vergadering 28 Majj 1793 eenparig door beide Markten is aangesteld geweest, en zijne ontzetting omtrent 1795 slechts door eenige ingezetenen op eigen hand geschied is; daar alzoo de qualificatie door Geërfdens van Bathmen en Loo aan Markenrichter en Gecommitteerden verleend, niet strekte om een nieuwe aanstelling te doen, maar om te bewerken, dat de tevoren aangestelde persoon in zijn functie hersteld werd, met concurrentie van Dorth en Zuidloo, en om voorts de tractementsbetaling te regelen, — zoo hadden zij, Markenrichter en Gecommitteerden zich zeker voorgesteld, dat Dorth en Zuidloo geen bezwaren zouden opperen, daar ook zij toch eene aanschrijving van den tijdelijken Landdrost ontvangen hadden. Tot hunne verwondering vernamen zij, dat op de vergadering van Dorth en Zuidloo niet conform besloten was, gelijk den Markenrichter de weigering om den amptsdienaar weer in functie te stellen, in een ten zijnen huize gehouden conferentie, ook door den Markenrichter van Dorth en Zuidloo bericht werd. Aan de intentie van den Drost is aldus niet voldaan kunnen worden. Hoewel namens Bathmen en Loo weer aangesteld en in den eed genomen, heeft Schutte zijn post immers niet kunnen waarnemen, dewijl het quota, dat namens deze Markt in het tractement te voren betaald werd, thans, zonder concurrentie der andere Markt, op verre na niet toereikte, om daaruit het weekloon van *f* 3 te betalen:

hierbij komt dan nog de kleeding en hetgeen jaarlijks voor het uitschieten en opbeuren dier penningen aan den ontfanger of administrateur van dezelve, zou moeten betaald worden. En in geen geval kan deze Markt de kosten alleen dragen. Te zijner décharge heeft de Markenrichter een en ander aan den Drost geremonstreerd bij missive van 21 Aug. 1800, de uit den weg ruiming der moeielijkheden aan hem overlatende.

Blad 65. Met dit Rapport vereenigen de Geërfdens zich in allen deele. Tegen verwachting heeft men ook ditmaal geen gecombineerde vergadering kunnen houden; door den Markenrichter van Dorth en Zuidloo is geen oproeping geschied, zoo dat niemand van die Markt gecompareerd is. De Geërfden besluiten daarom wederom een gecombineerde vergadering te proponeeren. Mocht men echter ongenegen blijven met Bathmen en Loo te conformeeren, dan te zorgen dat de persoon van J. H. Schutte zijn ambt ten spoedigste kan waarnemen en in dien gevalle, tot het reguleeren van het tractement bij wijze van uijtsetting, daartoe te comitteeren benevens den Marktenrichter, de beide Ordinaire Gecommitteerden en de Oud-Burgemeester J. Jacobson en Hendrik Wibbelink, aan welke daartoe bij dezen volledige qualificatie wordt verleend.

1802, 7 September.

Blad 65. Rapport. Voortzetting van de zaak van den amptsdienaar Schutte.

Markenrichter en Gecommitteerden zijn met den Markenrichter en Gecommitteerden van Dorth en Zuidloo, kort na de vergadering van 23 Sept. 1801,

in conferentie geweest. Deze conferentie had geen ander gevolg dan dat door den Markenrichter dier Markt weinige dagen voor Kersmis aan den Markenrichter van Bathmen en Loo eene gecombineerde marktenvergadering geproponeerd werd. De Markenrichter heeft zich daarvan geexcuseerd, daar men verwachten mocht dat geene der Geërfdens, tenzij te Bathmen woonachtig, in het midden van den winter zouden compareeren. Ook had zoodanige vergadering tot niets gediend dan om een punt ter deliberatie te brengen, waaromtrent aan Markenrichter en Gecommitteerden reeds volledige qualificatie verleend is. Door hen is toen J. H. Schutte voor Bathmen en Loo aangesteld op een weektractement van een daalder. Nog hopen de Dorth en Zuidloo in 't vervolg met hen conformeeren zouden, hebben zij echter vooralsnog geen vast arrangement gemaakt, om dat tractement bij wijze van uitzetting te vinden, maar den Oud-Burgem. Jacobson als tijdelijk Ontvanger der reëele middelen der Markt verzocht, gemeld weektractement uit den overschot zijner ontfangst, provisioneel voor te schieten, tot nadere beschikking.

Waarop gedelibereerd zijnde, is het verrichte geaprobeerd en den Markenrichter verzocht den Landdrost te verzoeken, dat de aanstelling van een Amptsdienaar voor Bathmen, voorzoover zulks nog van Dorth afhangt, haar volle beslag krijgje.

Blad 68. De Markenrichter proponeert om de resolutie van 24 Dec. 1781 ten aanzien van de boeten, vastgesteld op het drijven van schapen en het steken van schadden of plaggen, in zoo verre te veranderen, dat van ieder schaap voor boete zal betaald worden *vier stuivers*, van ieder roe plaggen vier goud-

guldens, half ten profijte van den Markenrichter, de wederhelft voor den schutter, terwijl de schutters niet zullen vermogen, voor hun aandeel de geïncurreerde boetens voor het geheel of ten deele aan de overtreders kwijt te schelden. De schutters zullen bij handtasting in Edes plaatse aan den Markenrichter moeten belooven den inhoud dezer Resolutie stipt te achtervolgen.

Voorts: daar reeds sedert jaren verscheidene ingezetenen dezer gemeente aan personen daar buiten briefjes afgeven om op hun naam plaggen en schadden te steken, waardoor de schutters misleid en de ingezetenen der gemeente benadeeld worden, zoo stelt de Markenrichter voor, dat zoodanige briefjes in het vervolg niet meer door de schutters gerespecteerd worden, tenzij vooraf aan den tweeden Marktgecommitteerde, Willem Bessem, vertoond en eigenhandig door dien onderteekend.

Met de voorstellen van den Markenrichter gevoelt de vergadering zich conform. De noodige publicatie zal geschieden.

Blad 68. Op verzoek van Collatoren en Erfkerkmeesteren, ter vergadering gedaan, om eenigen bijslag uit de Marktenkas ter Restauratie van het kostershuis en tot het witten van de kerk, hebben de Geërfden voor ditmaal, zonder consequentie, f 200 toegestaan.

Blad 69. 1803, 22 Februari. Gecombineerde vergadering van Bathmen en Loo met Dorth en Zuidloo, in de kerk te Bathmen.

Voorgedragen: Extract eener Resolutie van het Departementaal Bestuur van Overijssel, gedateerd

10 Januarij 1803, Zwolle. Bij deze (geïnsereerde) resolutie, genomen op een adres van den provisioeneelen Verwalter van het Drostampt waarin de toedracht der zaak, van 28 Majj 1793 af, werd toegelicht, wordt het geheele Carspel van Bathmen gelast, ten spoedigste uiterlijk binnen vier weken een amptsdienaar, als van ouds en conform de orders en placcaaten van den Lande, aan te stellen.

Blad 70. Met meerderheid van stemmen der Geërfdens van beide Markten, is J. H. Schutte weder als algemeen amptsdienaar aangesteld, op het tractement en het verdere daar toe staande, en op de instructie voor de amptsdienaar in Overijssel gearresteerd, hebbende de Heer van Dorth tot deeze aanstelling verklaart, niet te kunnen concurreeren. Den beide Marktenrichters is verzocht om ten aanzien van de uitzetting noodig tot het vinden van het tractement etc. de vereischte arrangementen te maken.

1805, 10 September.

1810, 26 van Hooijmaand. } Verg. in de kerk.

1811, 18 Junij.

Blad 75. Ter deliberatie gebracht een missive van den onderprefect van 20 Maart II., houdende een last aan den Markenrichter tot het betalen van den ambtsdienaar. In gevolge dezen last heeft de Markenrichter van 1 Maart dezes jaars af (als wanneer de gewezen Schout G. W. Jacobson, van dien post ontslagen, had opgehouden te betalen) tot op den 14 dezer maand wekelijks 30 Stuivers (t. w. voorzoover

Bathmen en Loo aanging) aan den Amptsdienaar uit private beurs voldaan.

Na deliberatie wordt die betaling goedgekeurd en de Markenrichter gemachtigd om de voorgeschoten penningen uit de marktenkas terug te nemen en voorts die gelden van den Maire van Bathmen terug te vorderen, tenzij er nog achterstallen van 't Amptsdienaarsgeld mochten gevonden worden, waaruit zij betaald konden worden. En verders besloten: om de Maire van Bathmen bij missive kennis te geeven, dat de Erfgenaamen deeser Markt in aanmerking nemende dat de post van Ambtsdienaar tot de politie behoord, en dus geenzins door de grondeijgenars in het tractement dier post behoefd voorzien te worden, daar dit eene last der gemeente is. Dat de Markt echter ter voorkoming van een stremming in het betaalen van den Ambtsdienaar aanbiedt, om den Ambtsdienaar wekelijks zijn loon op den voet als zulks thans geschied, en dus tegen 30 stuivers in de week, voor te schieten en te voldoen gedurende drie maanden of zoo veel korter tijd als de plaatselijke belasting volgens het budget zal zijn in werking gebragt mits de Maire van Bathmen schriftelijk aanneemt, om dadelijk bij het invoeren der plaatselijke belasting die voorschotten aan de Markt te restitueren.

1812, 18 Julij.

1815, 30 October.

} Verg. in de kerk.

1815, 23 November. Vergadering ten huize van W. Bessem.

Blad 79. Er wordt bepaald dat er jaarlijks eene

gewone vergadering plaats zal hebben op den eersten Maandag in de maand September.

1816, 22 April. Verg. ten huize van W. Bessem.

1816, 20 Mei. Ten huize van W. Bessem.

Blad 81. Gezien een voordragt van den Schout van Bathmen strekkende tot eene subsidie bij wijze van don gratuit voor het doen vergieten der klok in de toorn van Bathmen: Wordt overeengekomen ten dien einde ter dispositie van den Schout te stellen de somma van vier hondert guldens.

Geresolveerd wordt, dat geen uitheemschen of persoonen buiten de Gemeente Bathem woonachtig, zullen schadden of plaggen uit deze gemeente halen, of den eigenaar in de markt woonachtig zal daar bij zelfs moeten tegenswoordig zijn, op de boete als daar toe van ouds is staande.

1816, 2 September. |

1817, 11 Augustus. } Verg. in de kerk.

1818, 21 November. |

1819, 11 October.

Blad 91. Op voordragt van G. Wibbelink is bepaald, dat er eene erfgenamen vergadering zal worden uitgeschreven in de Maand Maart, om te delibereeren over het verdeelen der gronden in de markt, en is de markenrigter verzogt behalven de gewone oproeping, de erfgenamen zo verre als hunne gewaardheid bekend is door een briefje tot het bijwonen der vergadering uit te nodigen.

1821, 19 November.

Blad 95. Door erfgenamen en goedsheeren is geresolveert de Markenrigter en gecommiteerden te verzoeken de resolutie van vorige vergaderingen omtrent het houden der gansen na te zien, en inmiddels de erfgenamen Katers te verbieden voor het vervolg geene gansen op de gemeene velden te wijden of te drijven, op poene van vertrek van de pagt na experatie van de laatste pagtcedel, en dat bovengemelde resolutie te extenseeren tot het houden der schapen ook voor, of met betrekking tot de uitheemsche drijvers.

Gerapporteerd door den Markenrichter, dat Jannes Dol, schutter der markt, is overleden. Goedgevonden den ouden schutter af te danken en in hunne plaatsen een of twee nieuwen voor den tijd van één jaar aan te stellen, onder den naam van *Veld-wagters*, en hem daarvoor eene behoorlijke acte te bezorgen, — wordende de belooning der ambtenaar of ambtenaren gesteld op dertig gulden jaarlijks.

1822, 31 October.

Blad 97. Tot veldwachter benoemd Jan Kroese, die dadelijk bij den Vrederechter den eed heeft afgelegd.

Blad 98. Goedgevonden, dat in 't geheel geen ganzen op de gemeente velden geweid zullen worden, en wat de schapen betreft, dat dit verbod zich alleen zal uitstrekken van den 1^{sten} Maart tot 1^{sten} November.

1825, 10 Junij.

Blad 100. De Heer Jacobson en andere leden dragen voor, dat het zetten van hutten en het doen van afgravingen in het belang der gemeente geweerd

moet worden, ten einde veelvuldige armoede bij vele ingezetenen voor te komen. Naar hunne meening is het beste middel, in navolging van zoo vele naburige Markten tot de geheele of gedeeltelijke *verdeeling* over te gaan. — Na deliberatie is met 19 tegen 2 stemmen besloten het zoo mogelijk daartoe te brengen. Een commissie wordt daartoe benoemd, bestaande uit den Markenrichter en gecommiteerden, met bijvoeging van nog vier andere heeren, welke commissie een plan van verdeeling ontwerpen zal.

1826, 9 October.

Blad 101. Door de Commissie tot de verdeeling wordt een plan daartoe overgelegd, dat wordt aangenomen en o. a. de volgende bepalingen bevat:

Blad 103. Art. 1. Alle Markengronden met inbegrip van de zoodanigen welke na 1808 zonder permissie zijn aangegraven, zullen bij *loting* onder de gewaarden verdeelt worden voor zoover zulks bij onderlinge *schikking* niet te vinden mogt zijn, met uitzondering echter van dat gedeelte 't welk hierna aan de ongewaarden wordt toegekent.

Art. 3. Het uitsluitend regt van iedere volle schapendrift boven het gewone regt van gewaardheid, waar van de bewijzen binnen zes weken na deze vergadering aan den Markenrichter zullen zijn ingezonden, en goedgekeurd, zal gelijk gesteld worden met het recht van eene halve ware.

Blad 104. Art. 9. De kosten van verdeeling met het aanleggen van weegen, bruggen enz. zullen naar afloop der toedeeling door de gewaarden, naar derzelve warental betaald worden in dezelfde evenredigheid, als de toedeeling geschied is.

Art. 10. Het onderhoud van wegen en sloten tot waterleidingen aangelegt, langs gronden welke aan gewaarden ten deele vallen, blijft voor rekening van den aangrenzenden eigenaar, die daarentegen de bevoegdheid zal hebben, om den aanschot der publieke wegen, overeenkomstig het Reglement op het onderhoud der wegen ten platten lande te mogen bepoten, mits die bepoting binnen twee jaren naar de finale scheiding in orde zij gebragt, bij gebreke waarvan de Marke daartoe bevoegd zal zijn.

Art. 11. Het onderhoud van bruggen en kommen en de jaarlijksche grondlasten tot de overboeking zal in de eerste plaats gevonden worden uit de marktkas en de opbrengst der erfgenamen katersteden; die onverdeeld zullen blijven.

Art. 12. De gewaarden zullen ten minsten een vierde gedeelte der Markengronden, ten behoeve van de ongewaarden, en erfgenamen katersteden, buiten onderlinge verdeeling laten.

Art. 13. Tot dat vierde gedeelte zal bij voorkeur gebracht worden de *Kerkenmarsch* en verder al zoodanige stukken als ten dien einde aan de Commissie ter verdeeling het geschikste zullen voorkomen.

Blad 105. Art. 15. Van deze stukken zullen de tegenwoordige ongewaarden en Erfgenamen Katers, waar van eene lijst zal vervaardigt worden, het uitsluitend onverdeeld gemeenschappelijk gebruik toegerekend worden.

Art. 16. Zij zullen geene schadden of plaggen buiten de marke mogen vervoeren, en op de gemeenschappelijke groengronden, geene andere dan eigene koebeesten in de Marke gehouden wordende mogen weiden, waarvan het getal bepaald zal worden, naar

de aangave van het veefonds van het Jaar 1825.

Art. 18. Van de gronden welke het gemeenschap-
pelijk gebruik der ongewaarden en Erfgenamen Katers
worden aangewezen, zullen de gewaarden geen gebruik
mogen maken.

Blad 106. Art. 26. Er zal jaarlijks eene *showw*
van wegen en waterleidingen plaats hebben, welke
veertien dagen te voren bekend zal worden gemaakt.

1827. 17 September.

Blad 108. In de acta dezer vergadering is de vol-
ledige lijst der toen bestaande gewaarden in de Marke
opgenomen.

Blad 109. De Commissie tot de verdeling wordt
gequalificeerd met een landmeter en andere geschikte
personen de gronden op te meten, wegen aanteleggen
en te bepoten, en waterleidingen te graven.

1831, 7 Maart. Extravergadering.

Blad 112. De Commissie tot de verdeling, nu met
de plannen gereed, stelt voor tot eene loting over te
gaan en geeft ten opzichte der wegen het volgende
in overweging :

Waar aarde tot het maken van wegen mocht ont-
breken, dezelve te vinden door het graven van belen-
dende slooten, welke slooten even als die, welke door
de eigenaren gegraven zullen worden, op eenen afstand
van acht Rijnlandsche voeten van het kielspit van
den weg verwijderd zullen moeten blijven, ten einde
de strook gronds tot bepoting der wegen overal
evenwijdig te houden. Voorts, om het aanleggen en
bekostigen van wegen, waterleidingen, duikers en

bruggen aan haar over te laten, met geheele executie van het plan van 9 October 1826.

Na aanneming van dat voorstel is men tot de loting overgegaan.

1831, 29 Augustus.

Blad 114. Besloten wordt o. a.: autorisatie te verzoeken tot het verkoopen van alle Markten Katersteden, en onverdeelde aangegraven gronden, die buiten de verdeling zijn gebleven en niet tot het gedeelte van de ongewaarden behoorende, en is aan de Markenrigter verzocht om tegen de aanstaande vergadering, de voorwaarden der verkoop in te stellen, onder de volgende hoofdpunten: (o. a.) de tegenwoordige meijers, zes jaren tegen een nader te bepalen pacht te laten wonen mits zij hunne pacht betalen.

Voorts: een request aan Z. M. te presentereen, om vrijdom van registratie en overschrijving, voor de eerste uitgifte der Marktengronden.

De opgraving der wegen en waterleidingen te doen, en het oppertoezicht van dien op te dragen aan de Heeren W. Hulscher, J. Klein Traast enz.

De commissie te qualificeeren, om daar, waar de nieuw te leggen wegen en waterleidingen in aanraking komen met de oude wegen of waterleidingen ten laste der gemeente, hierover met de Heer Burgemeester te correspondeeren en desnoods de uitspraak van de Heer Gouverneur in te roepen.

Blad 114. De Markenrigter uit te nodigen om aan de Burgemeester te vragen, waar ter plaatse op dit oogenblik de schutstal is.

1839, 20 April.

Blad 123. De boete voor ieder beest, paard of schaap dat in de Markt wordt bevonden, zonder gevestigd te zijn, wordt bepaald op drie gulden; voor het steken van plaggen of schadden drie gulden half voor de schutter en half voor de armen, alles behalve de schadevergoeding.

1839, 20 Augustus. (Bij Bessem Logementhouder te Bathmen.)

Blad 124. Besloten: geene paarden op de ongewaarde gronden der markt te drijven of weiden; geene schapen op de ongewaarde gronden der markt te drijven of weiden.

1839, 14 October.

Het concept der acte van scheiding en verdeeling zal ten huize van den Notaris veertien dagen ter visie der erfgenamen liggen.

VIERDE BOEK.

Blad 1 en vlg. 1840. 20 Juni wordt besloten eenige nog onverdeeld gebleven stukken der marke onder de gewaarden te verdeelen. Hierbij wordt bepaald dat, voorzoover het onderhoud van wegen en waterleidingen niet reeds vroeger op bepaalde perceelen is gelegd, dit zal zijn aan de aangrenzende eigenaren.

De gronden, vroeger aan de ongewaarden tot gemeenschappelijk gebruik toegewezen, zullen nog onverdeeld blijven.

Goedgevonden de commissie over de wegen en

waterleidingen te verzoeken om door het Gemeentebestuur te doen provoceeren de toestemming tot een rechte richting van de waterleiding door de kerkenmars en daarna dezelve door de ongewaarden op hunne kosten te laten graven.

Blad 18. 1846, 17 Oct. De Markerichter doet mededeeling, dat hij als zoodanig bij exploit door Burgemeester en Assessoren van Bathmen is gesommeerd om in overeenstemming met de marke Dorth en Zuidloo dadelijk te reparceeren en later te vernieuwen de Bathmensche brug over de Schipbeek en die over de Kolk, welke reparatie het gemeentebestuur bereids heeft doen uitvoeren en de kosten hiervan terugverlangt. De marke acht zich tot dat onderhoud niet verplicht en draagt in de vergadering van 19 Mei 1847 aan eene commissie uit haar midden de behandeling der zaak op, met geheele vrijheid van handelen.

Uit de notulen van 1848 27 Juni blijkt dat de questie tot een proces heeft geleid, terwijl in die van 1851 19 Juni staat vermeld dat deze marke met die van Dorth en Zuidloo bij vonnis der Rechtbank van Deventer van 16 April 1851 zijn aangewezen als de onderhoudsplichtigen. In dat vonnis wordt berust en het herstel bewerkstelligd.

Blad 25. 1852, 19 Februari wordt besloten te beproeven het onderhoud der *bruggen, waterleidingen en wegen van de marke* aan de gemeente Bathmen over te doen. Verschillende samenkomsten en briefwisselingen over deze zaak zijn door de daartoe benoemde commissie met het gemeentebestuur gehouden en eerst in 1864, blijkens de notulen van 4 Juli van dat jaar, kan de

commissie rapporteeren dat zij met de gemeente een concept-contract heeft opgesteld waarbij deze zal overnemen de *bruggen, duikers en kommen* der marke voor *f* 2300. Dit contract wordt goedgekeurd.

Blad 31. 1855, 12 Julij. Nadat ten vorigen jare besloten is om niet meer toetelaten dat *oer* of *roode oker* uit den markengrond gegraven wordt, komt in deze vergadering de werkbaas van den heer van Tright, om namens zijn principaal het aan de marke verschuldigde wegens *250 voer oker à 5 cent* per voer te betalen en tevens de vergadering te verzoeken het genomen besluit in te trekken. — De vergadering verleent weer vergunning tot het graven op de oude conditie van 5 cent per voer, doch verbiedt definitief op 4 October 1855 het graven van *oer* of *oker*.

Blad 38. 1862 22 December, brengt eene commissie tot de verdeeling onder de ongewaarden, van de gronden bij dezen in gebruik gegeven — in welke commissie tevens gewaarden, ongewaarden en erfgenamen-katers zijn, — rapport uit en stelt een wijze van verdeeling voor. Conform dat voorstel wordt besloten.

Blad 52 en vlg. 1867, 19 Augustus. Op voorstel der commissie tot de verdeeling wordt thans, nu het bestaan der marke zakelijk geëindigd is, *hare ontbinding uitgesproken* en der commissie de eindregeling opgedragen.

Nog blijkt uit het genotuleerde dier vergadering, dat het gemeentebestuur van Bathmen de boeken, stukken en kaarten der marke in depôt wil nemen, mits gezorgd worde voor een doelmatige kist tot berging van een en ander.

DRUKFOUTEN.

Blz.	3,	regel	11:	kerckdoorp	moet	zijn	kerckdorp.
"	3,	"	13:	adiungeren	"	"	adiungeren.
"	6,	"	8:	biad	"	"	blad.
"	9,	"	2:	korter	"	"	koster.
"	14,	"	10:	en	"	"	in.
"	25,	"	12:	penningen	"	"	van penningen.
"	33,	"	12:	saterdaeh	"	"	saterdach.
"	37,	"	10:	Schulders	"	"	Schultus.
"	37,	noot:		aangeteikend	"	"	aangeteekend.
"	48,	regel	13:	gedurende	"	"	gedurende.
"	58,	"	19:	vàn	"	"	van.
"	62,	"	3:	vau	"	"	van.
"	64,	"	3:	.	"	"	,
"	73,	"	21:	Reeke	"	"	Beeke.

- Kamper Kronijken, I. de Annalibus quaedam nota. Deventer, J. de Lange 1862, f 0.70.
- II. Kronijk van Johan van Breda. Deventer, J. de Lange 1864, f 1.50.
- Mr. J. W. Racer, Aanmerk. omtrent de grondbeg. der zes eerste titels van het Landregt van Overijssel. Deventer, J. de Lange 1866, f 1.75.
- Mr. J. van Doorninck, Geslachtk. aanteekeningen ten aanzien van de Gecommitteerden ten Landdage van Overijssel, 1610—1795, 5 stn. Deventer, J. de Lange 1871, f 7.50.
- Officiatorum Frederici de Baden 1496—1516. Deventer, J. de Lange 1872.
- Mr. J. I. van Doorninck, Tijdrekenk. lijst van stukken welke thans nog het oud archief der gemeente Oldenzaal uitmaken. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1874, f 0.75.
- Mr. R. E. Hattink, Register op het oud-archief van Ootmarsum, 1^e stuk. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1878, f 1.10.
- Register op het oud-archief van Hasselt, door Mr. P. J. Teding van Berkhout Jr. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1883, f 4.50.
- Catalogus der Charters uit het archief van het Burgerweeshuis te Zwolle, door Mr. J. I. van Doorninck. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1885, f 0.25.
- Albergensia. Stukken betrekkelijk het klooster Albergen. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1878, f 5.50.
- Acta Visitationis dioecesis Daventriensis, ab Aegidio de Monte factae 1571. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1888, f 3.25.
- Hoofdpunten omtrent Marken. Deventer, J. de Lange 1861.
- Verslag omtrent eene uitgave der stad-, dijk- en markeregten. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink 1866.
- Mr. J. van Doorninck, Schets eener verdeeling van Overijssel in Schout- of Rigterambten en marken, omstreeks 1750. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink 1867.
- Overijsselsche stad-, dijk- en markeregten.
- I. i. Boek van Rechten der Stad Kampen. Dat Gulden boek. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink 1875, f 3.60.
 - II. Digestum vetus. Zwolle, De Erven J. J. Tijl 1878, f 1.40.
 - III. Stadregt van Goor. Zwolle, idem 1883, f 0.35.
 - IV. Stadregt van Hasselt. Zwolle, idem 1883, f 1.65.
 - V en VI. Stadregt van Vollenhove, door Mr. S. J. Fockema Andreae. 2 dln. Zwolle, idem 1885, f 7.40.
 - VII. Stadregt van Ootmarssum. Zwolle, idem 1887, f 0.75.
 - VIII. Stadregt van Ommen. Zwolle, idem 1887, f 0.90.
 - IX. Stadregt van Rijssen. Zwolle, idem 1890, f 0.25.
 - X. Stadregten van Steenwijk. Zwolle, id. 1891, f 4.80.
 - XI. Ontwerp-Stadregt van Campen. Zwolle, idem 1892, f 4.80.

- II. Dijkregten van:
- I. Vollenhove, 1872, f 1.50.
 - II. Hasselt, 1873, f 0.25.
 - III. Zuidbroek, 1873, f 0.25.
 - IV. Hasselt (oud), 1878, f 0.15.
 - V. Zalk, 1879, f 0.80.
 - VI. Cellemuiden, 1883, f 0.20.
 - VII. IJsselham, 1883, f 0.50.
 - VIII. Vollenhove, Wanneperveen en IJsselham, 1888, f 0.20.
De drie eersten te Zwolle bij W. E. J. Tjeenk
Willink; de laatsten bij De Erven J. J. Tijn.
- III. Markeregten van:
- I. Leusen, 1872, f 0.35, te Zwolle bij W. E. J.
Tjeenk Willink.
 - II. Emmen, 1874, f 0.30.
 - III. Dalmsholte, 1874, f 0.50.
 - IV. Archum, 1874, f 0.20.
 - V. Verssen, 1875, f 0.40.
 - VI. Steggeren, 1875, f 0.40.
 - VII. Herfte, 1875, f 0.30.
 - VIII. Zalne, 1872, f 0.20.
 - XI. Lenthe, 1876, f 0.50.
 - X. Gietmen, 1877, f 0.35.
 - XI. Herculo, 1877, f 0.25.
 - XII. de Lutte, 1878, f 1.20.
 - XIII. Hengvorden, 1879, f 0.35.
 - XIV. Rande, 1879, f 0.25.
 - XV. Markelo, 1882, f 0.35.
 - XVI. Albergen, 1883, f 0.60.
 - XVII. Laarwolde, 1886, f 0.45.
 - XVIII. Epse en Dommer, 1890, f 0.30.
 - XIX. Dat Marckenboek van Bathman.
De achttien laatsten bij De Erven J. J. Tijn.
- Markekaart van Overijssel. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.
Plattegrond van Campen, door P. Vtenwael, a^o. 1598.
Deventer, J. de Lange.
- Quohier der bezittingen van 's Konings vijanden in Sal-
land, opgemaakt in 1583. Zwolle, de Erven J. J. Tijn
1881, f 2.



